משרד הביטחון

ארכיון צה"ל ומערכת הביטחון

ה ת ח ל ת ת י ק

מספר משלוח/תיק : 1997 / 2846 - 45

תאריך המסמך המוקדם: 04.08.1969

תאריך המסמך המאוחר: 26.10.1970

סימון התיק: מב 5

כלכלה
תגובה על שרתים

ריכוז

השקעות בשנה הראשונה			סה"כ הוצאות			
סה"כ	עזה	יו"ש	סה"כ	עזה	יו"ש	
9.5	5.0	4.5	30.0	15.5	14.5	שרותים
19.5	8.5	11.5	73.2	24.5	48.7	תשתית
23.0	18.5	4.5	88.4	67.4	21.0	רווחה
9.0	5.0	4.0	33.8	16.8	17.0	כלכלה
61.0	37.0	24.5	225.4	124.2	101.2	סה"כ
10.5	3.5	7.0	38.0	10.0	28.0	מזה: קרנות הלוואה
12.0	6.5	5.5	42.9	21.4	21.5	מזה: תקציבי השתתפות

הנושא	יחידות השוואה					רצועת עזה			
	מהות הפרוייקט	אומדן כספי	משך ביצוע	שנה א'		מהות הפרוייקט	אומדן כספי	משך ביצוע	שנה א'
שרותים									
	בריאות					**בריאות**			
	הקמת שני מרכזי בריאות אזוריים וכפריים	5.0	3	1		הרחבת בתי חולים ושיפור ציוד	8.5	3-4	2.0
	הקמת שני בתי ספר לאחיות	1.0	2	0.5		מרפאות וניידות	3.5	2	1.5
	הקמת מרכז הדרכה לחבריאנים	0.5	1	0.5					
	סה"כ בריאות	6.5		2		סה"כ בריאות	12.0		3.5
	חינוך					**חינוך**			
	בניה של כתות לימוד ושרותים (אגפי	6.5	1-3	2		בניית בתי ספר תיכוניים מקצועיים	2.5	2-3	1.0
	ב.ג מעין ד' השתקפה על הקיר הצידי)					בניית כתות לפעוד ושיפורים	1.0	1-2	0.5
	סה"כ חינוך	6.5		2		סה"כ חינוך	3.5		1.5
	עבודה								
	הרחבת הכשרה מקצועים	1.5	1-3	0.5					
	סה"כ עבודה	1.5		0.5					
	סה"כ שרותים	14.5		4.5		סה"כ שרותים	15.5		5.0

סה"כ שרותים יהודה ושומרון ועזה 30.0

מזה בשנה הראשונה 9.5

הנושא	יהודה ושומרון			עזה		
	מהות הפרוייקט	אומדן כספי	משך ביצוע	שנה א'	מהות הפרוייקט	אומדן כספי	משך ביצוע	שנה א'
תשתית								
	מים				**מים**			
	פיתוח מערכת אספקת מים אזורית	17.0	3	3	פיתוח מקורות מים בסיני	1.5	2	0.5
	סה"כ מים	17.0		3	סה"כ מים	1.5		0.5
	טלקומוניקציה				**טלקומוניקציה**			
	אוטומציה בנפת חברון	5.7	1-3	1.5	פיתוח רשת המיניים ומשתית	11.0	1-5	2.0
	סה"כ טלקומוניקציה	5.7		1.5	סה"כ טלקומוניקציה	11.0		2.0
	מחבורה				**מחבורה**			
	קרן להחלפת רכב וחידושו	8.0	1-3	2.0	מערך מחבורה להולכת נוסעים (הערכה)	2.2	2-3	1.0
	קרן הלוואות לפיתוח מוסכים	3.0	1-3	1.0	שיפור מערכת הבטיחות	1.0	1	1.0
					ארגון משק המשאיות (הערכה)	1.0	1	1.0
	סה"כ מחבורה	11.0		3.0	סה"כ מחבורה	4.2		3.0
	חשמל				**חשמל**			
	הרחבת רשת החשמל בין-עירונית	4.0	1-3	1.0	השלמת החשמול הרצועה	1.8	2	1.0
	הלוואות להתקנות חשמל בכפרים	2.0	1-3	0.5				
	סה"כ חשמל	6.0		1.5	סה"כ חשמל	1.8		1.0
	כבישים ודרכים							
	כבישי גישה לכפרים	4.0	1-3	1.5				
	סה"כ כבישים	4.0		1.5				
	מסחר ומעשיה				**מסחר ומעשיה**			
	עדוד הקמת מפעלים כולל עבודות תשתית	5.0	3	1.0	הקמת מרכז העשיה - תשתית	5.0	3	1.5
	סה"כ מסו"ת	5.0		1.0	סה"כ מסו"ת	5.0		1.5
					דיג			
					מזח באל-עריש	1.0	2	0.5
					סה"כ דיג	1.0		0.5
	סה"כ תשתית	48.7		11.5	סה"כ תשתית	24.5		8.5

סה"כ תשתית יהודה ושומרון ועזה 73.2

מזה בשנה הראשונה 20.0

הנושא 66	יהודה ושומרון				רצועת עזה			
	סוג הפרויקט	אומדן כספי	משך ביצוע	שנה א'	סוג הפרויקט	אומדן כספי	משך ביצוע	שנה א'
רוחה								
	מפעלים עירוניים				**מפעלים עירוניים (פולל אל-ערים)**			
	שוקים (השתתפות)	2.0	1-3	0.5	פיתוח רשתות מים (השתתפות)	5.7	2-3	1.5
	תחנות אוטובוסים (השתתפות)	1.0	2	0.5	פיתוח רשתות חשמל עירוניות (השתתפות)	0.7	1-2	0.5
	סלילת מדרכות (השתתפות)	2.0	1-3	0.5	כבישים ומדרכות (השתתפות)	7.2	2-3	2.0
	ביוב עירוני (השתתפות)	8.0	3	2.0	ביוב עירוני (השתתפות)	4.1	2-3	1.0
	פיתוח רשתות חשמל עירוניות (השתתפות)	2.0	3		נקיון וגינון (השתתפות)	2.9	1-2	1.0
					בניית שוק בעזה (השתתפות)	0.8	1	0.5
	סה"כ מפעלים עירוניים	15.0		3.5	סה"כ מפעלים עירוניים	21.4		6.5
	שיפוצים במחנות פליטים				**שיפוצים במחנות פליטים**			
	שיפורים ברמת שרותי חשמל, מים, ביוב, מדרכות וכו'	6.0	1-3	1.0	תאורת רחובות וחשמל	4.0	2-3	
					פריצת דרכים	2.0	2-3	
					כבישי אספלט למחנות	9.0	2-3	6.0
					ריבוד חלוף ל-3 מחנות	6.0	2-3	
					הקמת בתי ספר, מרפאות וכו'	5.0	2-3	
					ביוב ומים	20.0	3-5	6.0
	סה"כ שיפוצים במחנות	6.0		1.0	סה"כ שיפוצים במחנות	46.0		12.0
	סה"כ רוחה	21.0		4.5	**סה"כ רוחה**	67.4		18.5

סה"כ רוחה יהודה ושומרון ועזה 88.4

מזה בשנה הראשונה 23.0

הנ ש א	י ח ו ד ה ו ש ו מ ר ו ן				ר צ ו ע ת ע ז ה			
	מהות הפרוייקט	אומדן כספי	משך ביצוע	שנה א'	מהות הפרוייקט	אומדן כספי	משך ביצוע	שנה א'
כלכלה								
	חקלאות				חקלאות			
	פיתוח חקלאות רב-שנתי - (מעבר, סלמון בהלואה)	12.0	1-3	3.0	פיתוח גידולים ליצוא טרי	1.7	2	
					ענף דייג	1.1	2	
					פיתוח מרעה בצפון סיני	5.0	3	
	סה"כ חקלאות	12.0		3.0	סה"כ חקלאות - (מעבר 4 מליון בהלוואה)	7.8		2
					תעסוקה			
					פיתוח מקורות תעסוקה באל-עריש - (מעבר 3 מליון בהלוואה)	5.0	2-3	1.0
					סה"כ התעסוקה	5.0		1.0
	מטחר ותעשיה				מטחר ותעשיה			
	קרנות לפיתוח תעשיה	5.0	2-3	1.0	קרנות לפיתוח תעשיה	4.0	2-3	2.0
	סה"כ מטו"ת	5.0		1.0	סה"כ מטו"ת	4.0		2.0
	סה"כ כלכלה	17.0		4.0	סה"כ כלכלה	16.8		5.0

סה"כ כלכלה יהודה ושומרון ועזה 33.8

מזה בשנה הראשונה 9.0

תשי"ח - רב שנתי תין

מדינת ישראל
משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

כ"ו תשרי תשל"א
26 אוקטובר 70
טל. 210351

3205/גמ

חפוצת מנכ"לים

הנדון: תכנית רב-שנתית לשטחים המוחזקים

1. בהמשך לדיונים בנדון מיום 9 יולי 1970 ומיום 4 יוני 1970.

2. רצ"ב מצע מחוקן שהוכן בעקבות דיון בין משרד הבטחון והרשות לתכנון כלכלי בהתאם להחלטת הוועדה.

3. ישיבת הוועדה לדיון בנושא תחקיים ביום 16 נובמבר 1970 בשעה 17.30 בלשכתו של מנכ"ל האוצר מר א. אגמון בירושלים.

ב ב ר כ ה ,

יצחק כוכבי

יכ/נק

תחזית מקרו-כלכלית לשטחים המוחזקים בשנת 1973

הנחות יסוד כלליות

1. לא יחול שינוי בסטטוס החוקי של השטחים המוחזקים, וממשלת ישראל תמשיך לראות עצמה כממשלה יחידה בשטח.
2. תימשכנה ביות הבטחון השוטף בחומרתן העכשווית, הן לאורך קווי הפסקת האש והן בתוך השטחים המוחזקים פנימה.
3. שיתוף פעולה של האוכלוסיה המקומית בנושאים כלכלים-אזרחיים יישאר לפחות ברמתו הנוכחית.
4. תימשכנה ההאחזויות וההתנחלויות בשטחים המוחזקים, אך תוך נישול מינימלי של התושבים מאדמותיהם, ותוך השפעה מקומית מצומצמת על כלכלת האיזורים.
5. היקף ההגירה של תושבי השטחים אל מחוץ לשטחים המוחזקים יישאר קטן ובלתי משמעותי.
6. המדיניות הכלכלית-אזרחית לא תבחין בין הפליטים והלא-פליטים.
7. ייימשך התהליך הנוכחי של היחסים הכלכלים בין השטחים המוחזקים לבין המשק הישראלי.
8. הגשרים על הירדן יישארו פתוחים למסחר, להעברות כספים ולמבקרים.
9. הדינר הירדני ימשיך להיות הילך חוקי ביהודה ושומרון.
10. תינקטנה פעולות לגיוס כספים ממקורות בינלאומיים למטרות פיתוח בשטחים המוחזקים.

יעדי מדיניות כלליים

1. העלאת רמת החיים בקצב גידול גבוה מזה שהיה קיים בשטחים המוחזקים לפני המלחמה ומזה הקיים בארצות ערב סמוכות, תוך צמצום הפער ברמת החיים בין תושבי השטחים וערביי ישראל.
2. קידום והעלאת רמת השירותים הציבוריים בשטחים המוחזקים.
3. דילול מחנות הפליטים ברצועת עזה ע"י עידוד מעמד פליטים על משפחותיהם מהרצועה ליהודה ושומרון.
4. מניעת נדידת הבדואים בסיני אל מרכזי האוכלוסיה ברצועת עזה וחיפוש פיתרון לישובם ולשיפור רמת חייהם בתחום אזור המחיה שלהם.
5. קיום הדרמה הנוכחית של הנטל התקציבי והנטל הכלכלי הריאלי הכרוך בהחזקת השטחים מבחינת המשק הישראלי.
6. חתירה רציונלית ויעול בכל תחומי החיים הכלכליים בשטחים המוחזקים, במגמה לחסוך במשאבים טבעיים ובכח אדם מקצועי.

ט"ו תשרי תשל"א
19 אוקטובר 70
טל. 210351

גמ/3142

ש מ ו ר

א. רונן - הרשות לתכנון כלכלי

הנדון: תכנית רב-שנתית לשטחים המוחזקים

1. רצ"ב תחזית מקרו-כלכלית ראשונית לשטחים המוחזקים בשנת 1973.
2. לאחר עיונכם, אנא התקשרו עם לשכתו של תא"ל גזית לקביעת פגישה להחלפת דעות.

ב ב ר כ ה ,

יעקב ליפשיץ

יל/נק

תחזית מקרו-כלכלית לשטחים המוחזקים

בשנת 1973

הנחות יסוד כלליות

1. לא יחול שינוי בסטטוס החוקי של השטחים המוחזקים, וממשלת ישראל תמשיך לראות עצמה כממשלה יחידה בשטח.

2. תימשכנה בעיות הבטחון השוטף בחומרתן העכשווית, הן לאורך קווי הפסקת האש והן בתוך השטחים המוחזקים פנימה.

3. שיתוף הפעולה של האוכלוסיה המקומית בנושאים כלכליים-אזרחיים יישאר לפחות ברמתו הנוכחית.

4. תימשכנה ההאחזויות וההתנחלויות בשטחים המוחזקים, אך תוך נישול מינימלי של התושבים מאדמותיהם, ותוך השפעה מקומית מצומצמת על כלכלת האזורים.

5. היקף ההגירה של תושבי השטחים אל מחוץ לשטחים המוחזקים יישאר קטן ובלתי משמעותי.

6. המדיניות הכלכלית-אזרחית לא תבחין בין מהפליטים והלא-פליטים.

7. יימשך התהליך הנוכחי של היחסים הכלכליים בין השטחים המוחזקים לבין המשק הישראלי.

8. הגשרים על הירדן יישארו פתוחים למסחר, להעברות כספים ולמבקרים.

9. הדינר הירדני ימשיך להיות הילך חוקי ביהודה ושומרון.

10. תינקטנה פעולות לגיוס כספים ממקורות בינלאומיים למטרות פיתוח בשטחים המוחזקים.

יעדי מדיניות כלליים

1. העלאת רמת החיים בקצב גידול גבוה מזה שהיה קיים בשטחים המוחזקים לפני המלחמה ומזה הקיים בארצות ערב סמוכות, תוך צמצום הפער ברמת החיים בין תושבי השטחים וערביי ישראל.

2. קידום והעלאת רמת השרותים הציבוריים בשטחים המוחזקים.

3. דילול מחנות הפליטים ברצועת עזה ע"י עידוד מעבר פליטים על משפחותיהם מהרצועה ליהודה ושומרון.

4. מניעת נדידת הבדואים בסיני אל מרכזי האוכלוסיה ברצועת עזה וחיפוש פיתרון לישובם ולשיפור רמת חייהם בתחום מאזור המחיה שלהם.

5. קיום הרמה הנוכחית של הנטל התקציבי והנטל הכלכלי הריאלי הכרוך בהחזקת השטחים מבחינת המשק הישראלי.

6. חתירה לרציונליזציה ויעול בכל תחומי החיים הכלכליים בשטחים המוחזקים, במגמה לחסון במשאבים טבעיים ובכח אדם מקצועי.

תחזית מקרו-כלכלית לשנת 1973 - סכום ומסקנות

על סמך הנחות היסוד ויעדי המדיניות, ועל בסיס מערכת הנתונים לשנים 1968 ו-1969 ניסינו לצפות את ההתפתחות הכלכלית בשטחים המוחזקים בשנים 1970 - 1973. התחזית נעשתה לגבי המשתנים המקרו-כלכלים העיקריים, בנפרד לגבי כל אזור, ובשתי אלטרנטיבות עיקריות - עם מעבר של עזתים ליהודה ושומרון ובהעדר מעבר של עזתים ליהודה ושומרון.

להלן התוצאות והמסקנות העיקריות : -

1. הצמיחה הכלכלית של השטחים המוחזקים תלויה במידה ניכרת באפשרויות התעסוקה של תושבי האזורים הנ"ל בשוק הישראלי. עפ"י התחזית שלהן יעבדו בישראל בשנת 1973 כ- 50-52 אלף עובדים תושבי יהודה ושומרון ורצועת עזה בממוצע שבועי (עפ"י ההגדרות של סקר כח אדם), פי 3.5 יותר מאשר בשנת 1969. הגידול בהכנסות מעבודה בישראל יהווה קרוב ל-60 אחוזים מתוספת התוצר הלאומי הגולמי ש"א מהאזורים בין השנים 1969 - 1973.

2. הצמיחה הכלכלית שצפינו בשטחים המוחזקים תאפשר העלאת רמת החיים, כפי שהיא באה לידי ביטוי בצריכה הפרטית לנפש, בשיעור שנתי ממוצע של 5 - 6 אחוזים.

3. ההתפתחויות הכלכליות שחזינו להלן תהינה אפשריות ללא הגדלת הנטל הכלכלי הריאלי על המשק הישראלי וללא הגדלת הנטל התקציבי על ממשלת ישראל בהנחה שלא יהיה מעבר של עזתים ליהודה ושומרון. במידה ויהיה מעבר של עזתים ליהודה ושומרון נראה שיגדל הנטל הכלכלי והנטל התקציבי בכ-20 מליון ל"י. אם ימצאו מקורות מימון בינלאומיים לתוספת ההוצאות הכרוכה בקליטת עזתים ביהודה ושומרון לא יהיה למעבר האוכלוסין הנ"ל השפעה על הנטל הכלכלי הריאלי והתקציבי בו נושא המשק הישראלי.

תחזית מקרו-כלכלית ליהודה ושומרון בשנת 1973

1. האוכלוסיה וכח העבודה

בסוף שנת 1969 מנתה האוכלוסיה ביהודה ושומרון כ-600 אלף נפש. בהעדר הגירה נטו מהאזור וללא מעבר עזתים תמנה האוכלוסיה בסוף שנת 1973 כ-680 אלף נפש, ואילו בהנחה שיעברו עזתים לישיבה קבע ביהודה ושומרון - כ-730 אלף נפש.*

שיעור ההשתתפות של האוכלוסיה שבגיל העבודה בכח העבודה יעלה מ-35 אחוזים בשנת 1969 ל-40 אחוזים בשנת 1973. שיעור ההשתתפות של גברים בגיל העבודה בכח העבודה יעלה מ-61 אחוזים בשנת 1969 ל-67 אחוזים בשנת 1973, ויהיה דומה לזה שהיה קיים באיזור בתקופה הירדנית.

2. התעסוקה

רמת התעסוקה של כח העבודה תהיה בשנת 1973 95 אחוזים, כמו בשנת 1969. מספר המועסקים יגדל כתוצאה מהתרחבות כח העבודה והתוספת תסתכם ב-32 אלף עובדים בהנחה שלא יהיה מעבר של עזתים, וב-42 אלף עובדים בהנחה שיהיה מעבר של עזתים ליהודה ושומרון.

המנוף העיקרי להתרחבות התעסוקה תהיה העבודה בישראל, אף כי עליית ההכנסות של תושבי האזור תביא גם להיווצרות מקומות תעסוקה באזור עצמו. עפ"י שיקולים שונים הנחנו כי על כל שלשה עובדים מתושבי האזור בישראל יתווסף עובד אחד באזור עצמו.

2./..

---

* המודל של מעבר עזתים ליהודה ושומרון שהנחנו הוא כדלקמן : -

השנה	מספר העוברים לעבודה	ללא משפחות	כולל משפחות	סה"כ
1970	1,500	750	3,750	4,500
1971	3,000	1,500	7,500	9,000
1972	4,500	2,250	11,250	13,500
1973	6,000	3,000	15,000	18,000

דהיינו מידי שנה מספר העובדים לעבודה גדל ב-1,500. מחציתם יעברו ללא משפחות, ומחציתם עם משפחה שגודלה הממוצע - 5 נפשות.

להלן תמונת התעסוקה המתקבלת (באלפים) : -

	בישראל	באזור	סה"כ
1969	10.3	93.6	103.9
1973 - ללא מעבר עזחים	34.5	101.5	136.0
1973 - כולל מעבר עזחים	41.6	104.0	145.6

מספר המועסקים הכללי יגדל בשיעור שנחי ממוצע של 7% ללא מעבר של עזחים ליהודה ושומרון, וב-8.8% - במידה ויהיה מעבר עזחים כנ"ל. התעסוקה באזור תתרחב בשיעור שנחי ממוצע של 2.0 - 2.7 אחוזים בהתאם לאלטרנטיבות השונות, ואילו מספר העובדים בישראל בשיעור שנחי ממוצע של 35 - 42 אחוזים.

העובדים בישראל יהוו כ-$\frac{1}{4}$ מכלל המועסקים ביהודה ושומרון בהנחה שלא יהיה מעבר עזחים, וב-28.5 אחוזים במקרה האלטרנטיבי.

3. <u>החוצר הלאומי</u>

החוצר המקומי למועסק יגדל כחוצאה מגידול מלאי ההון לעובד וכחוצאה משיפורים טכנולוגים בשיעור שנחי של 4 אחוזים, ויסחכם בשנת 1973 בכ-5400 ל"י לעומת 4600 ל"י בשנת 1969.

עליית מספר המועסקים באיזור ביחד עם הגידול בחוצר המקומי הגולמי יביאו לצמיחת החוצר המקומי הגולמי.

	מליוני ל"י	% גידול שנחי ממוצע
1969	430	
1973 - ללא מעבר עזחים	551	6.1
1973 - כולל מעבר עזחים	565	6.9

התוצר הלאומי מורכב מהתוצר המקומי ומהכנסות גורמי יצור מקומיים העובדים מחוץ לאיזור בעיקר בישראל. בשנת 1969 היתה ההכנסה השנתית הממוצעת של תושב יהודה ושומרון שעבד בישראל כ-4000 ל"י. להלן הנתנו כי עלית מספר ימי העבודה הממוצע לעובד וזחילת השכר היומי יביאו להגדלת ההכנסה השנתית הממוצעת בשיעור שנתי של 10 אחוזים בשתי השנים הראשונות, וב-8 אחוזים בשתי השנים הבאות. מתקבל, איפוא, כי ההכנסה השנתית הממוצעת של תושבי האיזור שיעבוד בישראל תסתכם בשנת 1973 בכ-5,500 ל"י.*

עפ"י ההנחות דלעיל וביחד עם הערכות לגבי הכנסות מעבודה בארצות ערב (המועברות לאיזור) ולגבי ההכנסות של גורמי יצור זרים העובדים ביהודה ושומרון מתקבלת התמונה הבאה של הכנסות גורמי יצור (נטו) מחו"ל : -

	מליוני ל"י
1969	38
1973 - ללא מעבר עזחים	185
1973 - כולל מעבר עזחים	224

4./..

---

* כפי שניתן לראות בשנת 1973 יהיה התוצר <u>המקומי</u> הגולמי למועסק שווה בקרוב להכנסה השנתית של עובד - תושב האזור - בישראל. פירושו של דבר, כי התרומה הממוצעת לתוצר הלאומי של האזור שלעובד בתוך האזור תהיה שווה פחות או יותר לזו של תושב האזור העובד בישראל. אי-לכך להנחתנו בדבר התחלקות תוספת המועסקים הכלליח בין ישראל ובין האזור אין משמעות לגבי אמדני התוצר הלאומי של האזור. יש להדגיש, עם זאת, כי התוצר למועסק מהשטחים <u>בישראל</u> גבוה מן התוצר <u>המקומי</u> למועסק, אולם חלק ממנו הינו תמורה לשירותים של גורמי יצור שאינם עבודה, ואינו נחשב לחלק מן התוצר הלאומי של האזור.

התוצר הלאומי הגולמי של יהודה ושומרון יהיה, אאפוא : -

	מליוני ל"י	% גידול שנתי ממוצע
1969	472	
1973 - ללא מעבר עזתים	736	11.7
1973 - כולל מעבר עזתים	790	13.7

בולטת במיוחד התרומה של התעסוקה בישראל לצמיחה הכלכלית של האיזור. תוספת הכנסות מעבודה בישראל מהווה כ- 57 - 60 אחוזים מהגידול בתוצר הלאומי הגולמי בין השנים 1973 - 1969.

4. מאזן התשלומים

ההתפתחויות העיקריות בחשבון הסחורות והשירותים תהינה : -

- המשך התרחבות היצוא של סחורות דרך גשרי הירדן, אף כי בשיעור שנתי יורד.
- המשך הגידול ביצוא של שרותי עבודה לישראל.
- המשך הגידול ביבוא של סחורות, ובמידה פחותה גם של שירותים, מישראל.

להלן תמונת חשבון הסחורות והשרותים לשנת 1973 תוך השוואה לשנת 1969 (במליוני ל"י) : -

	1969	1973
גשרי הירדן		
עודף יצוא סחורות	(+) 40	(+) 90
עודף יבוא שרותים	-	(-) 3
ישראל		
עודף יבוא סחורות ושרותים	(-) 112	(-) 150 - 130
חו"ל		
עודף יבוא סחורות	(-) 18	(-) 23
סה"כ		
עודף יבוא סחורות ושרותים	(-) 90	(-) 86 - 66

5./..

בחיזוי ההתפתחות של מאזן התשלומים בין יהודה ושומרון ובין ישראל קבענו כיעד את אי-הגדלת הנטל הכלכלי הריאלי על ישראל הנובע מהחזקת האזור. פירושו של דבר, כי עודף היבוא של סחורות ושרותים מישראל יגדל רק במידה ותגדלנה ההמרות של מט"ח שבידי תושבי האזור בל"י *. לנוכח הצבירה הגדולה של דינרים ירדניים, שנלקח ותגדל עם ההתרחבות בעודף היצוא במסחר דרך גשרי הירדן, ניתן לצפות להגדלת ההמרות של מט"ח בל"י מ-22 מליון ל"י בשנת 1969 ל-40 מליון ל"י בשנת 1973. כתוצאה, יתאפשר גידול בעודף היבוא של סחורות ושרותים מישראל מ-112 מליון ל"י ב-1969 עד 130 מליון ל"י ב-1973. היקף היבוא של סחורות מישראל לאזור יוכל לגדול - כפוף למגבלות דלעיל - בשיעור שנתי ממוצע של כ-16 אחוזים.

השאלה הנשאלת היא כמובן אם ניתן להשיג את היעד של אי-הגדלת הנטל הכלכלי הריאלי על ישראל, ובאותו הזמן להשיג גם יעדים אחרים של התכנית, כמו עליית רמת החיים והגדלת ההשקעות המקומיות, שהן מצידן דרושות לצמיחה הכלכלית של האזור. נראה, שבהעדר מעבר עזחים ליהודה ושומרון היעד של אי-הגדלת הנטל הכלכלי הריאלי הינו בר-השגה, תוך עליית רמת החיים והיקף ההשקעות המקומיות. לעומת זאת, בהנחה שיהיה מעבר של עזחים עפ"י המודל שהונח בסעיף 1, נראה שיגדל הנטל הריאלי על המשק הישראלי בכ-20 מליון ל"י לעומת שנת 1969, והוא יסתכם בכ-110 מליון ל"י בשנת 1973. עודף היבוא של סחורות ושרותים מישראל לאזור יסתכם בכ-150 מליון ל"י, והוא יאפשר הגדלת היקף היבוא של סחורות מישראל בשיעור שנתי של כ-18 אחוזים.

בהיקף ההעברות החד-צדדיות נטו לאיזור צפינו ירידה. בהתאם ליעד של אי-הגדלת הנטל התקציבי על ממשלת ישראל לאתגדלנה ההעברות החד-צדדיות של ממשלת ישראל לאזור במידה ולא יהיה מעבר של עזחים ליהודה ושומרון. לעומת זאת, במידה ויהיה מעבר של עזחים לא יהיה מנוס מהגדלת הנטל התקציבי בשנת 1973 בכ-20 מליון ל"י**. מצד שני, תגדלנה ההעברות החד-צדדיות מתושבי האזור לממשלת ישראל, שהם גביות מס-הכנסה ודמי ביטוח לאומי מהעובדים בישראל, של מעבר עזחים - במידה רבה יותר.

6./..

* ולא יחול שינוי במלאי הל"י שבידי תושבי האזור.

** הונח כי ההוצאות לקליטת משפחה בת חמש נפשות הן - 5,000 ל"י.

בהיקף ההעברות החד-צדדיות ממשלת ירדן ואירגונים אחרים צפינו ירידה. בהיקף ההעברות לנפש מפרשתם לפרטים הנחנו כי לא יחול שינוי, וכך גם הנחנו לגבי ההעברות החד-צדדיות של אונר"א ומוסדות בינ"ל אחרים. להלן הסיכום המתקבל עבור שנת 1973 (במליוני ל"י) : -

	1969	1973	
		ללא מעבר עזחים	כולל מעבר עזחים
מישראל	38	21	37
מארצות ערב	26	16	16
מפרטים	26	31	33
מאונר"א ומוסדות בינ"ל	22	22	22
	112	90	108

5. המקורות והשימושים

להלן חשבון המקורות והשימושים לשנת 1973 בשתי האלטרנטיבות הנדונות ותוך השוואה לשנת 1969 : -

	1969		1973			
			ללא מעבר עזחים		כולל מעבר עזחים	
	מליוני ל"י	%	מליוני ל"י	%	מליוני ל"י	%
סך המקורות	576	100	802	100	876	100
התוצר הלאומי הגולמי	472	82	736	92	790	90
עודף היבוא	104	18	66	8	86	10
סך השימושים	576	100	802	100	876	100
הצריכהשהפרטית	475	82.5	654	81.5	711	81.2
הצריכה הציבורית	57	10.0	86	10.7	90	10.3
ההשקעה המקומית הגולמית	44	7.5	62	7.8	75	8.5

7./..

6. **הסקטור הפרטי**

להלן חשבון הסקטור הפרטי לשנת 1973 בשתי האלטרנטיבות הנדונות, ותוך השוואה לשנת 1969 (במיליוני ל"י) : -

	1969	1973	
		ללא מעבר עזתים	כולל מעבר עזתים
התוצר הלאומי הגולמי	481	736	790
- תקבולי הסקטור הציבורי (נטו)	36 (-)	74 (-)	68 (-)
ההכנסה הפרטית הגולמית הפנויה ממקורות פנים	445	662	722
העברות לפרטים מחו"ל	72	65	68
ההכנסה הפרטית הגולמית הפנויה מכל המקורות	517	727	790
הצריכה הפרטית	475	654	711
החסכון מהפרטי	42	73	79
% החסכון הפרטי מתוך ההכנסה הפרטית הגולמית הפנויה	8	10	10

בשנים 1968 - 1969 חסכו הפרטים ביהודה ושומרון 8-9 אחוזים מהכנסתם הגולמית הפנויה מכל המקורות. הנחנו כי במשך שנות התכנון יגדל שיעור החסכון עד 10 אחוזים. כתוצאה מחקבל, שהצריכה הפרטית לנפש תהיה ב-1973 960 ל"י באלטרנטיבה המנחה העדר מעבר של עזתים וכ-980 ל"י במידה ויהיה מעבר של עזתים. שיעור הגידול השנתי של הצריכה הפרטית לנפש יהיה 4.8 - 5.1 אחוזים בהתאמה לשתי האלטרנטיבות.

7. **הסקטור הציבורי**

<u>הממשל הצבאי</u> - עפ"י נסיון העבר ניתן להניח ששיעור הגידול השנתי הממוצע בהכנסות הממשל הצבאי ממקורות פנים בשנות התכנון יהיה כ-20%. לפיכך יגדלו ההכנסות הנ"ל מ-35 מליון ל"י ב-1969 לכ-70 מליון ל"י ב-1973.

8./..

היות והתכנית שמה לה כיעד להמנע מהגדלת הנטל התקציבי הכרוך בהחזקת השטחים, הנחנו כי יישמר הגרעון בסך 40 ל"י, ועל כן סך ההוצאות בתקציבי הממשל יוכלו לעלות עד 110 מליון ל"י באופן זה תתאפשר הגדלת ההוצאות בתקציבי הממשל בשיעור שנתי ממוצע של כ-10% בכל אחת משנות התכנון.

קמידה שיהיה מעבר עזתים לפי המודל שבסעיף 1, נראה שלא תהיה אפשרות לקיים את הנטל התקציבי ברמתו העכשווית, אלא אם-כן ימצאו מקורות מימון בינלאומיים. הונח כי ההוצאות לקליטה של משפחה יהיו 5,000 ל"י או כאלף ל"י לנפש. לפיכך חדרש בשנת 1973 תוספת הוצאות של כ-20 מליון ל"י, ואין להניח שימצא לה מימון ממקורות פנים.

להלן מבנה משוער של תקציב ההוצאות (במליוני ל"י) לשנת 1973 : -

	ללא מעבר עזתים	כולל מעבר עזתים
צריכה ציבורית	75	82
תשלומי העברה למשקי בית	4	10
תשלומי העברה לרשויות מקומיות	6	6
השקעה גולמית	25	32
סה"כ	110	130

<u>העיריות</u> - הפעילות הכלכלית של העיריות לא תושפע מהאפשרות שלקליטת עזתים. להלן התקציב המרוכז של העיריות שבאזור לשנת 1973 תוך השוואה לשנת 1969 (במליוני ל"י) : -

הכנסות	1969	1973	הוצאות	1969	1973
באמצעות הממשל	4.0	6.0	תקציב רגיל	5.0	7.0
מיסים עירוניים	2.5	3.5	תקציב מפעלים	3.0	4.0
הכנסות מפעלים	4.5	5.0	פרעון חובות	2.0	3.0
הלוואות ומענקים	2.0	5.5	תקציב פיתוח	3.5	6.0
סה"כ	13.0	20.0		13.5	20.0

8. **השקעות**

בשנת 1969 הסתכמה ההשקעה המקומית הגולמית ביהודה ושומרון בכ-44 מליון ל"י, מהם 19 מליון ל"י ע"י הסקטור הציבורי ו-25 מליון ל"י ע"י הסקטור הפרטי. רק כ-20% מסך ההשקעה המקומית הגולמית היא בבניה למגורים.

בשנת 1973 הסתכם ההשקעה המקומית הגולמית באיזור עפ"י התחזית בכ-62 מליון ל"י בהעדר מעבר של עזתים, ובכ-75 מליון ל"י בהנחה שיהיה צורך לקלוט עזתים ביהודה ושומרון. כמחצית ההשקעה בכאן מן האלטרנטיבות תהיה ע"י הסקטור הציבורי, וכמחצית - ע"י הסקטור הפרטי.

היחס בין התוספת לתון ובין התוספת לתוצר המקומי יהיה כ-1.8 בשתי האלטרנטיבות. יחס זה נמוך במקצת, אך יש לזכור שחלק של ההשקעות בבניה למגורים הוא קטן באופן יחסי.

להלן חשבון היווי ההון (במליוני ל"י) : -

	1973	
	ללא מעבר עזתים	כולל מעבר עזתים
החספון של המשק	(-) 4	(-) 11
החסכון הפרטי *	8	11
החסכון הציבורי	(-) 12	(-) 22
ההשקעה של המשק	(-) 4	(-) 11
ההשקעה המקומית הגולמית	62	75
עודף היצוא	(-) 66	(-) 86

../10

* החסכון הפרטי מתוך ההכנסה הפרטית הגולמית הפנויה ממקורות שפים.

1. ריכוז הנתונים - מספרים מוחלטים

	1969	1973	
		ללא מעבר עזחים	כולל מעבר עזחים
האוכלוסיה (באלפים)	600	680	727
כח העבודה (באלפים)	108	143	153
מועסקים (אלפים)	104	136	145
מזה: בישראל (באלפים)	11	35	42
התוצר המקומי למועסק (בל"י)	4640	5430	5430
התוצר המקומי הגולמי (במליוני ל"י)	434	551	565
הכנסות מעבודה בישראל (במליוני ל"י)	40	191	230
התוצר הגולמי (במליוני ל"י)	472	736	790
עודף יבוא סחורות ושרותים (במליוני ל"י)	90	66	86
העברות חד-צדדיות נטו (במליוני ל"י)	112	90	108
הצריכה הפרטית (במליוני ל"י)	475	654	711
הצריכה הציבורית (במליוני ל"י)	57	86	90
ההשקעה המקומית הגולמית (במליוני ל"י)	44	62	75
סך ההוצאות בחקציבי הממשל (במליוני ל"י)	76	110	130
סך ההכנסות בחקציבי הממשל (במליוני ל"י)	36	70	70
הגרעון התקציבי (במליוני ל"י)	40	40	60
ההכנסה הפרטית הפנויה לנפש (בל"י)	870	1070	1090
הצריכה הפרטית לנפש (בל"י)	800	960	980
החסכון הפרטי לנפש (בל"י)	70	110	110

2. ריכוז הנתונים - שיעורי גידול שנחיים (ממוצע)

	ללא מעבר עזחים	כולל מעבר עזחים
האוכלוסיה	3.2	4.9
כוח העבודה	7	9
המועסקים באזור	2.0	2.7
המועסקים בישראל	35	42
התוצר המקומי למועסק	4	4
התוצר המקומי הגולמי	6.1	6.9
ההכנסות מעבודה בישראל	47.5	55
התוצא הלאומי הגולמי	11.7	13.7
סך ההוצאות בתקציבי הממשל	10	17
סך ההכנסות בתקציבי הממשל	20	20
הצריכה הפרטית לנפש	4.8	5.1

תחזית מקרו-כלכלית לרצועת עזה וצפון סיני בשנת 1973

1. האוכלוסיה וכח העבודה

בסוף שנת 1969 מנתה האוכלוסיה ברצועת עזה וצפון סיני כ-365 אלף נפש. בהעדר הגירה נטו מהאזור וללא יציאה של עזתים ליהודה ושומרון חמנה האוכלוסיה בסוף שנת 1973 כ-418 אלף נפש, ואילו בהנחה שיעברו ליהודה ושומרון כ-370 אלף נפש.*

מועמדים פוטנציאלים להצטרף לכח העבודה יעברו, להערכתנו, ליהודה ושומרון (או יחליפו עזתים אחרים, המשתייכים כיום לכח העבודה המקומי, ואשר יעברו ליהודה שומרון). אי לכך שיעור ההשתתפות של האוכלוסיה שבגיל העבודה בכח העבודה יעלה במידה קטנה בלבד - מ-30 אחוזים בשנת 1969 ל-32.5 אחוזים בשנת 1973. שיעור ההשתתפות של גברים בגיל העבודה יעלה מ-62 אחוזים בשנת 1969 ל-63 אחוזים בשנת 1973.

2. התעסוקה

רמת התעסוקה של כח העבודה היתה בממוצע לשנת 1969 כולה 91 אחוזים, ואילו במחצית השניה של השנה - 94 אחוזים. להלן הנחנו כי גם בשנת 1973 תהיה רמת התעסוקה של 94 אחוזים.

כתוצאה מגידול האוכלוסיה, כח העבודה ורמת התעסוקה יגדל מספר המועסקים מ-50 אלף בשנת 1969 לכ-67 אלף בשנת 1973 בהנחה שלא יהיה מעבר ליהודה ושומרון, ולכ-59 אלף - בהנחה שיהיה מעבר של עזתים כנ"ל.

המנוף העיקרי להתרחבות התעסוקה תהיה העבודה בישראל, אף כי עליית ההכנסות של חושבי האיזור חביא גם להיווצרות מקומות תעסוקה באזור עצמו. להלן הנחנו כי על שלשה עובדים מחושבי האיזור בישראל יתווסף עובד אחד באיזור עצמו.

---

* המודל של מעבר עזתים הובא בתחזית המתייחסת ליהודה ושומרון.

להלן תמונת התעסוקה המתקבלת (באלפים) : -

	בישראל	באזור	סה"כ
1969	3.1	46.9	50.0
1973 - ללא מעבר עזתים ליו"ש	15.6	51.1	66.7
1973 - כולל מעבר עזתים ליו"ש	10.3	49.1	59.4

מספר המועסקים הכללי יגדל בשיעור שנתי ממוצע של 7.5% בהנחה שלא יהיה מעבר של עזתים, ובשיעור שנתי ממוצע של 3.2% - בהנחה שיהיה מעבר כנ"ל. התעסוקה המקומית תתרחב בשיעור שנתי ממוצע של 2.2% - 1.2% בהתאם לאלטרנטיבות השונות, ואילו מספר העובדים בישראל - בשיעור שנתי של 50% - 35%.

3. <u>התוצר הלאומי</u>

התוצר המקומי הגולמי למועסק יגדל בשיעור שנתי ממוצע של 3% ויסתכם בשנת 1973 ב-3,860 ל"י לעומת 3,430 ל"י בשנת 1969.

התרחבות התעסוקה המקומית ביחד עם עליה התוצר המקומי הגולמי למועסק יביאו לעליה התוצר המקומי הגולמי : -

	מליוני ל"י	% גידול שנתי ממוצע
1969	161	~~5.2%~~
1973 - ללא מעבר עזתים ליו"ש	197	5.2%
1973 - כולל מעבר עזתים ליו"ש	190	4.2%

התוצר הלאומי מורכב מהתוצר המקומי ומהכנסות גורמי יצור מקומיים העובדים מחוץ לאזור, בעיקר בישראל. בשנת 1969 היתה ההכנסה השנתית הממוצעת של תושב האזור שעבד בישראל כ-3,300 ל"י. הכנסה שנתית ממוצעת זאת נמוכה מזו של תושב יהודה ושומרון שעבד בישראל, ויש להסביר זאת בחלקה הגבוה יותר (במידה ניכרת) של התעסוקה המאורגנת בכלל התעסוקה של עזתים בישראל, וכן באופי העונתי של עבודה זאת. כחוצאה משתי סיבות אלו נראה שגם זחילת השכר של עזתים העובדים בישראל תהיה איטית יותר, ומספר ימי העבודה למועסק בשנה יגדל בשיעור קטן יותר מאשר לגבי תושבי יהודה ושומרון שיעבדו בישראל. מכל האמור נראה, שההכנסה השנתית של תושב ~~xxxxxx xxxxxx~~ הרצועה שיעבוד בישראל תגדל בשיעור שנתי ממוצע של 5% בלבד, ותסתכם ב-4,010 ל"י בשנת 1973.

עפ"י ההנחות דלעיל, וביחד עם הערכות לגבי ההכנסות של עזתים העובדים בארצות ערב (והמועברות לאזור) ולגבי ההכנסות של גורמי יצור זרים העובדים ברצועה ובצפון סיני, מתקבלת התמונה הבאה של הכנסות גורמי יצור (נטו) מחו"ל : -

	מליוני ל"י
1969	9
1973 - ללא מעבר עזתים ליו"ש	59
1973 - כולל מעבר עזתים ליו"ש	37

התוצר הלאומי הגולמי של רצועת עזה וצפון סיני יהיה, איפוא : -

	מליוני ל"י	% גידול שנתי ממוצע
1969	170	
1973 - ללא מעבר עזתים ליו"ש	256	10.8
1973 - כולל מעבר עזתים ליו"ש	227	7.5

בולטת במיוחד התרומה של התעסוקה בישראל לצמיחה הכלכלית של האזור. תוספת ההכנסות מעבודה בישראל תהווה 55 - 60 אחוזים מהגידול בתוצר הלאומי הגולמי בין השנים 1969-1973.

4. <u>מאזן התשלומים</u>

ההתפתחויות העיקריות בחשבון הסחורות והשרותים תהיינה : -

- המשך ההתרחבות של יצוא סחורות, בעיקר פרי-הדר, הן דרך גשרי הירדן והן דרך נמלי ישראל.
- המשך הגידול ביצוא של שרותי עבודה לישראל.
- המשך הגידול ביבוא של סחורות ושרותים מישראל.

להלן תמונת חשבון הסחורות והשרותים לשנת 1973 חוך השואה לשנת 1969 (במליוני ל"י) : -

	1969	1973
גשרי הירדן		
עודף יצוא סחורות	(+) 4.2	(+) 9.0
עודף יבוא שרותים	(-) 0.4	(-) 0.5
ישראל		
עודף יבוא סחורות ושרותים	(-)66.0	(-)82.0
חו"ל		
עודף יצוא סחורות	(+) 5.2	(+)13.6
סה"כ		
עודף יבוא סחורות ושרותים	57.0	60.0

בחיזוי ההתפתחות של מאזן התשלומים בין האזור ובין ישראל קבענו כיעד את אי-הגדלת הנטל הכלכלי הריאלי על ישראל הנובע מהחזקת הרצועה וצפון סיני. פרושו של דבר, כי עודף היבוא של סחורות ושרותים מישראל יגדל רק במידה ותגדלנה ההמרות של מט"ח שבידי תושבי האזור בלירות ישראליות *. לנוכח החרחבות היצוא לחו"ל ולארצות ערב ניתן לצפות להגדלת ההמרות של מט"ח בל"י מ-34 מליון ל"י בשנת 1969 ל-50 מליון ל"י בשנת 1973. כתוצאה, יגדל עודף היבוא של סחורות ושרותים מישראל לאזור מ-66 מליון ל"י ב-1969 ל-82 מליון ל"י ב-1973. היקף היבוא של סחורות מישראל לאזור יוכל לגדול - כפוף למיגבלות דלעיל - בשיעור שנתי ממוצע של 11-16 אחוזים.

בהיקף ההעברות החד-צדדיות נטו לאזור לא יחולו שינויים ניכרים. עפ"י היעד של אי-הגדלת הנטל התקציבי לא תגדלנה ההעברות החד-צדדיות של ממשלת ישראל לאזור (הגרעון בתקציבי הממשל הצבאי). מצד שני תגדלנה ההעברות החד-צדדיות מתושבי האזור לממשלת ישראל, שהם

---

* ולא יחול שינוי במלאי הל"י שבידי תושבי האזור.

גביות מס-הכנסה ודמי ביטוח לאומי מהעובדים בישראל. בהיקף ההעברות החד-צדדיות של אונר"א ומוסדות בינלאומיים אחרים לא יהיו שינויים, וגם היקף ההעברות לנפש מפרטים לפרטים יישאר ברמתו הנוכחית. להלן תמונת ההעברות החד-צדדיות (נטו) המתקבלת עבור שנת 1973 (במיליוני ל"י) : -

	1969	1973 ללא מעבר עזחים	1973 עם מעבר עזחים
מישראל	37	34	36
מארצות ערב	4	3	3
מפרטים	6	7	6
מאונר"א ומוסדות בינלאומיים	28	28	28
ס ה " כ	75	72	73

5. <u>המקורות והשימושים</u>

סך המקורות שיעמדו לרשות רצועת עזה וצפון סיני בשנת 1973 יהיה 316 מליון ל"י ללא מעבר של עזחים, ו-287 מליון ל"י במידה ויהיה מעבר של עזחים ליהודה ושומרון.

להלן חשבון המקורות והשימושים לשנת 1973 בשחי האלטרנטיבות הנדונות וחון השואה לשנת 1969 : -

	1969		1973			
			ללא מעבר עזחים		כולל מעבר עזחים	
	מליוני ל"י	%	מליוני ל"י	%	מליוני ל"י	%
<u>סך המקורות</u>	222	100	316	100	287	100
התוצר הלאומי הגולמי	170	77	256	81	227	79
עודף היבוא של סחורות ושרותים	52	23	60	19	60	21
<u>סך השימושים</u>	222	100	316	100	287	100
הצריכה הפרטית	172	77	247	78	222	77
הצריכה הציבורית	27	12	32	10	32	11
ההשקעה המקומית הגולמית	23	11	37	12	33	12

6./..

6. **הסקטור הפרטי**

להלן חשבון הסקטור הפרטי לשנת 1973 בשתי האלטרנטיבות הנדונות, ותון השואה לשנת 1969 (במליוני ל"י) : -

		1969	1973	
			ללא מעבר עזתים	כולל מעבר עזתים
	התוצר הלאומי הגולמי	170	256	227
-	תקבולי הסקטור הציבורי (נטו)	(+) 1	(-) 4	(-) 4
	ההכנסה הפרטית הגולמית הפנויה ממקורות פנים	171	252	223
+	העברות לפרטים מחו"ל	38	38	37
	ההכנסה הפרטית הגולמית הפנויה מכל המקורות	209	290	260
	הצריכה הפרטית	172	247	222
	החסכון הפרטי	37	43	38
	% החסכון הפרטי מתוך ההכנסה הפרטית הגולמית הפנויה	18%	15%	15%

בשנים 1968-1969 חסכו הפרטים ברצועת עזה ובצפון סיני 16 - 18 אחוזים מהכנסתם הגולמית הפנויה מכל המקורות. הנחנו כי במשך שנות החכנון חגבר הנורמליזציה בחיים הכלכליים, ועל כן יקטן שיעור החסכון הממוצע לכדי 15 אחוזים. כתוצאה מחקבל, שהצריכה הפרטית לנפש תהיה ב-1973 590 ל"י בהעדר מעבר של עזתים ליהודה ושומרון, וכ-600 ל"י במידה ותהיה יציאה של אוכלוסיה ליהודה ושומרון. שיעור הגידול השנתי הממוצע של הצריכה הפרטית לנפש יהיה כ-5.5 אחוזים.

7. **הסקטור הציבורי**

הממשל הצבאי - הנחנו כי התנהגות הממשל הצבאי מבחינה כלכלית תהיה זהה בשתי האלטרנטיבות הנדונות כאן - עם מעבר עזתים ליו"ש וללא מעבר אוכלוסיה כנ"ל. במלים אחרות, העידוד למעבר עזתים יינתן ע"י הגדלת ההוצאות לקליטתם ביהודה ושומרון, ולא ע"י צמצום ההוצאות ברצועת עזה ובצפון סיני.

הנחנו כי ההכנסות של הממשל הצבאי הנגבות באזור תגדלנה ב-1 מליון ל"י לשנה בכ"א משנות החכנון. כתוצאה, בשנת 1973 תסתכמנה ההכנסות ב-7.5 מליון ל"י, לעומת 3.5 מליון ל"י בשנת 1969.

7./..

היות והתכנית שמה לה ביעד להמנע מהגדלת הנטל התקציבי על ממשלת ישראל, יישמר הברעון התקציבי בגודלו העכשווי - 40.5 מליון ל"י - גם בשנת 1973.

סה"כ ההוצאות של הממשל הצבאי תהיינה, איפוא, בשנת 1973 כ-48 מליון ל"י והן תתחלקנה כדלקמן : -

צריכה ציבורית	29	מליון ל"י
העברות למשקי בית ומלכ"ר	7	"
השקעה ממשלתית גולמית	12	"

לא יהיה גידול בחשלומי ההעברה ובהיקף ההשקעות הממשלתיות באזור לעומת שנת 1969, ואילו ההוצאות לצריכה ציבורית תגדלנה מכ-25 מליון ל"י ב-1969 ל-29 מליון ל"י ב-1973, פחות או יותר בשיעור הגידול של האוכלוסיה בהנחה שלא יהיה מעבר עזתים ליו"ש.

<u>העיריות</u> - בשנים 1968 ו-1969 הסתכמו ההכנסות וההוצאות של הרשויות המקומיות באזור בכ-2.5 מליון ל"י. נראה, שיש לחתור להרחבת הפעילות הכלכלית של הרשויות המקומיות באזור, ולצורך זה - להעמיד לרשותן הלוואות בתנאים נוחים.

הנחנו כי בשנת 1973 תסתכם ההוצאה של הרשויות המקומיות באזור בכ-5 מליון ל"י, מהם 3 מליון ל"י הוצאות לצריכה, ו-2 מליון ל"י הוצאות להשקעה.

הכנסות הרשויות המקומיות תהיינה מורכבות מהכנסות ממסים בסך 2 מליון ל"י (לעומת קצת יותר ממליון ל"י בשנת 1969), מהכנסות ממפעלים בסך 1.5 מליון ל"י (לעומת כמליון ל"י בשנת 1969) ומהלוואות בסך 1.5 מליון ל"י (לעומת כ-300 אלף ל"י בשנת 1969).

8. <u>ההשקעות</u>

בשנת 1969 הסתכמה ההשקעה המקומית הגולמית ברצועת עזה ובצפון סיני בכ-23 מליון ל"י, מהם 14 מליון ל"י השקעות ע"י הסקטור הציבורי וכ-9 מליון ל"י השקעות ע"י הסקטור הפרטי.

בשנת 1973 תסתכם ההשקעה המקומית הגולמית באזור עפ"י התחזית בכ-37 מליון ל"י בהנחה שלא יהיה מעבר של עזתים ליו"ש, ובכ-33 מליון ל"י בהנחה שיהיה מעבר עזתים ליו"ש. הגידול בהשקעות ינבע כולו מהסקטור הפרטי. היחס בין התוספת להון ובין התוספת לתוצר המקומי יהיה 3.0 ו-3.5 בהתאמה לשתי האלטרנטיבות. יחס זה גבוה באופן יחסי, אולם חלקן של ההשקעות בבניה למגורים בסך ההשקעות יהיה גבוה במיוחד.

להלן חשבון היווי ההון (במליוני ל"י) : -

	1 9 7 3	
	ללא מעבר עזחים	כולל מעבר עזחים
החסכון של המשק	(-) 23	(-) 27
החסכון הפרטי *	5	1
החסכון הציבורי	(-) 28	(-) 28
ההשקעה של המשק	(-) 23	(-) 27
ההשקעה המקומית	37	33
עודף היצוא של סחורות ושרותים	(-) 60	(-) 60

* החסכון הפרטי מתוך ההכנסה הפרטית הגולמית הפנויה ממקורות פנים.

1. ריכוז הנתונים - מספרים מוחלטים

	1969	1973	
		ללא מעבר עזחים	כולל מעבר עזחים
האוכלוסיה (באלפים)	365	418	371
כח העבודה (באלפים)	54.4	71.0	63.2
מועסקים (באלפים)	50.0	66.7	59.4
מזה: בישראל (באלפים)	3.1	15.6	10.3
התוצר המקומי הגולמי למועסק (בל"י)	3430	3860	3860
התוצר המקומי הגולמי (במליוני ל"י)	161	197	190
הכנסות מעבודה בישראל (מליוני ל"י)	10.1	62.5	41.3
התוצר הלאומי הגולמי (במליוני ל"י)	170	256	227
עודף יבוא סחורות ושרותים(מליוני ל"י)	57	60	60
העברות חד-צדדיות נטו (במליוני ל"י)	75	72	73
הצריכה הפרטית (במליוני ל"י)	172	247	222
הצריכה הציבורית (במליוני ל"י)	27	32	32
ההשקעה המקומית הגולמית (במליוני ל"י)	23	37	33
סך ההוצאות בתקציבי הממשל (במליוני ל"י)	44	48	48
סך ההכנסות בתקציבי הממשל (במליוני ל"י)	3.5	7.5	7.5
הגרעון התקציבי	40.5	40.5	40.5
ההכנסה הפרטית הפנויה לנפש	580	694	700
הצריכה הפרטית לנפש	477	591	598
החסכון הפרטי לנפש	103	103	102

10./..

2. ריכוז הנתונים - שיעורי גידול שנתיים (ממוצע)

	ללא מעבר עזחים	כולל מעבר עזחים
האוכלוסיה	3.4	0.4
כח העבודה	6.9	3.8
המועסקים באזור	2.2	1.2
המועסקים בישראל	49.8	35.0
התוצר המקומי הגולמי למועסק	3.0	3.0
התוצר המקומי הגולמי	5.2	4.2
ההכנסות מעבודה בישראל	57.7	42.2
התוצר הלאומי הגולמי	10.8	7.5
א הצריכה הפרטית לנפש	5.5	5.8

מדינת ישראל
משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

הקריה,
כ"א אלול תש"ל
מס' 22 ספטמבר 70
טל. 210351

2868/גמ

חא"ל בזית
ד"ר דוסטן
סנדי פורת

הנדון: תחזית מקרו-כלכלית ליהודה ושומרון לשנת 1973

1. רצ"ב נסיון לחזות את המשתנים המקרו-כלכליים העיקריים ביהודה ושומרון לשנת 1973, כמסגרת לתכנית הרב-שנתית.

2. בנספח שלהלן הובאו התוצאות והנחות הכלכליות בלבד, תוך השוואה לשנת הבסיס, 1969.

3. מוצע להפיץ זאת לועדת המנכ"לים, ביחד עם נייר דומה לרצועת עזה, כנספח למסמך על "חנחום יסוד ויעדים בלכליים".

בברכה
שנה טובה

יעקב לויטזיק

יל/בק

תחזית מקרו-כלכלית ליהודה ושומרון - שנת 1973

1. תאוכלוסיה וכח העבודה

בסוף שנת 1969 מנתה האוכלוסיה ביהודה ושומרון כ-600 אלף נפש. בהעדר הגירה נטו מהאזור וללא מעבר עזתים ממנה האוכלוסיה בסוף שנת 1973 כ-680 אלף נפש, ואילו בתנחה שיעברו עזתים ליש"ע קבע ביהודה ושומרון - כ-730 אלף נפש*

שיעור ההשתתפות של תאוכלוסיה שבגיל העבודה בכח העבודה יעלה מ-35 אחוזים בשנת 1969 ל-40 אחוזים בשנת 1973. ~~ויהיה דומה לזה שהיה קיים בתקופה הירדנית.~~ שאר ההשתנות של אחוזים בגזרה הגילאית המאוכלסת יהיה קטן יחסית. אחוזים בשנת 1973 ויהיה קרוב לזה שהיה קיים בתקופה הירדנית.

2. התעסוקה

רמת התעסוקה של כח העבודה תהיה בשנת 1973 95 אחוזים, כמו בשנת 1969. מספר המועסקים יגדל בתוצאה מהתרחבות כח העבודה והתוספת המחכם ב-32 אלף עובדים בהנחה שלא יהיה מעבר של עזתים, וב-42 אלף עובדים בהנחה שיהיה מעבר של עזתים ליהודה ושומרון.

המנוף העיקרי להתרחבות התעסוקה תהיה העבודה בישראל, אף כי עלית ההכנסות של חושבי האיזור תביא גם להיווצרות מקומות העסוקה באיזור עצמו. בהתאם להנחות שונות על התחלקות הוספת המועסקים בין האיזור ובין ישראל מתקבל, כי מספר המועסקים בישראל בסמוך שביעי יהיה בשנת 1973 בין 32 - 42 אלף עובדים, לעומת כ-11 אלף בשנת 1969.

2./..

---

* המודל של מעבר עזתים ליהודה ושומרון שהנחנו הוא כדלקמן : -

השנה	מספר העובדים	ללא משפחות	בגלל משפחות	סה"כ
1970	1,500	750	3,750	4,500
1971	3,000	1,500	7,500	9,000
1972	4,500	2,250	11,250	13,500
1973	6,000	3,000	15,000	18,000

דהיינו, מידי שנה יגדל מספר העוברים לעבודה ב-1,500. מחציתם יעברו ללא משפחות, ומחציתם עם משפחה שגודלה ממוצע - 5 נפשות.

3. **התוצר הלאומי**

התוצר המקומי הגולמי למועסק יגדל כתוצאה מגידול מלאי החון לעובד וכתוצאה משיפורים טכנולוגיים ויסתכם בשנת 1973 בכ-5400 ל"י לעומת 4600 ל"י בשנת 1969.

עליית מספר המועסקים במקום ביחד עם הגידול בתוצר למועסק יביאו לצמיחת התוצר המקומי הגולמי בשיעור שנתי ממוצע של 6.1 - 6.7 אחוזים, בהתאם לאלטרנטיבות השונות של מעבר עזתים ליהודה ושומרון ושל התחלקות תוספת המועסקים בין האיזור וישראל. לפי ההנחות המקסימליסטיות יגדל התוצר המקומי הגולמי עד 550 מליון ל"י בשנת 1973 לעומת 430 מליון ל"י בשנת 1969, ולפי ההנחות המקסימליסטיות - עד 585 מיליון ל"י.

התוצר הלאומי מורכב מהתוצר המקומי ומהכנסות גורמי יצור מקומיים העובדים מחוץ לאיזור, בעיקר בישראל. בשנת 1969 היתה ההכנסה השנתית הממוצעת של תושב חשחים שעבד בישראל כ-4000 ל"י, דהיינו הגבוה - כתוצאה מזחילת שכר וה"השקעה" התעסוקה (עליית מספר ימי העבודה הממוצע לעובד) - עד כ-5,500 ל"י בשנת 1973. מתקבל, איפוא כי התרומה לתוצר הלאומי של האיזור של עובד במקום תהיה שווה פחות או יותר לזו של עובד בישראל.* אי לכך להתחלקות תוספת המועסקים בין האיזור ובין ישראל לא תהנה משמעות לגבי אומדני התוצר הלאומי של האיזור.

התוצר הלאומי הגולמי של יהודה ושומרון נאמד ב-472 מליון ל"י בשנת 1969, והוא יגדל עד 736 מליון ל"י בשנת 1973 בהנחה שלא יהיה מעבר של עזתים, ועד 790 מליון ל"י - בהנחה שיהיה מעבר של עזתים. שיעור הגידול השנתי הממוצע יהיה, איפוא, בין 11.7 - 13.7 אחוזים בהתאם לאלטרנטיבות השונות.

4. **מאזן התשלומים**

ההתפתחויות העיקריות בחשבון השירותים והסחורות תהינה :

- המשך ההתכווצות היחסית של היצוא הסחורות דרך גשרי הירדן, אף כי בשיעור שנתי יורד.
- המשך הגידול ביצוא של שרותי עבודה לישראל.
- המשך הגידול ביצוא של סחורות, ובמידה מתונה גם של שרותים, מישראל.

3./..

---

* התוצר למועסק בישראל גבוה מן התוצר המקומי למועסק, אולם חלק ממנו הינו תמורת לשירותים של גורמי יצור שאינם עבודה, ואשר אינו נחשב לחלק מן התוצר הלאומי של האיזור.

בהעדר מעבר עזתים נראה שניתן יהיה לקיים את הנטל הכלכלי הריאלי הנובע מהחזקת האיזור על המשק הישראלי ברמתו שבשנת 1969. פירושה של עובדה זאת הוא, כי עודף היבוא של סחורות ושירותים מישראל יגדל רק במידה ותגדלנה ההעברות של מט"ח שבידי תושבי האיזור - ובכלל זה דינרים ירדניים - בלירות ישראליות. על אף זאת התקבל, כי יבוא הסחורות מישראל יגדל בשיעור שנתי ממוצע של 16 - 18 אחוזים, ויגיע להיקף מקסימלי של כ-307 מליון ל"י בשנת 1973 לעומת כ-160 מליון ל"י בשנת 1969. גידול בזה יהיה אפשרי בעיקר כתוצאה מעלית ההכנסות מעבודה בישראל.

במידה ויהיה מעבר של עזתים ליהודה ושומרון נראה שיגדל הנטל הכלכלי הריאלי על המשק הישראלי בכ-20 מליון ל"י לעומת שנת 1969, ויסתכם בכ-110 מליון ל"י בשנת 1973. גידול זה של הנטל הכלכלי הריאלי יהיה תוצאה של הרחבת הגרעון בתקציב הממשל הצבאי,* ויבוא לידי ביטוי בצבירה של לירות ישראליות בידי תושבי האיזור (שהן תביעה כלפי נכסים ריאלים של המשק הישראלי) או בהגדלת עודף היבוא של סחורות ושירותים מישראל. במידה וימצאו מקורות מימון בינלאומיים לתוספת ההוצאה הדרושה לקליטת עזתים ביו"ש, לא יגדל, כמובן, הנטל הכלכלי הריאלי של המשק הישראלי.

עודף היבוא של סחורות ושירותים מכל המקומות יסתכם בשנת 1973 בכ-55 מליון ל"י ללא מעבר עזתים, והוא יכול לגדול עד 79 מליון ל"י במידה ויהיה מעבר של עזתים, לעומת 90 מליון ל"י בשנת 1969.

בהיקף ~~ההתעברבות~~ ההעברות החד- ~~בצפיה~~ צדדיות נטו לאיזור צפויה ירידה מ-112 מליון ל"י בשנת 1969 ל-90 מליון ל"י בשנת 1973 בהנחה שלא יהיה מעבר של עזתים, ול-110 מליון ל"י בהנחה שיהיה מעבר של עזתים. ההעברות החד צדדיות של ממשלת ישראל לאיזור הגרעון בתקציבי הממשל הצבאי - לא תגדלנה בהנחה שלא יהיה מעבר של עזתים ותגדלנה בשיעור של 50 אחוזים, שהם כאמור כ-20 מליון ל"י, בהנחה שיהיה מעבר של עזתים. מצד שני תגדלנה ההעברות החד צדדיות מתושבי האזור למדינת ישראל, שהם גביות מס הכנסה ודמי ביטוח לאומי מהמועסקים בישראל, ובמקרה של מעבר עזתים - במידה רבה יותר.

9. <u>המקורות והשימושים</u>

סך המקורות שיעמדו לרשות יהודה ושומרון יהיה 790 מליון ל"י ללא מעבר של עזתים, ו-845 מליון ל"י במידה ויהיה מעבר עזתים.

4./..

---

* הונח כי ההוצאות לקליטת משפחה בת חמש נפשות הן - 5,000 ל"י.

להלן חשבון המקורות והשימושים לשנת 1973 בשחי האלטרנטיבות הנדונות חוך השוואה לשנת 1969.

	1969	1973			
		ללא מעבר עזחים		כולל מעבר עזחים	
	מליוני ל"י	%	מליוני ל"י	%	מליוני ל"י
סך המקורות	**576**	**100**	**790**	**100**	**845**
התוצר הלאומי הגולמי	472	82	735	93	790
עודף היבוא של סחורות ושרותים.	104	18	55	7	55
סך השימושים	**576**	**100.0**	**790**	**100.0**	**845**
הצריכה הפרטית	475	82.5	660	83.5	695
הצריכה הציבורית	57	10.0	75	9.5	85
ההשקעה הקבועה הגולמית	44	7.5	55	7.0	65

6. **הסקטור הפרטי**

להלן חשבון הסקטור הפרטי לשנת 1973 בשחי האלטרנטיבות הנדונות חוך השוואה לשנה 1969 (במליוני ל"י) :-

	1969	1973	
		ללא מעבר עזחים	כולל מעבר עזחים
התוצר הלאומי הגולמי	481	735	790
- תקבולי הסקטור הציבורי (נטו)	(-) 36	(-) 65	(-) 60
ההכנסה הפרטית הגולמית הפנויה מסקורות עצמים	445	670	730
+ העברות לפרטים מהו"ל	72	65	68
ההכנסה הפרטית הגולמית הפנויה מכל המקורות	517	735	798
הצריכה הפרטית	475	660	695
החסכון הפרטי	42	75	103
% החסכון הפרטי מתוך ההכנסה הפרטית הגולמית הפנויה	8	11	13

הצריכה המרשית לנפש שהיא המודד המקובל לרמת חיים, תגדל בשיעור שנתי ממוצע של 5 אחוזים אם לא יהיה מעבר של עזתים, ובשיעור שנתי ממוצע נמוך במקצת - כ-4.5 אחוזים - במידה ויהיה מעבר של עזתים.

7. <u>הסקטור הציבורי</u>

עפ"י נסיון העבר ניתן להניח ששיעור הגידול משנתי הממוצע בהכנסות הממשל הצבאי מסקורות פנים בשנות התכנון יהיה כ-20%. לפיכך יגדלו ההכנסות הנ"ל מ-35 מ"י בשנת 1969 ל-70 מליון ל"י ב-1973.

היום והטכנית שמה לה למטרה להמנע מהגדלת הנטל התקציבי הכרוך בהחזקת השטחים, הנחנו כי יישמר הגרעון בסך 40 מליון ל"י, ועל כן סך ההוצאות בתקציבי הממשל יוכלו לעלות עד 110 מליון ל"י. באופן זה תתאפשר הגדלת ההוצאות בתקציבי הממשל בשיעור שנתי ממוצע של כ-10% בכל אחת משנות התכנון.

במקרה שיהיה מעבר של עזתים בהתאם למודל שהובא בסעיף 1, גראה שלא יהיה מנוס מהגדלת הנטל ה התקציבי, אלא אם כן ימצאו מקורות מימון בינלאומיים. הונח כי הוצאות הקליטה של משפחה יהיו 5000 ל"י או כאלף ל"י לנפש. לפיכך תדרש בשנת 1973 תוספת הוצאות של כ-20 מליון ל"י, ואין להניח שימצאו לה מימון ממקורות אחרים.

להלן מבנה משוער של התקציב לשנת 1973 (מליוני ל"י)

<u>ללא מעבר עזתים</u>

מיסים	70	צריכה ציבורית	75
העברות ממשלת ישראל	40	השלומי העברה	10
	25	השקעות	
	110		110

		<u>כולל מגזר עזתים</u>	
מיסים	70	צדיכה ציבורית	85
העברות ממשלה ישראל	60	משלומי העברה	10
	130	המקורות *	35
			130

6. <u>הינוי ההון</u>

להלן מכבון הינוי ההון בשנה 1973 בשני אלטרנטיבות חנרונות : -

ללא מגזר עזתים		כולל מגזר עזתים	
<u>המקור של המשק</u>	<u>השקעה של המשק</u>	<u>המקור של המשק</u>	<u>השקעה של המשק</u>
החכבון הפרטי** 10	ההשקעה המקומית 55	מחסבון הפרטי** 35	ההשקעה המקומית 65
החסבון הציבורי 10(-)	עודף יצוא סחורות ושרותים 55(-)	החסכון הציבורי 25(-)	עודף יצוא סחורות ושרותים 55(-)
		10	10

* כולל בניה למגורים והשקעות במתן חעסוקה, סיכולים לחשב במשלומי העברה למשקי בית.

** החסכון הפרטי מחוך מכנסה הפרטית המנויה משקורות מנים.

1. ריכוז הנתונים - מספרים מוחלטים

	1969	1973	
		ללא מעבר עזתים	כולל מעבר עזתים
האוכלוסיה (באלפים)	600	680	727
כח העבודה (באלפים)	108	143	153
מועסקים (אלפים)	104	136	145
מזהז בישראל (באלפים)	11	35 - 32	42 - 38
התוצר המקומי למועסק (בל"י)	4640	5430	5430
התוצר המקומי הגולמי (במיליוני ל"י)	434	566 - 551	584 - 565
הכנסות מעבודה בישראל (במיליוני ל"י)	40	191 - 176	230 - 210
התוצר הלאומי הגולמי (במיליוני ל"י)	472	736	789
עודף יבוא מחורות ושירותים (במיליוני ל"י)	90	55	55 - 75
העברות חד צדדיות נטו (במיליוני ל"י)	112	90	108
הצריכה הפרטית (במיליוני ל"י)	475	660	695
הצריכה הציבורית (במיליוני ל"י)	57	75	85
ההשקעה המקומית הגולמית (במיליוני ל"י)	44	55	65
סך ההוצאות בהקציבי התשתל (במיליוני ל"י)	76	110	130
סך ההכנסות בהקציבי התשתל (במיליוני ל"י)	36	70	70
הגרעון התקציבי (במיליוני ל"י)	40	40	60
ההכנסה הפרטית העניית לנפש (בל"י)	870	1080	1100
הצריכה הפרטית לנפש (בל"י)	800	970	950
החסכון הפרטי לנפש (בל"י)	70	110	150

2. ריכוז תמונים - שיעורי גירול שנתיים (מאוזן)

	ללא מעבר עזרים	כולל מעבר עזרים
האוכלוסיה	3.2	4.9
כח עבודה	7	9
מועסקים בישראל	35 - 32	42 - 30
תאוצר הסקומי למועסק	4	4
תאוצא המקומי הגולמי	6.9 - 6.1	7.7 - 6.9
התכנסות מעבודה בישראל	47.5 - 44	53.5 - 51.0
תאוצר הלאומי הגולמי	11.7	13.7
סך תחוצאה בתקציבי המשפל	10	17
סך התכנסה בתקציבי המשפל	20	20
תצריכה הפרטית לנפש	5	4.5

הנחות כלליות

1. לא יחול שינוי בסטטוס החוקי של השטחים המוחזקים, ממשלת ישראל תמשך לראות עצמה כממשלה יחידה בשטח.

2. תמשכנה בעיות הבטחון השוטף בחומרתן העכשווית.

3. בטיפול מדינת ישראל בשטחים לא תהיה הבחנה בין פליטים ובין שאינם פליטים.

4. שיתוף הפעולה מצד האוכלוסיה המקומית בנושאים כלכליים ישאר לפחות ברמתו הנוכחית.

5. תמשכנה האחזויות והתנחלויות בשטחים, אך תוך נישול מינימלי של התושבים מאדמותיהם ותוך השפעה מזערית על כלכלת האזורים.

6. ~~היקף ההגירה של תושבי השטחים אל מחוץ לשטחים ישאר קטן ובלתי משמעותי.~~

7. ~~הנחה לגבי השילוב הכלכלי~~ בין ישראל והשטחים. בקשר למעבר סחורות (חקלאיות, תעשיתיות וכנ') שירותים וגורמי ייצור מהשטחים לישראל ומישראל לשטחים.

8. הנחה לגבי מדיניות השכר וסדורי תשלומי השכר של המועסקים בישראל ונכויי החובה מהם וצורת ניהול הקרנות.

9. ~~הנחה לגבי~~ מדיניות הגשרים הפתוחים בין הגדה וירדן. (~~הן מדיניות ישראל והן מדיניות~~ ירדן).

10. הנחה לגבי היקף "המימון הממשלי" של השירותים הציבוריים ולגבי השקעות ממשלתיות בשטחים. דהיינו, הנחה כמותית לגבי "יצוא הון" מישראל לשטחים בתקופת התוכנית.

11. הנחה לגבי היקף גביית מסים בשטחים לעומת החפוקה או התוצר או ההכנסות.

12. הנחה לגבי השקעות ישראליות פרטיות בשטחים והעידוד שיינתן להן (כנ"ל למשקיעים מחו"ל).

13. הנחה לגבי מעמדו של הדינר כהילך חוקי ביהודה ושומרון ולגבי ניהול המדיניות המוניטרית של השטחים. הנחה לגבי מערכת הבנקאות בשטחים.

14. הנחה לגבי העברות כספים מחושבי השטחים הנמצאים בארצות ערב וממשלת ירדן לפרטיים בשטחים.

15. הנחה לגבי העצמאות הכלכלית של הרשויות המוניציפליות.

16. הנחה לגבי פעילותם הכלכלית של מוסדות בין-לאומיים (כולל טשו"ת).

17. הנחה לגבי מגמת גידול שעור ההשתתפות בכוח העבודה (בהתחשב במצב הקיים בקרב ערביי ישראל) ולגבי שעור אבטלה "נסבל".

18. הנחה לגבי תנאי סחר החוץ של השטחים (מכסים, תמריצי יצוא וכו').

י ע ד י ם

1. העלאת רמת ההיים (מדוד בתוצר, בהכנסה או בצריכה לנפש) בקצב גידול גבוה מזה שהיה קיים בשטחים לפני המלחמה ומזה הקיים בארצות ערב, תוך צמצום הפער בין רמת ההכנסה בין תושבי השטחים לבין ערביי ישראל.

2. תעסוקה מלאה והגדלת שעור ההשתתפות בכוח העבודה.

3. פתרון בעית הפליטים (דורש הגדרה מהי הבעיה).

4. העלאת רמת השירותים הציבוריים [illegible]

5. יבוא הון ומקורותיו ומגמות איזון מאזן התשלומים של השטחים. (דורש קביעת עמדה).

6. שינוי התפלגות האוכלוסיה במגמה לדלל את האוכלוסיה ברצועת עזה והעברת חלק ממנה ליהודה ושומרון. (ההיקף הכמותי הרצוי – 5-10 אלפי עובדים לשנה מעזה ליהודה ושומרון שמחציתם יעבירו גם את משפחותיהם להתגורר).

מניעת נדידת הבדואים בסיני אל מרכזי האוכלוסיה ברצועת עזה.

החלשת משקלה היחסי, הפוליטי-כלכלי של שכם וחיזוק משקלה של חברון.

פיתוח (או אי פיתוח) המקומות הסמוכים לקו הירדן לשעבר לעומת מקומות אחרים.

ישראל

לשכת מנהל
חרשות לתכנון כלכלי

ירושלים, 22.7.1970

אל : תת-אלוף ש. גזית, מרכז ועדת המנכ"לים לטיפול
בנושאים האזרחיים בשטחים המוחזקים ע"י צה"ל

מאת: מנהל הרשות לתכנון כלכלי

הרשה-נא לי להסב תשומת לבך לכך שבסעיף 7 של פרוטוקול מס' 68 של ישיבת הועדה המצומצמת מיום 9.7.70 נפלה כנראה טעות.

אם זכרוני אינו מטעה אותי - רישום זה אינו משקף במדויק את אשר סוכם בישיבה הנ"ל.

בברכה,

א. רונן
מנהל הרשות לתכנון כלכלי

העתק: מר א. אגמון, מנכ"ל האוצר - יו"ר הועדה

237.

7. <u>תכנית רב-שנתית לשטחים המוחזקים</u>

א. בהמשך לדיון מיום 4 יוני 1970 בנידון.

ב. הוחלט לרכז את הדיון בהנחות היסוד בלבד. לצורך זה תוגש - לקראת דיון הועדה הקרוב - טבלה המפרטת את ההנחות שכבר נידונו והשינויים שנתקבלו לגביהן וכן אותן ההנחות שטרם נדונו.

ג. בנפרד - תשב היחידה לתאום הפעולה עם מר רונן מן הרשות לתכנון כלכלי ותשמע את הערותיו לפרטי המצע.

מדינת ישראל
משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

הקריה, י"ד ניסן תש"ל
20 אפריל 1970
גמ/1004

סודי

אל: _____

הנדון: תכנית רב-שנתית לשטחים המוחזקים

1. בסיומה של השנה השלישית לפעולותינו בתחום האזרחי בשטחים המוחזקים נראה לנו כרצוי לגבש תכנית ארוכת טווח יותר, אשר תהווה בסיס להמשך עבודתנו בתחום האזרחי בשטחים, ולאורה יגובשו התכניות והתקציבים השנתיים.

2. הכוונה: תכנון כלכלי רב-שנתי ליהודה ושומרון ורצועת עזה לשנים 1971 - 1975 כולל, ואשר יתבסס על הנתונים לשנים 1968 ו-1969, תוך התחשבות במגמות המסתמנות בשנת 1970.

3. כללית, יבוצע התכנון בשלושה שלבים עיקריים: -

א. תחזית מקרו-כלכלית.

ב. תכנון ענפי.

ג. אינטגרציה של התכנון והתחזית המקרו-כלכלית הכללית.

4. כצעד ראשון בתכנון חיוני לגבש את מערכת הנחות היסוד לתכנון, ולסכם את השיטה הכללית לביצוע התכנון.

5. דיון בנושא (סעיף 4) יתקיים ביסיבת ועדת המנכ"לים לשטחים המוחזקים, ביום ה' 14.5.70, שעה 17.30 במטרד הבטחון.

6. מצ"ב

א. נספח א' - "הנחות יסוד". מצע זה הוכן ביחידת תאום הפעולה בשטחים במטרד הבטחון ע"י מר יעקב ליפשיץ, על בסיס דיונים פנימיים, כולל עם מפקדי האזורים והיועץ הכלכלי למערכת הבטחון.

ב. נספח ב' - "הצעה לשיטת הביצוע". גם מצע זה הוכן כנ"ל.

7. נבקש השתתפותכם.

שלמה גזית - תת אלוף

סודי

נספח א'

חלק 1 – הנחות יסוד

1. לא יחול שינוי בסטטוס החוקי של השטחים המוחזקים, וממשלת ישראל תמשיך לראות עצמה כממשלה יחידה בשטח. בחוקף זה תדאג הממשלה לקיום רמת חיים סבירה ולמתן תעסוקה ללא הבחנה בין פליטים ושאינם פליטים.

2. תימשכנה בעיות הבטחון השוטף בחומרתן העכשווית, הן לאורך קווי הפסקת האש, והן בתוך השטחים פנימה. עם זאת, צפויה החמרה במצב הבטחון לאורך קו הגבול שלנו עם לבנון.

3. שיתוף הפעולה של האוכלוסיה המקומית בנושאים כלכליים–אזרחיים יישאר לפחות ברמתו הנוכחית. נחתור להרחיבו ע"י מדיניות פיתוח באמצעות שותפויות וקבלנויות–משנה בחקלאות, במלאכה ובתעשיה, בקווי תחבורה ותובלה וכו'.

4. תימשכנה האחזויות והתנחלויות בשטחים, אך תוך ניסול מינימלי של החושבים מאדמותיהם ותוך הספה מזעריה על כלכלת האזורים.

5. היקף ההגירה של תושבי השטחים אל מחוץ לשטחים המוחזקים ע"י צה"ל יישאר קטן ובלתי משמעותי.

6. חינקט פעולה במגמה להביא לפחרון הבעיות החומריות של הפליטים שבשטחנו ע"י דילול מחנות הפליטים ברצועה ועידוד מעבר פליטים ליהודה ושומרון על משפחותיהם. האמצעים יהיו מתן תעסוקה מלאה ובשכר נאות לפליטים ולבני משפחותיהם, וחתירה לסינוי דמותו וצביונו של מחנה הפליטים, לרבות בניית דיור חדש לפי הצורך.

7. "הקו הירוק" ימשיך להיות פתוח למעבר סחורות, שרותים וגורמי יצור – חלקם בצורה מבוקרת וחלקם באופן חופשי.

8. הגשרים על הירדן יישארו פתוחים למסחר ולמבקרים. עם זאת, סביר כי כחוצאה מצרכים בטחוניים, תלך חשיבותם הכלכלית של הגשרים ותפחת.

9. תימשך המגמה ונפעל לסילוב כלכלי בין המשק הישראלי לבין משק השטחים. כמו–כן נראה את השטחים וישראל כאחד לצורך תכנון ופיתוח תשתית.

10. נחתור לרציונליזציה ויעול בכל תחומי החיים הכלכליים בשטחים המוחזקים במגמה להסון במשאבים טבעיים ובכח אדם מקצועי.

11. נדאג להרחבת רמת השרותים בהתאם לצרכי הגידול הטבעי, ולשיפורם במגמה לצמצם הפער בינם לבין השרותים הנהוגים בישראל. היקף המימון הממשלי של פעולות אלו יהיה מוגבל ע"י הגידול בהכנסות ממסים שייגבו בשטחים עצמם.

12. יינקטו צעדים ליעול ולהעמקת גביית המסים מחושבי השטחים במגמה להגדיל את החלק היחסי בחקציב השטחים הממומן ע"י הכנסות מקומיות. במסגרת זו ייבחנו שינויים אפשריים בתחיקה הפיסקלית הנוהגת בשטחים.

13. השתתפות ממשלת ישראל בתקציב השטחים תשאר קבועה פחות או יותר. צד ההוצאות בתקציב יגדל בהתאם לגידול בהכנסות המקומיות ובהכנסות קרן הניכויים מעובדים בישראל. התקציב הרגיל יגדל בהתאם לצרכים הטבעיים, ובכלל זה העלאות שכר לעובדי ממשל מקומיים. הגידול בתקציב הפיתוח יהיה מוגבל ע"י העודף שייאשר מתוספת ההכנסות המקומיות והכנסות הקרן אחרי הגדלת התקציב הרגיל.

14. יש להביא בחשבון ולחכנן אפשרות של ביטול מעמדו של הדינר כהילך חוקי ביהודה ושומרון.

15. ניזום בחירות לרשויות המקומיות ונעודד מגמה של ניהול עצמי במיסור קהילתי–מוניציפלי, אך לא מעבר לזה.

חלק 2 - פרוט ההנחות

1. **אוכלוסיה**

תוכן תחזית לגבי גודל האוכלוסיה לפי אזור ולפי קבוצות גיל ומין. התחזית תצא מן ההנחות הבאות : -

א. טיעורי הריבוי הטבעי - כמו בתחזית האוכלוסיה לשנת 1985 (עם זאת יש לגשת לתכנון והפעלת מערכות ל"תכנון המשפחה" בשטחים).

ב. "עליה" ליהודה ושומרון מחוץ לשטחים המוחזקים בהיקף של 4,500 נפש בשנת התכנון הראשונה, שתלך ותפחת מדי שנה בשיעור של 20 אחוזים.

ג. הגירה מרצועת עזה אל מחוץ לשטחים בהיקף של 2,500 לשנה.

2. **הגירה פנימית מהרצועה ליהודה ושומרון**

המגמה היא לדלל האוכלוסיה ברצועה ע"י עידוד מעבר תושבים ליהודה ושומרון. צורת העידוד למעבר תהיה בעיקר ע"י יצירת הבדלים ברמת הפעילות הכלכלית באזורים, באופן שיקנה ליהודה ושומרון כח משיכה לגבי עזתים, וכן - ע"י יצירת תנאים מקילים למעבר עובדים וקליטתם. מוצע להניח שבכל אחת משלוש שנות התכנון יעברו בממוצע 5,000 - 10 אלף עובדים, משפחותיהם יעברו עם משפחותיהם. כתוצאה יעברו בתקופת התכנון 30-60 אלף תושבים מן הרצועה ליהודה ושומרון.

3. **כיווני הפיתוח בתוך האזורים**

א. **יהודה ושומרון**

(1) ההנחה הבסיסית היא, שככל שהאזורים קרובים יותר לישראל רמת התעסוקה וההכנסות תעלה באופן טבעי, ועל כן הפיתוח היזום צריך להיות מכוון לשיפורים ברמת השרותים. ככל שהאזורים מרוחקים מישראל יתרונם היחסי בעבודה זולה בולט יותר, ועל כן הפיתוח היזום יהיה מכוון לניצול היתרון היחסי ע"י יצירת מקורות תעסוקה יצרניים.

(2) כחלק מהפעולות לקליטת עזתים ביהודה ושומרון, יש להעדיף פיתוח בערים הסמוכות ל"קו הירוק", בתחום הבניה והשרותים.

(3) יש למצוא איזון מתאים בין הרצון להחליש את משקלה הפוליטי-כלכלי של שכם ובין פוטנציאל הפיתוח הטבעי הקיים בה. יש לפעול לפיתוח תעשייתי באזור חברון, הן מתוך מגמה לחזק משקלה של חברון, והן כסיוע לתהליך הטבעי של מעבר מחקלאות לתעשיה.

ב. **רצועת עזה וצפון סיני**

(1) ככלל, מדיניות הפיתוח הכלכלי שלנו ברצועה תהיה מונחית ע"י הכונה הבסיסית ליצור מוטיבציה כלכלית חיובית, לחפש עבודה, ובשלב שני לעבור עם המשפחה ליהודה ושומרון. אי-לכך, פיתוח מקורות תעסוקה יצרניים ע"י השקעות הון במקום יהיה בהיקף מוגבל בלבד, במיוחד בתעשיה ובמלאכה. בחקלאות המגמה תהיה מעבר לגידולי יצוא המתאימים לרצועת החוף, תוך התחשבות במגבלת הקרקע והמים.

(2) במחנות הפליטים ייעשו פעולות הדרגתיות לשיפור תנאי הדיור והתנאים הסביבתיים. בתחום תנאי הדיור המטרה תהיה התקנת ברזי מים לכל משפחה ויצירת אפשרויות התקנת בתי-שימוש לכל משפחה. בתחום התנאים הסביבתיים עיקר המאמץ בתקופת התכנון יוקדש לסלילת כבישים פנימיים.

(3) הבדואים בצפון סיני יהוו קטגוריה נפרדת במסגרת התכנון. תעובד תכנית לפיתוח ויצירת מקורות הכנסה לבדואים במקום מושבם, על מנת למנוע נדידתם אל מרכזי האוכלוסיה ברצועת עזה.

(4) תעובד תכנית לפיתוח ימת ברדוויל.

4. <u>רמת החיים</u>

המגמה היא להביא להעלאת רמת החיים, במונחים של הכנסה לנפש. מיחסי הגומלין והקרבה שבין המשק הישראלי והמשחים, מחבקש ענין בקיום קצב גידול של ההכנסה לנפש שיהיה גבוה מזה שהיה קיים בשטחים לפני המלחמה, ומזה הקיים בארצות ערב השכנות. כמו-כן יש צורך להביא באופן הדרגתי לצמצום הפער שבין רמת ההכנסה לנפש בקרב ערביי ישראל ותושבי השטחים. לנוכח האמור לעיל מוצע להניח קצב גידול מינימלי של ההכנסה לנפש בשיעור של 4-5 אחוזים לשנה בכ"א משנות התכנון. קצב הגידול הנ"ל יהיה גבוה יותר ביהודה ושומרון מאשר ברצועת עזה, מתוך המגמה הבסיסית של יצירת מוטיבציה כלכלית למעבר מהרצועה ליהודה ושומרון.

5. <u>תעסוקה</u>

שיעור ההשתתפות בכח העבודה יגדל, אך בתקופת התכנון עדיין לא יגיע לשיעור הקיים כיום בקרב ערביי ישראל. המועסקים יהוו חוך זמן קצר כ-93 אחוזים מכל כח העבודה. להרחבת מעגל השייכים לכח העבודה תחרום פעילות של הכשרה מקצועית. התעסוקה היזומה תצומצם בשני האזורים, ביהודה ושומרון בקצב מהיר יותר, עד כדי ביטולה המוחלט עוד בתקופת התכנון.

6. <u>יחסי הגומלין הכלכליים בין ישראל והשטחים</u>

א. <u>מעבר גורמי יצור</u>

(1) <u>עבודה</u> - יהיה מעבר של עובדים מהשטחים לישראל, בהתאם לצרכי המשק הישראלי, שיוגבל ע"י שיקולים בטחוניים ~~מסוגי~~. היקף תעסוקת תושבי השטחים בישראל יתקבל כשארית אחרי ניכוי התוספת לתעסוקה הטבעית בשטחים עצמם מכלל תוספת המועסקים. רמת השכר של העובדים בישראל יהיו כפי שנהוג כיום. העובדים בישראל, ככלל, לא יורשו להתגורר בישראל, ועיקר הוצאותיהם ייעשו בשטחים.

(2) <u>הון</u> - השקעות ישראליות בשטחים תהיינה מבוקרות וכפופות לאישור ממשלתי. הקריטריונים שינחו מתן אישור להשקעות יהיו: העדפת פרוייקטים עתירי-עבודה, ועתירי-עבודת גברים בפרט. לא יינתנו תמריצים להשקעות מעבר לנהוג כיום.

(3) <u>ידע</u> - יינתן עידוד למעבר ידע ישראלי לשטחים בתחומים שונים, במישרין באמצעות התקציב (הדרכה חקלאית, הכשרה מקצועית וכד'), ובעקיפין (ע"י ~~חדירה~~ בין יזמים בשטחים ובעלי ידע בישראל וכד').

ב. <u>סחר במוצרים</u>

(1) <u>מוצרי תעשיה</u> - ימשיך להתקיים מעבר חופשי של מוצרי תעשיה בשני הכיוונים.

(2) <u>מוצרי חקלאות</u> - ימשיך להתקיים מעבר חופשי של מוצרי חקלאות מישראל לשטחים, ומעבר מבוקר בכיוון ההפוך. התוצרת החקלאית של השטחים תהווה אחוז קבוע פחות או יותר ברמה הקיימת בכלל השיווק הישראלי של מוצרים חקלאיים, אלא אם כן נגיע לסגירה מוחלטת של הגשרים, אשר תהיה לה השפעה בלתי נמנעת על שיווק תוצרת חקלאית בישראל.

ג. סחר בסרוחים

(1) תיירות - ביקורי ישראלים בשטחים יהיו ברמה הנמוכה של שנת 1969 בתוספת גידול הנובע מהגידול באוכלוסיה בישראל. ההוצאות של מבקרים ישראלים בשטחים יתרכזו לאורך העורקים הראשיים, ויינתן עידוד למקומיים להקים דוכני מכירה בצדי עורקים אלו. ביקורים של תיירים מחו"ל בשטחים יאמדו עפ"י תחזית התיירות לישראל. ביקורים של תושבי השטחים בישראל יצטמצמו.

(2) תחבורה - היקף תעסוקת רכב תובלתי מהשטחים בישראל יגדל באופן יחסי לנפח המסחר בין השטחים וישראל. הובלת עובדים לישראל תעשה בחלקה ע"י רכב של השטחים - כמחצית העובדים מיהודה ושומרון בישראל ופחות ממחצית העובדים מעזה בישראל יוסעו ע"י רכב מהשטחים. קישור בין ישראל והשטחים שלא למטרות עבודה ייעשה במטולב ע"י אוטובוסים ישראלים ומקומיים. הובלת נוסעים בתוך אזור יהודה ושומרון תעשה בלעדית ע"י רכב של השטחים. הובלת נוסעים בתוך רצועת עזה תעשה בחלקה ע"י רכב של השטחים, ובחלקה ע"י אוטובוסים ישראלים. קווי אוטובוסים ישראלים יונהגו בשטחים גם כקישור בין שתי נקודות בישראל (עפולה - באר-שבע, למשל). תעסוקת מוניות מהשטחים בישראל תצטמצם לעומת רמתה הנוכחית, כנראה בסדר גודל של 25-30%.

(3) שרותים אחרים - בנקאות: לא יהיו בנקים ערבים בשטחים, ותגדל ההזדקקות לשרותי בנקים ישראלים. ביטוח: היקפי שרותי ביטוח יגדלו באופן יחסי למצבת כלי הרכב בשטחים. בריאות: אשפוז וביקורים של תושבי השטחים במוסדות בריאות בישראל יגדלו לפי גידול האוכלוסיה וההכנסה לנפש. חינוך: אין לצפות למספרים גדולים של תלמידים מהשטחים במוסדות חינוך בישראל.

ד. התיישבות ישראלית בשטחים

ההתיישבות הישראלית בשטחים תיצור ביקוש לעובדי בנין מקומיים. מספר העובדים הנ"ל נכלל במספר העובדים בישראל. לא תהיינה השפעות משמעותיות אחרות מבחינה כלכלית להתיישבות הישראלית בשטחים.

7. יחסי הגומלין הכלכליים בין השטחים וארצות ערב

א. מסחר - צפוי שיוגברו הפיקוח והביקורת בגשרי הירדן באופן שיכביד במידה רבה על הסחר ותנועת הביקורים ותחכן אף סגירה מוחלטת. אי-לכך, היקף המסחר דרך הגשרים יגדל בקצב נמוך, כך שבסה"כ חשיבותם הכלכלית של הגשרים הפתוחים חלך ותפחת. חלק של המסחר דרך הגשרים יהיה סחר טרנזיט של סחורות שייובאו דרך נמלי ישראל וייוצאו לארצות ערב ללא עיבודים נוספים בשטחים ו/או בישראל. כל זמן שתהיה אפשרות לכך יינתן עידוד ליצוא סחורות ישראליות דרך הגשרים. המדיניות המסחרית (תמריצים ומכסים) תישאר ללא שינוי.

ב. תיירות - היקף הביקורים של תושבי השטחים בארצות ערב והיקף ביקורים של תושבי ארצות ערב בשטחים יישאר ברמה של שנת 1969. גידול מסויים בהיקף הביקורים של תושבי ארצות ערב ינבע ממתן האפשרות לביקורים אצל ערביי ישראל. ההוצאה למבקר תהיה ברמה הקיימת.

ג. תחבורה - כלי רכב מהשטחים יעברו דרך הגשרים רק למטרות מסחר, והיקף תעסוקתם זו תגדל פרופורציונית להיקף הסחר דרך הגשרים.

ד. שרותים אחרים - בנקאות: היקף הפקדונות של תושבי השטחים בבנקים ערביים יגדל באופן יחסי לזרם התקבולים בדינרים. חינוך: יגדל מספר התלמידים מהשטחים בארצות ערב.

ה. העברות כספים - יציאת תושבי השטחים לעבודה בארצות ערב תישאר ברמה הנוכחית, ולכן גם העברות בני משפחה העובדים בחו"ל יישארו ברמה הנוכחית. היקף תמיכות אחרות מפרטים לפרטים והיקף העברות ממשלת ירדן לגדמ"ע יישארו אף הם ברמתם הנוכחית.

4./..

8. יחסי הגומלין הכלכליים בין השטחים וחו"ל

א. מסחר - המדיניות המסחרית לגבי יצוא ויבוא דרך נמלי ישראל תהיה כמו זאת הנהוגה בישראל, בהבדל שהיבוא צריך להיות מותנה ברשיון בכל מקרה ומקרה. תינקטנה פעולות לעידוד היצוא ע"י חיפוש שווקים וסיוע בשיווק.

ב. הון - למשקיעים מחו"ל יינתנו אותם התנאים הניתנים למשקיעים ישראלים בשטחים. יש לצפות ליבוא הון מחו"ל (מענקים והטקעות) בהיקף של עד 5 מליון דולר לשנה בכ"א משנות התכנון.

9. יחסי הגומלין הכלכליים בין האזורים

א. יתקיים מעבר חופשי של עובדים מעזה ליהודה ושומרון, ולא יהיה מעבר עובדים בכיוון ההפוך (ר' גם סעיף 2 לעיל).

ב. תתקיים זרימה חופשית של סחורות מכל הסוגים בין האזורים, ויינתן עידוד להתקשרויות מסחריות בין שני האזורים.

10. מגמות הפיתוח בענפים

א. חקלאות - מטרת הפיתוח החקלאי תהיה הרחבת גידולי יצוא, החלפת יבוא לישראל וגידולים תעשייתיים. היקף העובדים בחקלאות יישאר קבוע, ולכן יקטן חלקו של הענף בכלל המועסקים. יוכנסו בענף שיפורים טכנולוגיים, ויגדל היקף קניית תשומות של הענף מישראל. ע"י כך יש לצפות לעליה ברמת היבולים לדונם. פיתוח החקלאות יונחה על ידי האפשרות של סגירת הגשרים. חלקו של הפיתוח החקלאי ייעשה בצורה קואופרטיבית.

ב. מים - פיתוח מקורות מים מקומיים ייעשה בעיקר באזורים מרוחקים מישראל, על מנת לצמצם את הפגיעה בפוטנציאל המים של ישראל. לעומת זאת נראה במטרה הקמת מפעלי מים מקומיים (בעיקר למי שתיה), המהווים חלק מהעלאת רמת החיים ורמת השרותים, ומפעלים קטנים משולבים עם ישראל לאורך ה"קו הירוק" (לרוב מפעלים שאינם מכוונים למטרות השקייה נרחבות). ברצועת עזה נפעל להסגת שליטה מרכזית על מקורות המים ועל ניצולם.

ג. תעשיה - מטרת הפיתוח התעשייתי תהיה עידוד ענפים המתאימים ליתרונות היחסיים המקומיים, והעשויים לחסון מט"ח למשק הישראלי ע"י החלפת יבוא והגדלת יצוא.

ד. פיתוח תשתית - בנושאי תשתית יש לראות את ישראל והשטחים כמערכת אחת. תכנון התשתית ייעשה בהתאם ליעדים, ואין להביא בחשבון מגבלה מצד מקורות המימון.

כבישים - ההוצאות לסלילת כבישים תגדלנה באותו קצב כמו בישראל.

חשמל - תהיה התחברות לרשת החשמל הישראלית לאורך עורקים ראשיים, ונשאף להביא חשמל למרבית המקומות שאין בהם כיום חשמל.

טלקומוניקציה - הרחבת רשת המינויים הטלפוניים, בעיקר במרכזים העירונים/כלכליים, חיבור המערכות לרשת הישראלית, החלפת מרכזות ידניות לאוטומטיות רק בהתאם לעומס של המערכות, המשך חיבור קוים למקומות אליהם אין קשר טלפוני. יש לצפות לגידול מספר המינויים בהתאם לקצב הגידול בהכנסה הלאומית.

נמל ורכבת בעזה - לא חשבינה פעולות לפיתוח הנמל ולחידוש הפעלת הרכבת ברצועת עזה.

ה. בניה - הפעילות בענף הבניה תחזור לרמה שהיתה קיימת בשטחים לפני המלחמה. רמת פעילות זו תושג, בין היתר, גם כתוצאה מעידוד ציבורי שיינתן לבניה למגורים, במטרות של פיזור אוכלוסיה, שיקום פליטים וכד', בהיקף מוגבל.

ו. <u>תחבורה</u> – מטרת הפיתוח בענף התחבורה תהיה מודרניזציה של הענף ע"י ריאורגניזציה הדרגתית ובקצב איטי, ע"י מתן הלוואות לחידוש מסק הרכב וע"י הכנסת שיפורים טכנולוגיים בשרותי רכב. הפיתוח בענף התחבורה יונחה, בין השאר, ע"י שיקולים בטיחותיים.

ז. <u>תיירות</u> – יינתן עידוד ממשלתי לפיתוח תיירות המבוססת על סיורים ושהיות קצרות (אתרים, מזכרות וכו').

11. <u>הסקטור הציבורי</u>

א. <u>שרותים ציבוריים</u>

(1) <u>בריאות</u> – תגדלנה ההוצאות לבריאות באופן שהפער הקיים בין ההוצאות לנפש (מכל המקורות) בישראל ובשטחים ילך ויצטמצם.

(2) <u>חינוך</u> – ההוצאות לחינוך יסודי, מכין ותיכוני תגדלנה רק בהתאם לגידול הטבעי. יינקטו פעולות בתחום החינוך העל-תיכוני, כולל הקמת מוסדות להשכלה גבוהה ע"י הרחבת קולג'ים קיימים. זאת במקביל להמשכת המדיניות המתירה יציאתם של תלמידים בוגרי תיכון ללמודים בארצות ערב.

(3) <u>סעד</u> – השאיפה היא לצמצם ככל האפשר את האוכלוסיה הנזקקת לסעד. בשרותי הסעד ובצורת התמיכות לא יחולו שינויים מהותיים-איכותיים.

ב. <u>הרשויות המוניציפליות</u>

ניזום בחירות דמוקרטיות לרשויות המקומיות, במגמה להפוך את המועצות לנבחרות ולמבטאות את רצון התושבים. ניזום מפעלי פיתוח כלכליים ושרותים ציבוריים בערים. עם זאת, נשתדל לבסס את מקורות המימון של העיריות במגמה להקטין את תלותן במענקי השלטון. שכר עובדי הרשויות המקומיות יהיה צמוד לשכרם של עובדי הממשל (ר' סעיף 12 ג').

12. <u>חוקים פיסקליים ומוניטאריים</u>

א. <u>הדינר</u> – יש להתכונן לקראת ביטול מעמדו של הדינר בהילך חוקי ביהודה ושומרון.

ב. <u>מערכת המסים</u> – המסים העקיפים יהיו כמו אלו הנהוגים בישראל. יינקטו צעדים ליעול ולהעמקת גביית המסים מחושבי השטחים. במסגרת זו ייבחנו שינויים אפשריים בתחיקה הפיסקלית הנוהגת בשטחים, גם בקשר למסים הישירים.

ג. <u>שכר עובדי ממשל</u> – יש אינטרס לשמור על מעמדם המועדף של עובדי הממשל המקומיים. אי-לכך, שכרם הריאלי יגדל בקצב הגידול של ההכנסה לנפש.

ד. <u>תנאי השקעות</u> – התנאים שיינתנו למשקיעים יהיו כמו הנהוג כיום. לא תהיה הבחנה בין האזורים לענין זה. תהיה הבחנה בין משקיע מקומי וישראל.

13. <u>מוסדות ללא כוונת רווח</u>

א. <u>ס.ס.ו"ת</u> – לא יהיה גידול בהיקף ההוצאות של ס.ס.ו"ת בשטחים. אפשר כי נושאים מסויימים הנמצאים כיום בתחום טיפול ס.ס.ו"ת יועברו לידינו.

ב. <u>מוסדות בינלאומיים אחרים</u> – המגמה תהיה להמנע מהרחבת היקף פעילות של גורמים זרים בינלאומיים בשטחים.

נספח ב'

הצעה לשיטת ביצוע

כללי

1. הבסיס לתכנית הרב-שנתית יהוו הנתונים לשנים הקלנדריות 1968 ו-1969, טווח התכנון יקיף את השנים 1971-1975, ובמהלך התכנון יש להביא בחשבון מגמות המסתמנות בשנת 1970.

2. התכנית תעובד ב-3 שלבים ראשונים : -

   א. תחזית מקרו-כלכלית לכל אזור.

   ב. תכניות ענפיות בפרוט אזורי ותת-אזורי.

   ג. התאמת התכניות הענפיות והתחזיות המקרו-כלכליות.

3. השלבים הראשיים א' וג' ירוכזו ע"י כלכלני היחידה לתאום הפעולה בשטחים בשיתוף לשכת היועץ הכלכלי למערכת הבטחון. שלב ראשי ב' מוטל על מפקדות האזורים של הממשל הצבאי ומטרדי הממשלה הסונים, כל אחד לפי תחום אחריותו, ובתאום עם היחידה לתאום הפעולה בשטחים במטרד הבטחון.

4. במסגרת לעבודת התכנון תשמש מערכת הנחות היסוד כפי שתגובש ותאושר ע"י ועדת המנכ"לים לעניני השטחים המוחזקים.

5. התכנון ייעשה בנפרד לכל אחד מאזורי הממשל הצבאי הנכללים בתכנית.

שלב ראשי א' - תחזית מקרו-כלכלית

6. מטרת התחזית המקרו-כלכלית להציג מערכת חשבונות לאומיים ומאזן תשלומים לכל אחת משנות התכנון.

7. השלבים העיקריים בהכנת התחזית המקרו-כלכלית : -

   א. סיכום הנתונים לשנים 1968 ו-1969 לפי אזורים.

   ב. הכנת תחזית האוכלוסיה לכ"א משנות התכנון עפ"י הנחות היסוד (ע"י ל.מ.ס.).

   ג. אומדן הגידול במספר המועסקים עפ"י ההנחות על שיעורי ההשתתפות בכח העבודה ורמת התעסוקה.

   ד. הגידול במספר המועסקים בתוספת הנחה לגבי הגידול בפריון מאפשרים לחשב את הגידול בתוצר הלאומי.

   ה. אומדן סך המקורות על סמך תחזית יבוא ההון והשינוי במלאי הל"י והדינרים.

   ו. התחלקות המקורות לפי שימושים עיקריים על יסוד הקשר שבין התוצר הלאומי והשימושים ועפ"י הנחות היסוד.

   ז. בדיקת המשמעויות של התחזיות במסגרת חשבונות סקטוריאליים ועריכת התאמות.

   ח. בדיקת המשמעויות של התחזיות המתוקנות במסגרת חשבונות ענפיים ועריכת התאמות.

   ט. גזירת קווי המדיניות הנדרשים על מנת להגשים את התחזית המקרו-כלכלית.

   י. דיון על התחזית המקרו-כלכלית בפורום בין-משרדי.

8. לוח זמנים מזוער : -

שלבי המשנה א' וב' - חודש.

שלב המשנה ג'-ט' - חודש.

שלב ראשי ב' - תכניות ענפיות

9. א. מטרות התכנון הענפי לנסח כמותית את כיווני הפיתוח בענף ואת התרומה של הענף לגידול התוצר ויעדיו מצד אחד, ואת אופן ההקצאה של המקורות המוגבלים בין ענפי המשנה ויעדי המשנה מצד שני. התכנון הענפי ייעשה בנפרד לכל אזור ובפרוט לענפי משנה ולחת-אזורים.

ב. התכניח הענפית היא תכנית מנחה, ולהוציא הענפים בהם פועלים ושולטים במיסרין גורמים ממשלתיים, היא יוצאת מההנחה שחפקיד הממשלה לכוון הפעילות הכלכלית.

10. התכנון הענפי ייעשה במסגרות הבאות, וירוכז ע"י המשרדים הבאים : -

א. חקלאות - ע"י משרד החקלאות.

ב. מסחר ותעשיה - ע"י משרד המסחר והתעשיה.

ג. בניה - ע"י משרד השיכון.

ד. חשמל - ע"י משרד הפיתוח.

ה. מים - ע"י נציבות המים.

ו. תחבורה - ע"י משרד התחבורה.

ז. קשר - ע"י משרד הדואר.

ח. חינוך - ע"י משרד החינוך.

ט. בריאות - ע"י משרד הבריאות.

י. שרותי סעד - ע"י משרד הסעד.

יא. כספים - ע"י בנק ישראל.

יב. שרותי תיירות והארחה - ע"י משרד התיירות.

יג. הכשרה מקצועית - ע"י משרד העבודה.

יד. רשויות מקומיות - ע"י משרד הפנים.

טו. מערכת המסים - ע"י מינהל הכנסות המדינה.

טז. הבדואים בצפון סיני - צוות שירוכז ע"י נציג הממשל ויורכב מנציגי משרד החקלאות, העבודה והשיכון.

11. א. הכנת התכנית הענפית מוטלת על מפקדות האזורים ומשרדי הממשלה. ריכוז הנחונים ייעשה ע"י המשרדים והמפקדות במשותף. המשרד יעבד הצעה מפורטת של יעדי התכנון והנחות היסוד ויביא אותה לאישור מפקדת האזור. עבודת התכנון המפורטת תעשה ע"י המשרד, ועם סיכומה היא תובא לאישור מפקדת האזור.

ב. התכנון בענפים יתחיל במקביל להכנת התחזית המקרו-כלכלית. עם אישור מערכת הנחות היסוד ע"י ועדת המנכ"לים, תקויים פגישת תאום ראשונה בין היחידה לתאום הפעולה בשטחים, המשרדים ומפקדות האזורים. בפגישה זו ייערך תדריך כללי לתכנון הענפי ויימסרו הנחיות היסוד. המשרדים והמפקדות יתבקשו להתחיל באיסוף נתונים ובגיבוש מערכת יעדים והנחות ספציפיים לענף.

למטרה זו יעמוד לרשות המסרדים והמפקדות חודש ימים. בתום תקופה זו תקויים פגישת תאום שניה להבהרת מערכת היעדים וההנחות הענפיות, וייקבעו הנתונים המקרו-כלכליים הדרושים לתכנון הענפי. עם סיום הכנת התחזית המקרו-כלכלית תקויים פגישת תאום נוספת למתן הנחיות כמותיות וסיכום מערכת היעדים וההנחות לכל ענף וענף.

ג. לצורך הכנת התכנית הענפית ימונה בכל משרד אחראי לעבודת התכנון. האחראי ירכז את עבודת התכנון ויקיים את מגעי התאום בין המשרד, מפקדת האזור ומשרד הבטחון.

12. לוח זמנים משוער : -

א. איסוף נתונים וקביעת מסגרת ההנחות והיעדים - חודשיים.

ב. הכנת התכנית הענפית - 4 חודשים.

שלב ראשי ג' - התאמות וסיכום

13. מטרת שלב זה להתאים את התכניות הענפיות והתחזית המקרו-כלכלית, וליצור מערכת עקבית, שתאפשר גיבוש מדיניות כלכלית רב-שנתית.

14. השלבים העיקריים : -

א. התאמת התכניות הענפיות והתחזית המקרו-כלכלית.

ב. ניסוח קווי המדיניות ואמצעי המדיניות הנדרשים להשגת יעדי התכנית הרב-שנתית.

ג. דיון על התכנית הרב-שנתית בפורום מקצועי, בין-משרדי.

ד. הצגת התכנית הרב-שנתית בפני ועדת המנכ"לים לעניני השטחים המוחזקים.

15. לוח זמנים משוער : -

שלבי משנה א' וב' - חודש.

תיקונים בעקבות הדיונים בשלבים ג' וד' - חודש.

נספח – מהלך עבודת התכנון – שלבים ראשיים א' וב'

תכנון ענפי	תחזית מקרו-כלכלית
תדריך כללי והסברת הנחות היסוד הכלליות	קביעת הנחות יסוד כלליות ואישורן ע"י ועדת המנכ"לים
איסוף נתוני יסוד והצעת מערכת יעדים והנחות כלליות לענפים ע"י משרדים ומפקדות.	איסוף נתונים והכנת תחזית אוכלוסיה
פגישת תאום והבהרת מערכת היעדים וההנחות הכלליות לענפים.	
איסוף נתונים מפורט ועיבוד מערכת יעדים והנחות מפורטות לכל ענף ע"י משרדים ומפקדות.	הכנת התחזית המקרו-כלכלית
מתן הנחיות כמותיות מפורטות לענף וסיכום מערכת היעדים וההנחות לענף.	סיכום התחזית המקרו-כלכלית בפורום בין-משרדי.
הכנת התכניות הענפיות	

הערה : תחילת שלב ג' – עם סיום הכנת התכניות הענפיות.

משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

מס' טל. 25113

[illegible]

סימוכין ....

תאריך 30/3/70

הנדון [illegible]

1. [illegible]

2. [illegible]

[illegible]

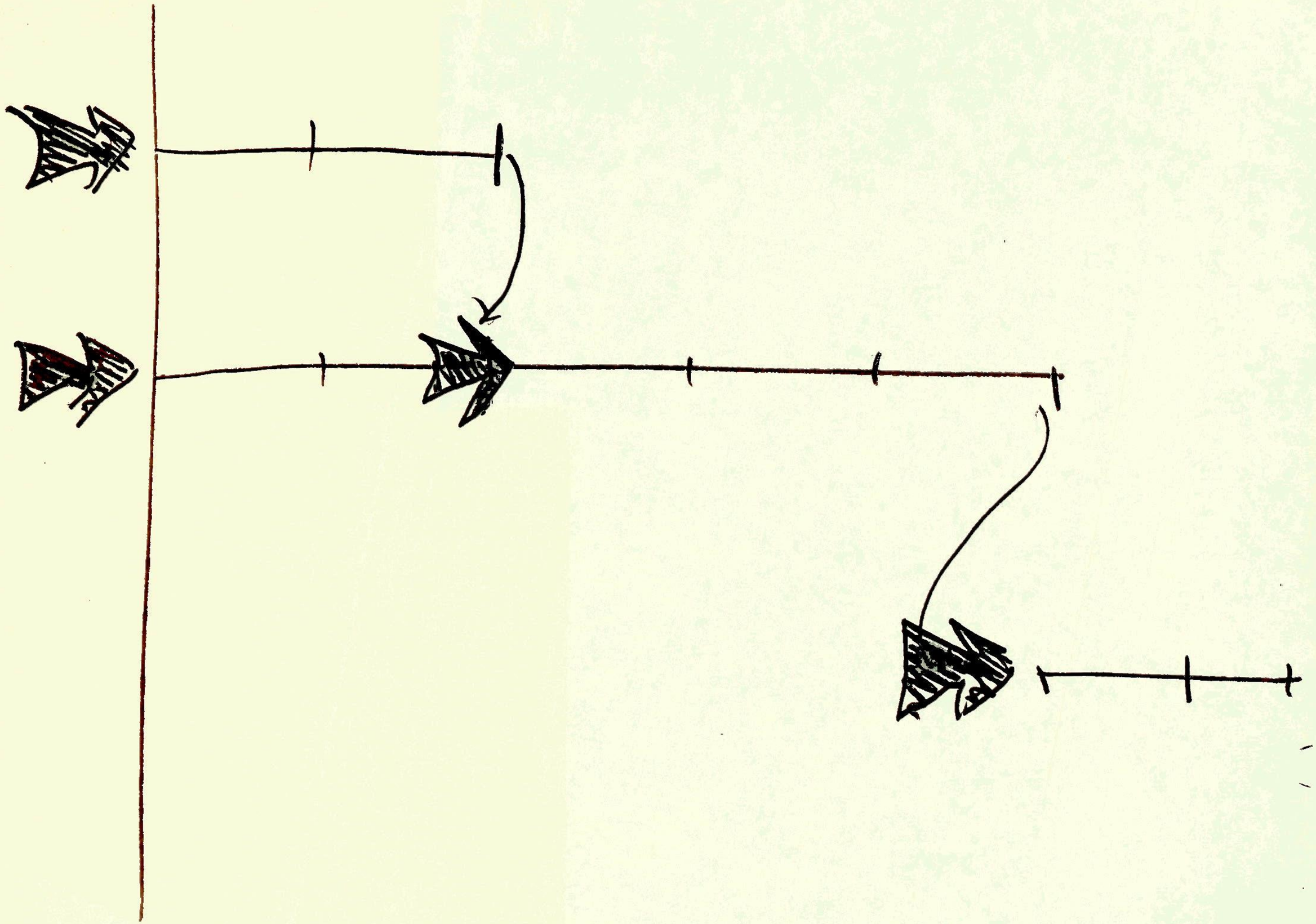

כ"ב אדר ב' תש"ל
30 מרץ 1970

תכנית כלכלית רב-שנתית ליהודה ושומרון, רצועת עזה וצפון סיני - הצעת שיטה

כ ל ל י

1. הבסיס לתכנית הרב-שנתית יהוו הנחונים לשנים הקלנדריות 1968 ו- 1969, טווח התכנון יקיף את השנים 1971-1975, ובמהלך התכנון יש להביא בחשבון מגמות המסתמנות בשנת 1970.

2. התכנית תעובד ב- 3 שלבים ראשונים : -
   א. תחזית מקרו-כלכלית.
   ב. תכניות ענפיות.
   ג. התאמת התכניות הענפיות והתחזיות המקרו-כלכליות.

3. השלבים הראשיים א' וג' ~~יבוצעו~~ ע"י כלכלני היחידה לתאום הפעולה בשטחים בשיתוף לשכת היועץ הכלכלי למערכת הבטחון. שלב ראשי ב' יעשה בעיקרו במשרדי הממשלה השונים, כל אחד לפי תחום אחריותו, בשיתוף עם מפקדות האיזורים של הממשל הצבאי ובתאום עם היחידה לתאום הפעולה בשטחים במשרד הבטחון. לנושאים מסוימים, שהם בין-משרדיים, עפ"י תוכנם, יוקמו צוותות מיוחדים.

4. כמסגרת לעבודת התכנון חשמש מערכת הנחות היסוד כפי שחגובש ותאושר ע"י וועדת המנכ"לים לענין השטחים המוחזקים.

5. התכנון יעשה בנפרד לכ"א מאיזורי הממשל הצבאי הנכללים בתכנית.

שלב ראשי א' - תחזית מקרו-כלכלית

6. מטרת התחזית המקרו-כלכלית להציג מערכת חשבונות לאומיים ומאזן-תשלומים לכל אחת משנות התכנון.

7. השלבים העיקריים בהכנת התחזית המקרו-כלכלית : -
   א. סיכום הנחונים לשנים 1968 ו- 1969 לפי איזורים.
   ב. הכנת תחזית האוכלוסיה לכ"א משנות התכנון עפ"י הנחות היסוד (ע"י ל.מ.ס.).
   ג. אומדן הגידול במספר המועסקים עפ"י ההנחות על שיעורי ההשתתפות בכח העבודה ורמת התעסוקה.
   ד. הגידול במספר המועסקים בתוספת הנחה לגבי הגידול בפריון מאפשרים לחשב את הגידול בתוצר הלאומי.
   ה. אומדן סך המקורות על סמך תחזית יבוא ההון והשינוי במלאי הל"י והדינרים.
   ו. התחלקות המקורות לפי שימושים עיקריים על יסוד הקשר שבין התוצר הלאומי והשימושים ועפ"י הנחות היסוד.
   ז. בדיקת המשמעויות של התחזיות במסגרת חשבונות סקטוריאליים ועריכת התאמות.
   ח. בדיקת המשמעויות של התחזיות המתוקנות במסגרת חשבונות ענפיים ועריכת התאמות.

2./..

ט. גזירת קוי המדיניות הנדרשים על מנת להגשים את התחזית המקרו-כלכלית.

י. דיון על התחזית המקרו-כלכלית בפורום בין-משרדי.

8. לוח זמנים משוער : -

שלבי המשנה א' ו-ב' - חודש.

שלבי המשנה ג' - ט' - חודש.

שלב ראשי ב' - תכניות ענפיות

9. מטרות התכנון הענפי לנסח כמותית את כיווני הפיתוח בענף ואת החרומה של הענף לגידול התוצר ויעדיו מצד אחד, ואת אופן ההקצאה של המקורות המוגבלים בין ענפי המשנה ויעדי המשנה מצד שני. התכנית הענפית היא תכנית מנחה; ולהוציא ענפים בהם פועלים ושולטים גורמים ממשלתיים במישרין, היא יוצאת מהנחה שתפקיד הממשלה לכוון הפעילות הכלכלית ע"י יצירת תנאים שיגררו התנהגות של היחידות המרכיבות את המשק בדרך שתביא להשגת יעדי התכנון.

10. התכנון הענפי יעשה במסגרות הבאות : -

א. חקלאות - ע"י משרד החקלאות.

ב. תעשיה - ע"י משרד המסחר והתעשיה.

ג. בניה - ע"י משרד השיכון.

ד. חשמל - ע"י משרד הפיתוח.

ה. מים - ע"י נציבות המים.

ו. תחבורה - ע"י משרד התחבורה.

ז. קשר - ע"י משרד הדואר.

ח. חינוך - ע"י משרד החינוך.

ט. בריאות - ע"י משרד הבריאות.

י. שרותי סעד - ע"י משרד הסעד.

י"א. שרותים עסקיים (כולל מסחר, כטפים, ביטוח וכו') - צוות שיורכב מנציג בנק ישראל, הממונה על הביטוח ומשרד מסחר ותעשיה.

י"ב. שרותים אישיים.

י"ג. שירותי תיירות והארחה - ע"י משרד התיירות.

י"ד. הכשרה מקצועית - ע"י משרד העבודה.

ט"ו. רשויות מקומיות - ע"י משרד הפנים.

ט"ז. מערכת המיסים - ע"י המינהל הכנסות המדינה ומשרד המשפטים.

י"ז. הבדואים בצפון סיני - צוות שיורכב מנציגי משרד החקלאות, העבודה והשיכון.

11. התכנון בענפים יתחיל במקביל להכנת התחזית המקרו-כלכלית, ויעסוק בשלב זה באיסוף נתונים ובקביעת מסגרת ההנחות והיעדים הספציפיים לכל ענף. עם השלמת התחזית המקרו-כלכלית היא תשמש כקו מנחה וכמסגרת לתכנון הענפי.

12. לוח זמנים משוער : -

2 א. איסוף נתונים וקביעת מסגרת ההנחות והיעדים - חודשיים.

3 ב. הכנת התכנית הענפית - שלושה חודשים.

2

7

שלב ראשי ג' - התאמות וסיכום

13. מטרת שלב זה להתאים את התכניות הענפיות והתחזית המקרו-כלכלית, וליצור מערכת עקבית, שתאפשר גיבוש מדיניות כלכלית רב-שנתית.

14. השלבים העיקריים : -

א. התאמת התכניות הענפיות והתחזית המקרו-כלכלית.

ב. ניסוח קווי המדיניות ואמצעי המדיניות הנדרשים להשגת יעדי התכנית הרב-שנתית.

ג. דיון על התכנית הרב-שנתית בפורום מקצועי, בין-משרדי.

ד. הצגת התכנית הרב-שנתית בפני וועדת המנכ"לים לעניני השטחים המוחזקים.

15. לוח זמנים משוער : -

שלבי משנה א' ו-ב' - חודש.

תיקונים בעקבות הדיונים בשלבים ג' וד' - חודש.

תכנית כלכלית רב-שנתית ליהודה ושומרון, רצועה עזה וצמון סיני - הצעת שיטה

כ ל ל י

1. הבסיס לתכנית הרב-שנתית יהוו הנחונים לשנים הקלנדריות 1968 ו- 1969, סוות התכנון יקיף את השנים 1971-1975, ובמהלך התכנון יש להביא בחשבון מגמות המסתמנות בשנת 1970.

2. התכנית תעובד ב- 3 שלבים ראשונים ז -

   א. תחזית מקרו-כלכלית לכל איזור.

   ב. תכניות ענפיות בפרוס איזורי ותת-איזורי.

   ג. התאמת התכניות הענפיות והתחזיות המקרו-כלכליות

3. השלבים הראשיים א' וג' ירוכזו ע"י כלכלני היחידה לתאום המעולה בשטחים בשיתוף לשכת היועץ הכלכלי למערכת הבטחון. שלב ראשי ב' מוטל על מפקדת האיזורים של הממשל הצבאי ומשרדי הממשלה השונים, כל אחד לפי תחום אחריותו, ובתאום עם היחידה לתאום הפעולה בשטחים במשרד הבטחון.

4. כמסגרת לעבודת התכנון תשמש מערכת הנחות היסוד כפי שחגובש ותאושר ע"י וועדת המנכ"לים לענין השטחים המוחזקים.

5. התכנון יעשה בפרוד לכ"א מאיזורי הממשל הצבאי הנכללים בתכנית.

שלב ראשי א' - תחזית מקרו-כלכלית

6. ממרת התחזית המקרו-כלכלית להציג מערכת חשבונות לאומיים ומאזן תשלומים לכל אחת משנות התכנון.

7. השלבים העיקריים בהכנת התחזית המקרו-כלכלית ז -

   א. סיכום הנתונים לשנים 1968 ו- 1969 לפי איזורים.

   ב. הכנת תחזית האוכלוסיה לכ"א משנות התכנון עפ"י הנחות היסוד (ע"י ל.מ.ס.).

   ג. אומדן הגידול במספר המועסקים עפ"י ההנחות על שיעורי ההשתתפות בכח העבודה ורמת התעסוקה.

   ד. הגיאול במספר המועסקים בתוספת הנחה לגבי הגידול במריון מאפשרים לחשב את הגידול בתוצר הלאומי.

   ה. אומדן סך המקורות על סמך תחזית יבוא ההון והשינוי במלאי הל"מ וחדינרים.

   ו. התחלקות המקורות לפי שימושים עיקריים על יסוד הקשר שבין התוצר הלאומי והשימושים ועפ"י הנחות היסוד.

   ז. בדיקת המשמעויות של התחזיות במסגרת חשבונות סקטוריאליים ועריכת התאמות.

   ח. בדיקת המשמעויות של התחזיות המתוקנות במסגרת חשבונות ענפיים ועריכת התאמות.

2./..

ט. גזירת קווי המדיניות הנדרשים על מנת להגשים את התחזית המקרו-כלכלית.

י. דיון על התחזית המקרו-כלכלית בפורום בין-משרדי.

8. לוח זמנים משוער : -

שלבי המשנה א' וב' - חודש.

שלבי המשנה ג' - ט' - חודש.

שלב ראשי ב' - תכניות ענפיות

9. א. מטרות התכנון הענפי לנסח כמותית את כיווני הפיתוח בענף ואת התרומה של הענף לגידול התוצר ויעדיו מצד אחד, ואת אופן ההקצאה של המקורות המגובלים בין ענפי המשנה ויעדי המשנה מצד שני. התכנון הענפי ייעשה בנפרד לכל אזור ובמידות לענפי משנה ולתת-אזורים.

ב. התכנית הענפית היא תכנית מנחה, ולהוציא הענפים בהם פועלים ושולטים במישרין גורמים ממשלתיים, היא יוצאת מהנחה שהמקיד הממשלה לכוון הפעילות הכלכלית.

10. התכנון הענפי ייעשה במסגרות הבאות, וירוכז ע"י המשרדים הבאים : -

א. חקלאות - ע"י משרד החקלאות.
ב. מסחר ותעשיה - ע"י משרד המסחר והתעשיה.
ג. בניה ופ ע"י משרד השיכון.
ד. תשתל - ע"י משרד הפיתוח.
ה. מים - ע"י נציבות המים.
ו. תחבורה - ע"י משרד התחבורה.
ז. קשר - ע"י משרד הדואר.
ח. חינוך - ע"י משרד החינוך.
ט. בריאות - ע"י משרד הבריאות.
י. שרותי סעד - ע"י משרד הסעד.
יא. הסמים - ע"י בנק ישראל.
יב. שרותי תיירות והארחה - ע"י משרד התיירות.
יג. הכשרה מקצועית - ע"י משרד העבודה.
יד. רשויות מקומיות - ע"י משרד הפנים.
טו. מערכת הסמים - ע"י מינהל הכנסות המדינה.
טז. הגדואים בצמון סיני - צוות שירוכז ע"י נציג הממשל ויורכב מנציגי משרד החקלאות, העבודה והשיכון.

11. א. הכנת התכנית הענפית מוטלת על מקדות האזורים ומשרדי הממשלה. ריכוז הנתונים ייעשה ע"י המשרדים והמקדות במשותף. המשרד יעבד הצעה מפורטת של יעדי התכנון והנחות היסוד ויבוא אותה לאישור מקדת האזור. עבודת התכנון המפורטת תעשה ע"י המשרד, ועם סיכומה, היא תובא לאישור מקדת האזור.

ב. התכנון בענפים יתחיל במקביל לתכנת התחזית המקרו-כלכלית. עם אישור מערכת הנחות היסוד ע"י ועדת המנכ"לים, תקויים פגישת תאום ראשונה בין היחידה לתאום העולה בשמחים, המשרדים ומקדות האזורים. בפגישה זו ייערך תדריך כללי לתכנון הענפי וייפסרו הנחיות היסוד. המשרדים והמקדות יתבקשו להתחיל באיסוף נתונים ובגיבוש מערכת יעדים והנחות ספציפיים לענף. למטרה זו יעמוד לרשות המשרדים והמקדות חודש ימים. בתום תקופה זו תקויים פגישת תאום שניה להבהרת מערכת היעדים וההנחות הענפיות, וייקבעו הנתונים המקרו-כלכליים הדרושים לתכנון הענפי. עם סיום תכנת התחזית המקרו-כלכלית תקויים פגישת תאום נוספת למתן הנחיות כמותיות וסיכום מערכת היעדים וההנחות לכל ענף וענף.

12. לוח זמנים משוער : -

א. איסוף נתונים וקביעת מסגרת ההנחות והיעדים - חודשיים.

ב. הכנת התכנית העגמית - 4 חודשים.

שלב ראשי ג' - התאמות וסיכום

13. מטרת שלב זה להתאים את התכניות העגמיות והתחזית המקרו-כלכלית, וליצור מערכת עקבית, שתאפשר גיבוש מדיניות כלכלית רב-שנתית.

14. השלבים העיקריים : -

א. התאמת התכניות העגמיות והתחזית המקרו-כלכלית.

ב. ניסוח קווי המדיניות ואמצעי המדיניות הנדרשים להשגת יעדי התכנית הרב-שנתית.

ג. דיון על התכנית הרב-שנתית במורום מקצועי, בין-משרדי.

ד. הצגת התכנית הרב-שנתית בפני ועדת המנכ"לים לעניני השסחים המוחזקים.

15. לוח זמנים משוער : -

שלבי משנה א' ו-ב' - חודש.

תיקונים בעקבות חדיונים בשלבים ג' ו-ד' - חודש.

נספח - מהלך עבודת החכנון - שלבים ראשיים א' וב'

חכנון ענפי	תחזית מקרו-כלכלית
תדריך כללי והסברת הנחות היסוד הכלליות	קביעת הנחות יסוד כלליות ואישורן ע"י ועדת מנכ"לים
איסוף נתוני יסוד והצעת מטבת יעדים והנחות כלליות לענפים ע"י משרדים ומפקדות	איסוף נתונים והכנת תחזית אוכלוסיה.
פגישת תאום והבהרת מערכת היעדים וההנחות הכלליות לענפים	
איסוף נתונים מפורט ועיבוד מערכת יעדים והנחות מפורטות לכל ענף ע"י משרדים ומפקדות.	הכנת התחזית המקרו-כלכלית
	סיכום התחזית המקרו-כלכלית בעזרת בין-משרדי.
666	
מתן הנחיות כמותיות מפורטות לענף וסיכום מערכת היעדים וההנחות לענף.	
הכנת התכניות הענפיות	

חלק 1 – הנחות יסוד

1. לא יחול שינוי בסטטוס החוקי של השטחים המוחזקים, וממשלת ישראל תמשיך לראות עצמה כממשלה יחידה בשטח. בתוקף זה תדאג הממשלה לקיום רמת חיים סבירה ולמתן תעסוקה ללא הבחנה בין פליטים ושאינם פליטים.

2. תימשכנה בעיות הבטחון השוטף בחומרתן העכשווית, הן לאורך קווי הפסקת האש, והן בתוך השטחים פנימה. עם זאת, צפויה החמרה במצב הבטחון לאורך קו הגבול שלנו עם לבנון.

3. שיתוף הפעולה של האוכלוסיה המקומית בנושאים כלכליים–אזרחיים יישאר לפחות ברמתו הנוכחית. נחתור להרחיבו ע"י מדיניות פיתוח באמצעות שותפויות וקבלנויות–משנה בחקלאות, במלאכה ובתעשיה, בקווי תחבורה ותובלה וכו'.

4. תימשכנה האחזויות והחנחלויות בשטחים, אך תוך ניסול מינימלי של התושבים מאדמותיהם ותוך השפעה מזעריה על כלכלת האזורים.

5. היקף ההגירה של תושבי השטחים אל מחוץ לשטחים המוחזקים ע"י צה"ל יישאר קטן ובלתי משמעותי.

6. חינקס פעולה במגמה להביא לפתרון הבעיות החומריות של הפליטים שבשטחנו ע"י דילול מחנות הפליטים ברצועה ועידוד מעבר פליטים ליהודה ושומרון על משפחותיהם. האמצעים יהיו מתן תעסוקה מלאה ובשכר נאות לפליטים ולבני משפחותיהם, וחתירה לשינוי דמותו וצביונו של מחנה הפליטים, לרבות בניית דיור חדש לפי הצורך.

7. "הקו הירוק" ימשיך להיות פתוח למעבר סחורות, שרותים וגורמי יצור – חלקם בצורה מבוקרת וחלקם באופן חופשי.

8. הגשרים על הירדן יישארו פתוחים למסחר ולמבקרים. עם זאת, סביר כי כתוצאה מצרכים בטחוניים, תלך חשיבותם הכלכלית של הגשרים ותפחת.

9. תימשך המגמה ונפעל לשילוב כלכלי בין המשק הישראלי לבין משק השטחים. כמו–כן נראה את השטחים וישראל כאחד לצורך תכנון ופיתוח חשתית.

10. נחתור לרציונליזציה ויעול בכל תחומי החיים הכלכליים בשטחים המוחזקים במגמה להסון במשאבים טבעיים ובכח אדם מקצועי.

11. נדאג להרחבת רמת השרותים בהתאם לצרכי הגידול הטבעי, ולשיפורם במגמה לצמצם הפער בינם לבין השרותים הנהוגים בישראל. היקף המימון הממשלי של פעולות אלו יהיה מוגבל ע"י הגידול בהכנסות ממסים שייגבו בשטחים עצמם.

12. יינקטו צעדים ליעול ולהעמקת גביית המסים מחושבי השטחים במגמה להגדיל את החלק היחסי בתקציב השטחים הממומן ע"י הכנסות מקומיות. במסגרת זו ייבחנו שינויים אפשריים בתחיקה הפיסקלית הנוהגת בשטחים.

13. השתתפות ממשלת ישראל בתקציב השטחים תשאר קבועה פחות או יותר. צד ההוצאות בתקציב יגדל בהתאם לגידול בהכנסות המקומיות ובהכנסות קרן הניכויים מעובדים בישראל. התקציב הרגיל יגדל בהתאם לצרכים הטבעיים, ובכלל זה העלאות שכר לעובדי ממשל מקומיים. הגידול בתקציב הפיתוח יהיה מוגבל ע"י העודף שיישאר מתוספת ההכנסות המקומיות והכנסות הקרן אחרי הגדלת התקציב הרגיל.

14. יש להביא בחשבון ולתכנן אפשרות של ביטול מעמדו של הדינר כהילך חוקי ביהודה ושומרון.

15. ניזום בחירות לרשויות המקומיות ונעודד מגמה של ניהול עצמי במיסור קהילתי–מוניציפלי, אך לא מעבר לזה.

חלק 2 – פרוט ההנחות

1. **אוכלוסיה**

תוכן תחזית לגבי גודל האוכלוסיה לפי אזור ולפי קבוצות גיל ומין. התחזית תצא מן ההנחות הבאות : –

א. שיעורי הריבוי הטבעי – כמו בתחזית האוכלוסיה לשנת 1985 (עם זאת יש לגשת לתכנון והפעלת מערכות ל"תכנון המשפחה" בשטחים).

ב. "עליה" ליהודה ושומרון מחוץ לשטחים המוחזקים בהיקף של 4,500 נפש בשנת התכנון הראשונה, שתלך ותפחת מדי שנה בשיעור של 20 אחוזים.

ג. הגירה מרצועת עזה אל מחוץ לשטחים בהיקף של 2,500 לשנה.

2. **הגירה פנימית מהרצועה ליהודה ושומרון**

המגמה היא לדלל האוכלוסיה ברצועה ע"י עידוד מעבר תושבים ליהודה ושומרון. צורת העידוד למעבר תהיה בעיקר ע"י יצירת הבדלים ברמת הפעילות הכלכלית באזורים, באופן שיקנה ליהודה ושומרון כח משיכה לגבי עזתים, וכן – ע"י יצירת תנאים מקילים למעבר עובדים וקליטתם. מוצע להניח שבכל אחת משלוש שנות התכנון יעברו בממוצע 5,000 – 10 אלף עובדים, מחציתם יעברו עם משפחותיהם. כתוצאה יעברו בתקופת התכנון 30–60 אלף תושבים מן הרצועה ליהודה ושומרון.

3. **כיווני הפיתוח בתוך האזורים**

א. **יהודה ושומרון**

(1) ההנחה הבסיסית היא, שככל שהאזורים קרובים יותר לישראל רמת התעסוקה וההכנסות תעלה באופן טבעי, ועל כן הפיתוח היזום צריך להיות מכוון לשיפורים ברמת השרותים. ככל שהאזורים מרוחקים מישראל יתרונם היחסי בעבודה זולה בולט יותר, ועל כן הפיתוח היזום יהיה מכוון לניצול היתרון היחסי ע"י יצירת מקורות תעסוקה יצרניים.

(2) כחלק מהפעולות לקליטת עזתים ביהודה ושומרון, יש להעדיף פיתוח בערים הסמוכות ל"קו הירוק", בתחום הבניה והשרותים.

(3) יש למצוא איזון מתאים בין הרצון להחליש את משקלה הפוליטי–כלכלי של שכם ובין פוטנציאל הפיתוח הטבעי הקיים בה. יש לפעול לפיתוח תעשייתי באזור חברון, הן מתוך מגמה לחזק משקלה של חברון, והן כסיוע לתהליך הטבעי של מעבר מחקלאות לתעשיה.

ב. **רצועת עזה וצפון סיני**

(1) ככלל, מדיניות הפיתוח הכלכלי שלנו ברצועה תהיה מונחית ע"י הכונה הבסיסית ליצור מוטיבציה כלכלית חיובית, לחפש עבודה, ובשלב שני לעבור עם המשפחה ליהודה ושומרון. אי–לכך, פיתוח מקורות תעסוקה יצרניים ע"י השקעות הון במקום יהיה בהיקף מוגבל בלבד, במיוחד בתעשיה ובמלאכה. בחקלאות המגמה תהיה מעבר לגידולי יצוא המתאימים לרצועת החוף, תוך התחשבות במגבלת הקרקע והמים.

(2) במחנות הפליטים ייעשו פעולות הדרגתיות לשיפור תנאי הדיור והתנאים הסביבתיים. בתחום תנאי הדיור המטרה תהיה התקנת ברזי מים לכל משפחה ויצירת אפשרויות התקנת בתי–שימוש לכל משפחה. בתחום התנאים הסביבתיים עיקר המאמץ בתקופת התכנון יוקדש לסלילת כבישים פנימיים.

(3) הבדואים בצפון סיני יהוו קטגוריה נפרדת במסגרת התכנון. תעובד תכנית לפיתוח ויצירת מקורות הכנסה לבדואים במקום מושבם, על מנת למנוע נדידתם אל מרכזי האוכלוסיה ברצועת עזה.

(4) תעובד תכנית לפיתוח ימת ברדוויל.

4. <u>רמת החיים</u>

המגמה היא להביא להעלאת רמת החיים, במונחים של הכנסה לנפש. מיחסי הגומלין והקרבה שבין המשק הישראלי והשטחים, מחבקש ענין בקיום קצב גידול של ההכנסה לנפש שיהיה גבוה מזה שהיה קיים בשטחים לפני המלחמה, ומזה הקיים בארצות ערב השכנות. כמו-כן יש צורך להביא באופן הדרגתי לצמצום הפער שבין רמת ההכנסה לנפש בקרב ערביי ישראל ותושבי השטחים. לנוכח האמור לעיל מוצע להניח קצב גידול מינימלי של ההכנסה לנפש בשיעור של 4-5 אחוזים לשנה בכ"א משנות התכנון. קצב הגידול הנ"ל יהיה גבוה יותר ביהודה ושומרון מאשר ברצועת עזה, מתוך המגמה הבסיסית של יצירת מוטיבציה כלכלית למעבר מהרצועה ליהודה ושומרון.

5. <u>תעסוקה</u>

שיעור ההשתתפות בכח העבודה יגדל, אך בתקופת התכנון עדיין לא יגיע לשיעור הקיים כיום בקרב ערביי ישראל. המועסקים יהוו תוך זמן קצר כ-93 אחוזים מכל כח העבודה. להרחבת מעגל השייכים לכח העבודה תחרום פעילות של הכשרה מקצועית. התעסוקה היזומה תצומצם בשני האזורים, ביהודה ושומרון בקצב מהיר יותר, עד כדי ביטולה המוחלט עוד בתקופת התכנון.

6. <u>יחסי הגומלין הכלכליים בין ישראל והשטחים</u>

א. <u>מעבר גורמי יצור</u>

(1) <u>עבודה</u> - יהיה מעבר של עובדים מהשטחים לישראל, בהתאם לצרכי המשק הישראלי, שיוגבל ע"י שיקולים בטחוניים בלבד. היקף תעסוקת תושבי השטחים בישראל יתקבל כשארית אחרי ניכוי התוספת לתעסוקה הטבעית בשטחים עצמם מכלל תוספת המועסקים. הגאי השכר של העובדים בישראל יהיו כפי שנהוג כיום. העובדים בישראל, ככלל, לא יורשו להתגורר בישראל, ועיקר הוצאותיהם ייעשו בשטחים.

(2) <u>הון</u> - השקעות ישראליות בשטחים תהיינה מבוקרות וכפופות לאישור ממשלתי. הקריטריונים שינחו מתן אישור להשקעות יהיו: העדפת פרוייקטים עתירי-עבודה, ועתירי-עבודת גברים בפרט. לא יינתנו תמריצים להשקעות מעבר לנהוג כיום.

(3) <u>ידע</u> - יינתן עידוד למעבר ידע ישראלי לשטחים בתחומים שונים, במישרין באמצעות התקציב (הדרכה חקלאית, הכשרה מקצועית וכד'), ובעקיפין (ע"י חיווך בין יזמים בשטחים ובעלי ידע בישראל וכד').

ב. <u>סחר במוצרים</u>

(1) <u>מוצרי תעשיה</u> - ימשיך להתקיים מעבר חופשי של מוצרי תעשיה בשני הכיוונים.

(2) <u>מוצרי חקלאות</u> - ימשיך להתקיים מעבר חופשי של מוצרי חקלאות מישראל לשטחים, ומעבר מבוקר בכיוון ההפוך. התוצרת החקלאית של השטחים תהווה אחוז קבוע פחות או יותר ברמה הקיימת בכלל השיווק הישראלי של מוצרים חקלאיים, אלא אם כן נגיע לסגירה מוחלטת של הגשרים, אשר תהיה לה השפעה בלתי נמנעת לשיווק תוצרת חקלאית בישראל.

ג. <u>סחר בסרותים</u>

(1) <u>תיירות</u> - ביקורי ישראלים בשטחים יהיו ברמה הנמוכה של שנת 1969 בתוספת גידול הנובע מהגידול באוכלוסיה בישראל. ההוצאות של מבקרים ישראלים בשטחים יתרכזו לאורך העורקים הראשיים, ויינתן עידוד למקומיים להקים דוכני מכירה בצדי עורקים אלו. ביקורים של תיירים מחו"ל בשטחים יאמדו עפ"י תחזית התיירות לישראל. ביקורים של תושבי השטחים בישראל יצטמצמו.

(2) <u>תחבורה</u> - היקף תעסוקת רכב תובלתי מהשטחים בישראל יגדל באופן יחסי לנפח המסחר בין השטחים וישראל. הובלת עובדים לישראל תעשה בחלקה ע"י רכב של השטחים - כמחצית העובדים מיהודה ושומרון בישראל ופחות ממחצית העובדים מעזה בישראל, יוסעו ע"י רכב מהשטחים. קישור בין ישראל והשטחים שלא למטרות עבודה ייעשה במטולב ע"י אוטובוסים ישראלים ומקומיים. הובלת נוסעים בתוך אזור יהודה ושומרון תעשה בלעדית ע"י רכב של השטחים. הובלת נוסעים בתוך רצועת עזה תעשה בחלקה ע"י רכב של השטחים, ובחלקה ע"י אוטובוסים ישראלים. קווי אוטובוסים ישראלים יונהגו בשטחים גם כקישור בין שתי נקודות בישראל (עפולה - באר-שבע, למשל). תעסוקת מוניות מהשטחים בישראל תצטמצם לעומת רמתה הנוכחית, כנראה בסדר גודל של 25-30%.

(3) <u>שרותים אחרים</u> - <u>בנקאות</u>: לא יהיו בנקים ערבים בשטחים, ותגדל ההזדקקות לשרותי בנקים ישראלים. <u>ביטוח</u>: היקפי שרותי ביטוח יגדלו באופן יחסי למצבת כלי הרכב בשטחים. <u>בריאות</u>: אשפוז וביקורים של תושבי השטחים במוסדות בריאות בישראל יגדלו לפי גידול האוכלוסיה וההכנסה לנפש. <u>חינוך</u>: אין לצפות למספרים גדולים של תלמידים מהשטחים במוסדות חינוך בישראל.

ד. <u>ההתיישבות ישראלית בשטחים</u>

ההתיישבות הישראלית בשטחים תיצור ביקוש לעובדי בנין מקומיים. מספר העובדים הנ"ל נכלל במספר העובדים בישראל. לא תהיינה השפעות משמעותיות אחרות מבחינה כלכלית להתיישבות הישראלית בשטחים.

7. <u>יחסי הגומלין הכלכליים בין השטחים וארצות ערב</u>

א. <u>מסחר</u> - צפוי שיוגברו הפיקוח והביקורת בגשרי הירדן באופן שיכביד במידה רבה על הסחר ותנועת הביקורים ותחכן אף סגירה מוחלטת. אי-לכך, היקף המסחר דרך הגשרים יגדל בקצב נמוך, כך שבסה"כ חשיבותם הכלכלית של הגשרים הפתוחים תלך ותפחת. חלק של המסחר דרך הגשרים יהיה סחר טרנזיט של סחורות שייובאו דרך נמלי ישראל ויוצאו לארצות ערב ללא עיבודים נוספים בשטחים ו/או בישראל. כל זמן שתהיה אפשרות לכך יינתן עידוד ליצוא סחורות ישראליות דרך הגשרים. המדיניות המסחרית (תמריצים ומכסים) תישאר ללא שינוי.

ב. <u>תיירות</u> - היקף הביקורים של תושבי השטחים בארצות ערב והיקף ביקורים של תושבי ארצות ערב בשטחים יישאר ברמה של שנת 1969. גידול מסויים בהיקף הביקורים של תושבי ארצות ערב ינבע ממתן האפשרות לביקורים אצל ערביי ישראל. ההוצאה למבקר תהיה ברכה הקיימת.

ג. <u>תחבורה</u> - כלי רכב מהשטחים יעברו דרך הגשרים רק למטרות מסחר, והיקף תעסוקתם זו תגדל פרופורציונית להיקף הסחר דרך הגשרים.

ד. <u>שרותים אחרים</u> - <u>בנקאות</u>: היקף הפקדונות של תושבי השטחים בבנקים ערביים יגדל באופן יחסי לזרם התקבולים בדינרים. <u>חינוך</u>: יגדל מספר התלמידים מהשטחים בארצות ערב.

ה. <u>העברות כספים</u> - יציאת תושבי השטחים לעבודה בארצות ערב תישאר ברמה הנוכחית, ולכן גם העברות בני משפחה העובדים בחו"ל יישארו ברמה הנוכחית. היקף תמיכות אחרות מפרטים לפרטים והיקף העברות ממשלת ירדן לגדמ"ע יישארו אף הם ברמתם הנוכחית.

8. יחסי הגומלין הכלכליים בין השטחים וחו"ל

א. מסחר - המדיניות המסחרית לגבי יצוא ויבוא דרך נמלי ישראל תהיה כמו זאת הנהוגה בישראל, בהבדל שהיבוא צריך להיות מותנה ברשיון בכל מקרה ומקרה. חינקטנה פעולות לעידוד היצוא ע"י חיפוש שווקים וסיוע בשיווק.

ב. הון - למשקיעים מחו"ל יינתנו אותם החנאים הניתנים למשקיעים ישראלים בשטחים. יש לצפות ליבוא הון מחו"ל (מענקים והשקעות) בהיקף של עד 5 מליון דולר לשנה בכ"א משנות התכנון.

9. יחסי הגומלין הכלכליים בין האזורים

א. יתקיים מעבר חופשי של עובדים מעזה ליהודה ושומרון, ולא יהיה מעבר עובדים בכיוון ההפוך (ר' גם סעיף 2 לעיל).

ב. תתקיים זרימה חופשית של סחורות מכל הסוגים בין האזורים, ויינתן עידוד להתקשרויות משחריות בין שני האזורים.

10. מגמות הפיתוח בענפים

א. חקלאות - מטרת הפיתוח החקלאי תהיה הרחבת גידולי יצוא, החלפת יבוא לישראל וגידולים תעשייתיים. היקף העובדים בחקלאות יישאר קבוע, ולכן יקטן חלקו של הענף בכלל המועסקים. יוכנסו בענף שיפורים טכנולוגיים, ויגדל היקף קניית תשומות של הענף מישראל. ע"י כך יש לצפות לעליה ברמת היבולים לדונם. פיתוח החקלאות יונחה על ידי האפשרות של סגירת הגשרים. חלקו של הפיתוח החקלאי ייעשה בצורה קואופרטיבית.

ב. מים - פיתוח מקורות מים מקומיים ייעשה בעיקר באזורים מרוחקים מישראל, על מנת לצמצם את הפגיעה בפוטנציאל המים של ישראל. לעומת זאת נראה כמטרה הקמת מפעלי מים מקומיים (בעיקר למי שתיה), המהווים חלק מהעלאת רמת החיים ורמת השרותים, ומפעלים קטנים מטולבים עם ישראל לאורך ה"קו הירוק" (לרוב מפעלים שאינם מכוונים למטרות השקייה נרחבות). ברצועת עזה נפעל להסגת שליטה מרכזית על מקורות המים ועל ניצולם.

ג. תעשיה - מטרת הפיתוח התעשייתי תהיה עידוד ענפים המתאימים ליתרונות היחסיים המקומיים, והעשויים לחסון מט"ח למשק הישראלי ע"י החלפת יבוא והגדלת יצוא.

ד. פיתוח תשתית - בנושאי תשתית יש לראות את ישראל והשטחים כמערכת אחת. תכנון התשתית ייעשה בהתאם ליעדים, ואין להביא בחשבון מגבלה מצד מקורות המימון.

כבישים - ההוצאות לסלילת כבישים חגדלנה באותו קצב כמו בישראל.

חשמל - תהיה התחברות לרשת החשמל הישראלית לאורך עורקים ראשיים, ונשאף להביא חשמל למרבית המקומות שאין בהם כיום חשמל.

טלקומוניקציה - הרחבת רשת המינויים הטלפוניים, בעיקר במרכזים העירונים/כלכליים, חיבור המערכות לרשת הישראלית, החלפת מרכזות ידניות לאוטומטיות רק בהתאם לעומס של המערכות, המטך חיבור קוים למקומות אליהם אין קשר טלפוני. יש לצפות לגידול מספר המינויים בהתאם לקצב הגידול בהכנסה הלאומית.

נמל ורכבת בעזה - לא תעשינה פעולות לפיתוח הנמל ולחידוש הפעלת הרכבת ברצועת עזה.

ה. בניה - הפעילות בענף הבניה תחזור לרמה שהיתה קיימת בשטחים לפני המלחמה. רמת פעילות זו תושג, בין היתר, גם כתוצאה מעידוד ציבורי שיינתן לבניה למגורים, במטרות של פיזור אוכלוסיה, שיקום פליטים וכד', בהיקף מוגבל.

ו. <u>תחבורה</u> – מטרת הפיתוח בענף התחבורה תהיה מודרניזציה של הענף ע"י ריאורגניזציה הדרגתית ובקצב איטי, ע"י מתן הלואות לחידוש מסק הרכב וע"י הכנסת שיפורים טכנולוגיים בסרותי רכב. הפיתוח בענף התחבורה יונחה, בין השאר, ע"י שיקולים בטיחותיים.

ז. <u>תיירות</u> – יינתן עידוד ממשלתי לפיתוח תיירות המבוססת על סיורים ושהיות קצרות (אתרים, מזכרות וכו').

11. <u>הסקטור הציבורי</u>

א. <u>שרותים ציבוריים</u>

(1) <u>בריאות</u> – תגדלנה ההוצאות לבריאות באופן שהפער הקיים בין ההוצאות לנפש (מכל המקורות) בישראל ובשטחים ילך ויצטמצם.

(2) <u>חינוך</u> – ההוצאות לחינוך יסודי, מכין ותיכוני תגדלנה רק בהתאם לגידול הטבעי. יינקטו פעולות בתחום החינוך העל-תיכוני, כולל הקמת מוסדות להשכלה גבוהה ע"י הרחבת קולג'ים קיימים. זאת במקביל להמשכת המדיניות המחירה יציאתם של תלמידים בוגרי תיכון ללמודים בארצות ערב.

(3) <u>סעד</u> – השאיפה היא לצמצם ככל האפשר את האוכלוסיה הנזקקת לסעד. בשרותי הסעד ובצורת התמיכות לא יחולו שינויים מהותיים-איכותיים.

ב. <u>הרשויות המוניציפליות</u>

ניזום בחירות דמוקרטיות לרשויות המקומיות, במגמה להפוך את המועצות לנבחרות ולמבטאות את רצון התושבים. ניזום מפעלי פיתוח כלכליים ושרותים ציבוריים בערים. עם זאת, נשתדל לבסס את מקורות המימון של העיריות במגמה להקטין את תלותן במענקי השלטון. שכר עובדי הרשויות המקומיות יהיה צמוד לשכרם של עובדי הממשל (ר' סעיף 12 ג').

12. <u>חוקים פיסקליים ומוניטריים</u>

א. <u>הדינר</u> – יש להתכונן לקראת ביטול מעמדו של הדינר בהילך חוקי ביהודה ושומרון.

ב. <u>מערכת המסים</u> – המסים העקיפים יהיו כמו אלו הנהוגים בישראל. יינקטו צעדים ליעול ולהעמקת גביית המסים מחושבי השטחים. במסגרת זו ייבחנו שינויים אפשריים בתחיקה הפיסקלית הנוהגת בשטחים, גם בקשר למסים הישירים.

ג. <u>שכר עובדי ממשל</u> – יש אינטרס לשמור על מעמדם המועדף של עובדי הממשל המקומיים. אי-לכך, שכרם הריאלי יגדל בקצב הגידול של ההכנסה לנפש.

ד. <u>תנאי השקעות</u> – התנאים שיינתנו למשקיעים יהיו כמו הנהוג כיום. לא תהיה הבחנה בין האזורים לענין זה. תהיה הבחנה בין משקיע מקומי וישראל.

13. <u>מוסדות ללא כוונת רווח</u>

א. <u>ססו"ת</u> – לא יהיה גידול בהיקף ההוצאות של ססו"ת בשטחים. אפשר כי נושאים מסויימים הנמצאים כיום בתחום טיפול ססו"ת יועברו לידינו.

ב. <u>מוסדות בינלאומיים אחרים</u> – המגמה תהיה להמנע מהרחבת היקף פעילות של גורמים זרים בינלאומיים בשטחים.

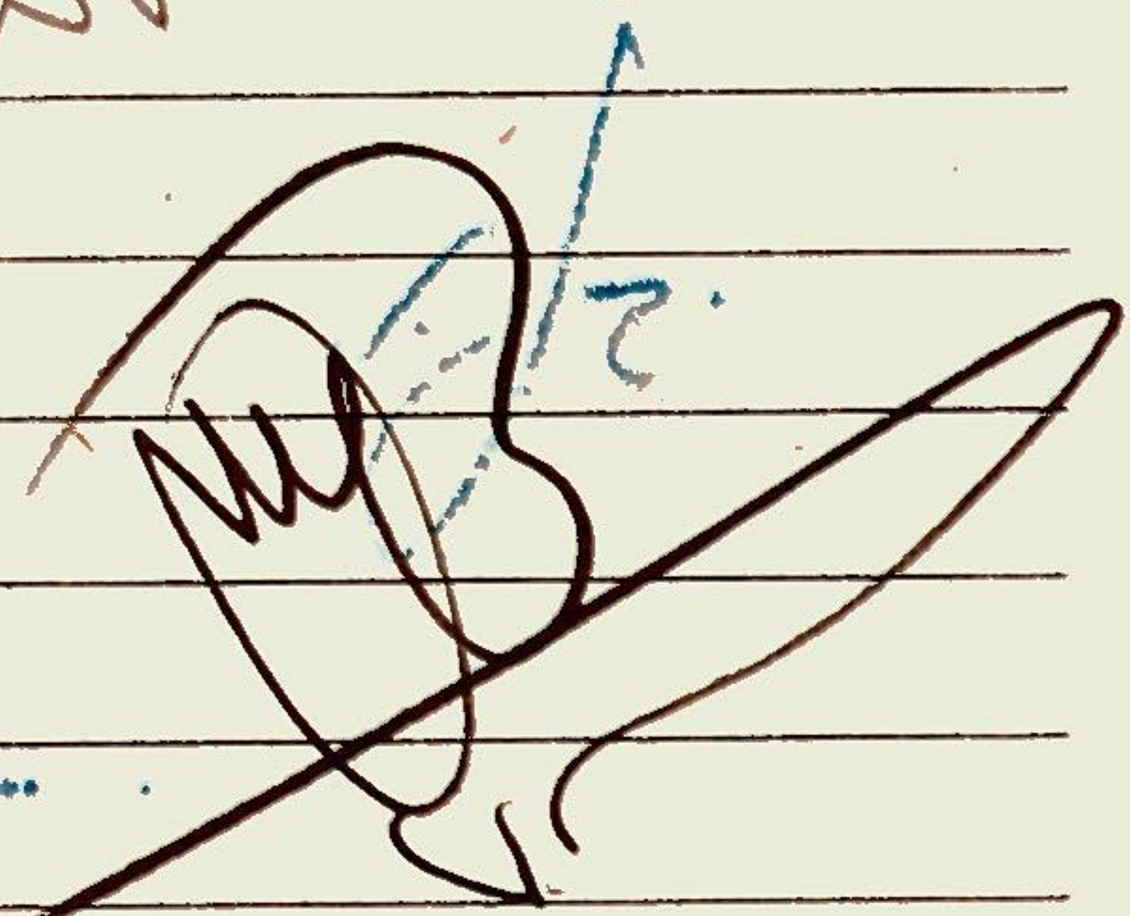

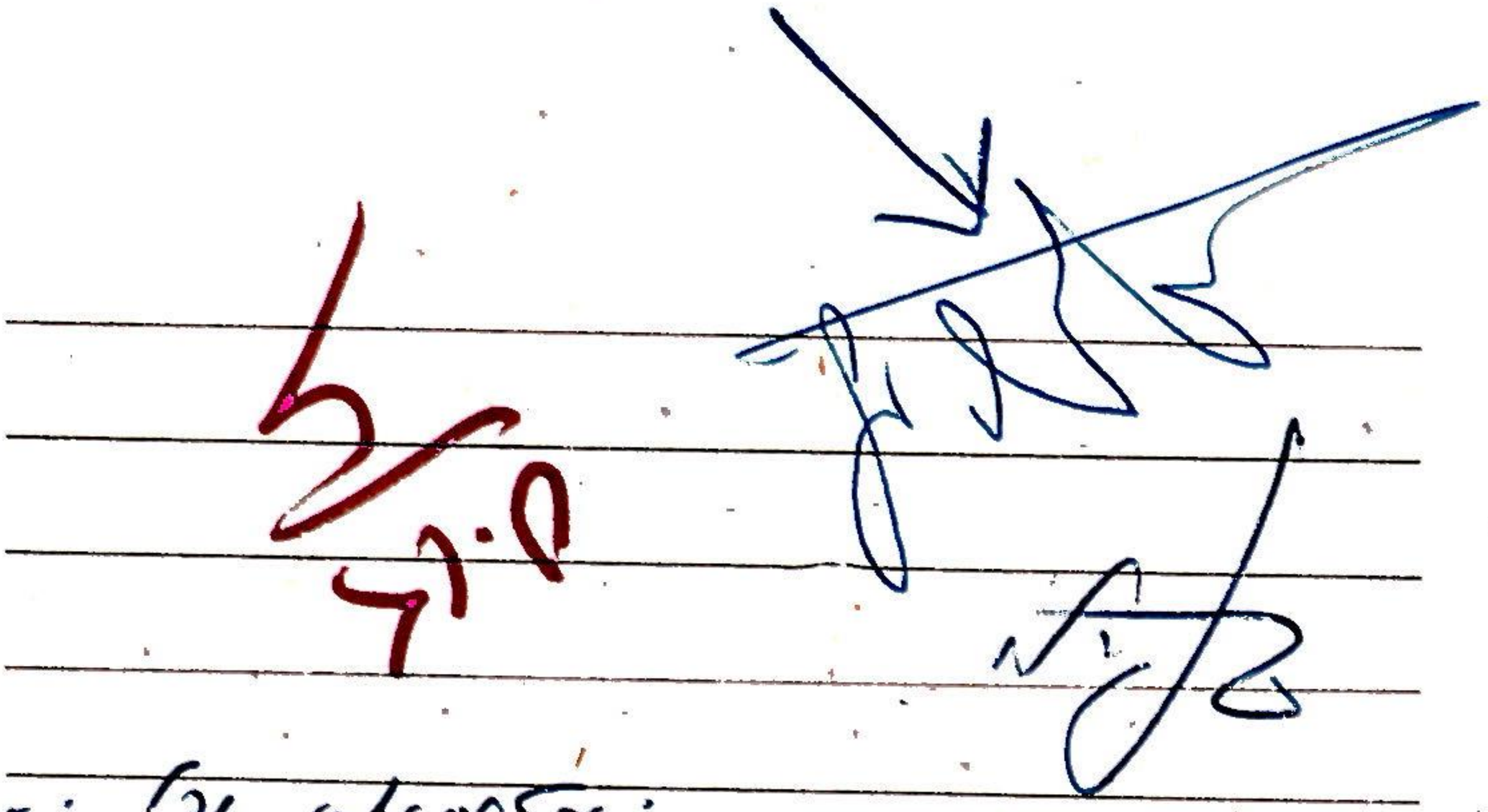

כ"ב אדר ב' תש"ל
30 מרץ 1970

תכנית כלכלית רב-שנתית ליהודה ושומרון, רצועת עזה וצפון סיני - הצעת שיפה

כ ל ל י

1. הבסיס לתכנית הרב-שנתית יהוו הנתונים לשנים הקלנדריות 1968 ו- 1969, סווח התכנון יקיף את השנים 1971-1975, ובמהלך התכנון יש להביא בחשבון מגמות המסתמנות בשנת 1970.

2. התכנית תעובד ב- 3 שלבים ראשונים : -
   א. תחזית מקרו-כלכלית.
   ב. תכניות ענפיות. בשלב מאוחר יותר,
   ג. התאמת התכניות הענפיות והתחזיות המקרו-כלכליות.

3. השלבים הראשיים א' וג' ~~יבוצעו~~ ע"י כלכלני היחידה לתאום המעולה בשטחים בשיתוף לשכת היועץ הכלכלי למערכת הבטחון. שלב ראשי ב' יעשה בעיקרו במשרדי הממשלה השונים, כל אחד לפי תחום אחריותו, בשיתוף עם מפקדות האיזורים של הממשל הצבאי ובתאום עם היחידה לתאום המעולה בשטחים במשרד הבטחון. לנושאים מסוימים, שהם בין-משרדיים, עם"י תוכנם, יוקמו צוותות מיוחדים.

4. כמסגרת לעבודת התכנון תשמש מערכת הנחות היסוד כפי שתגובש ותאושר ע"י וועדת המנכ"לים לענין השטחים המוחזקים.

5. התכנון יעשה בנפרד לכ"א מאיזורי הממשל הצבאי הנכללים בתכנית.

שלב ראשי א' - תחזית מקרו-כלכלית

6. משרת התחזית המקרו-כלכלית להציג מערכת חשבונות לאומיים ומאזן-תשלומים לכל אחת משנות התכנון.

7. השלבים העיקריים בתכנת התחזית המקרו-כלכלית : -
   א. סיכום הנתונים לשנים 1968 ו- 1969 לפי איזורים.
   ב. הכנת תחזית האוכלוסיה לכ"א משנות התכנון עפ"י הנחות היסוד (ע"י ל.ס.ס.).
   ג. אומדן הגידול במספר המועסקים עפ"י ההנחות על שיעורי ההשתתפות בכח העבודה ורמת התעסוקה.
   ד. הגידול במספר המועסקים בתוספת הנחה לגבי הגידול בפריון מאפשרים לחשב את הגידול בתוצר הלאומי.
   ה. אומדן סך המקורות על סמך תחזית יבוא ההון והשינוי במלאי הל"י והדינרים.
   ו. התחלקות המקורות לפי שימושים עיקריים על יסוד הקשר שבין התוצר הלאומי והשימושים ועפ"י הנחות היסוד.
   ז. בדיקת המשמעויות של התחזיות במסגרת חשבונות סקטוריאליים ועריכת התאמות.
   ח. בדיקת המשמעויות של התחזיות המתוקנות במסגרת חשבונות ענפיים ועריכת התאמות.

2./..

ט. בזירת קוי המדיניות הנדרשים על מנת להגשים את התחזית המקרו-כלכלית.

י. דיון על התחזית המקרו-כלכלית בפורום בין-משדדי.

8. לוח זמנים משוער : -

שלבי המשנה א' ו-ב' - חודש.

שלבי המשנה ג' - ט' - חודש.

שלב ראשי ב' - תכניות ענפיות

9. מטרות התכנון הענפי לגשת כמותית את כיווני המיתוח בענף ואת התרומה של הענף לגידול התוצר ויעדיו מצד אחד, ואת אופן ההקצאה של המקורות המובלים בין ענפי המשנה ויעדי המשנה מצד שני. התכנית הענפית היא תכנית מנחה; ולהוציא ענפים בהם פועלים ושולטים גורמים ממשלתיים במישדין, היא יוצאת מנחה שתסקיד הממשלה לכוון הפעילות הכלכלית ע"י יצירת תנאים שיגרמו התאהגות של היחידות המרכיבות את המשק בדרך שתביא לששגת יעדי התכנון.

10. התכנון הענפי יעשה במסגרות הבאות : -

א. חקלאות - ע"י משרד החקלאות.

ב. תעשיה - ע"י משרד המסחר והתעשיה.

ג. בניה - ע"י משרד השיכון.

ד. חשמל - ע"י משרד הפיתוח.

ה. מים - ע"י נציבות המים.

ו. התחבורה - ע"י משרד התחבורה.

ז. קשר - ע"י משרד הדואר.

ח. חינוך - ע"י משרד החינוך.

ט. בריאות - ע"י משרד הבריאות.

י. שרותי סעד - ע"י משרד הסעד.

י"א. שרותים עסקיים (כולל מסחר, כספים, ביטוח וכו') - צוות שיורכב מצציג בנק ישראל, הממונה על הביטוח ומשרד מסחר והעשיה.

י"ב. שרותים אישיים.

י"ג. שירותי תיירות והארחה - ע"י משרד התיירות.

י"ד. הכשרה מקצועית - ע"י משרד העבודה.

ט"ו. רשויות מקומיות - ע"י משרד הפנים.

ט"ז. מערכת המיסים - ע"י המינהל הכנסות המדינה ו[redacted].

י"ז. הבדואים בצפון סיני - צוות שיורכב מנציגי משרד החקלאות, העבודה והשיכון.

11. התכנון בענפים יתחיל במקביל להכנת התחזית המקרו-כלכלית, ויעסוק בשלב זה באיסוף נתונים ובקביעת מסגרת ההנחות והיעדים הספציפיים לכל ענף. עם השלמת התחזית המקרו-כלכלית היא תשמש כקו מנחה וכמסגרת לתכנון הענפי.

12. לוח זמנים משוער : -

א. איסוף נתונים וקביעת מסגרת ההנחות והיעדים - חודשיים.

ב. הכנת התכנית הענפית - שלושה חודשים.

שלב ראשי ג' - התאמות וסיכום

13. מטרת שלב זה להתאים את התכניות הענפיות והתחזית המקרו-כלכלית, וליצור מערכת עקבית, שתאפשר גיבוש מדיניות כלכלית רב-שנתית.

14. השלבים העיקריים : -

א. התאמת התכניות הענפיות והתחזית המקרו-כלכלית.

ב. ניסוח קווי המדיניות ואמצעי המדיניות הנדרשים להשגת יעדי התכנית הרב-שנתית.

ג. דיון על התכנית הרב-שנתית בפורום מקצועי, בין-משרדי.

ד. הצגת התכנית הרב-שנתית בפני וועדת המנכ"לים לעניני השטחים המוחזקים.

15. לוח זמנים משוער : -

שלבי משנה א' ו-ב' - חודש.

תיקונים בעקבות הדיונים בשלבים ג' וד' - חודש.

חלק 1 - הנחות יסוד

1. לא יחול שינוי בסטטוס החוקי של השטחים המוחזקים, וממשלת ישראל תמשיך לראות עצמה כממשלה יחידה בשטח. בתוקף זה תדאג הממשלה לקיום רמת חיים סבירה ולמתן תעסוקה ללא הבחנה בין פליטים ושאינם פליטים.

2. תמשכנה בעיות הבטחון השוטף בחומרתן העכשווית, הן לאורך קווי הפסקת האש, והן בתוך השטחים פנימה. עם זאת, צפוייה החמרה במצב הבטחון לאורך קו הגבול שלנו עם לבנון.

3. שיתוף הפעולה של האוכלוסיה המקומית בנושאים כלכליים-אזרחיים יישאר לפחות ברמתו הנוכחית. נחתור להרחיבו ע"י מדיניות פיתוח באמצעות שותפויות וקבלנויות-משנה בחקלאות, במלאכה ובתעשיה, בקווי תחבורה ותובלה וכו'.

4. תימשכנה האחזויות והתנחלויות בשטחים, אך תוך נישול מינימלי של התושבים מאדמותיהם ותוך השפעה מזערית על כלכלת האזורים.

5. היקף ההגירה של תושבי השטחים אל מחוץ לשטחים המוחזקים ע"י צה"ל יישאר קטן ובלתי משמעותי.

6. תינקט פעולה במגמה להביא לפחרון הבעיות החומריות של הפליטים שבשטחנו ע"י דילול מחנות הפליטים ברצועה ועידוד מעבר פליטים ליהודה ושומרון על משפחותיהם. האמצעים יהיו מתן תעסוקה מלאה ובשכר נאות לפליטים ולפני משפחותיהם, וחתירה לשינוי דמותו וצביונו של מחנה הפליטים, לרבות בניית דיור חדש לפי הצורך.

7. "הקו הירוק" ימשיך להיות פתוח למעבר סחורות, שרותים וגורמי יצור - חלקם בצורה מבוקרת וחלקם באופן חופשי.

8. הגשרים על הירדן יישארו פתוחים למסחר ולמבקרים. עם זאת, סביר כי כתוצאה מצרכים בטחוניים, תלך חשיבותם הכלכלית של הגשרים ותפחת.

9. תימשך המגמה ונפעל לשילוב כלכלי בין המשק הישראלי לבין משק השטחים. כמו-כן נראה את השטחים וישראל כאחד לצורך תכנון ופיתוח תשתית.

10. נחתור לרציונליזציה ויעול בכל תחומי החיים הכלכליים בשטחים המוחזקים במגמה לחסוך במשאבים טבעיים ובכח אדם מקצועי.

11. נדאג להרחבת רמת השרותים בהתאם לצרכי הגידול הטבעי, ולשיפורם במגמה לצמצם הפער בינם לבין השרותים הנהוגים בישראל. היקף המימון הממשלי של פעולות אלו יהיה מוגבל ע"י הגידול בהכנסות ממסים שייגבו בשטחים עצמם.

12. יינקטו צעדים ליעול ולהעמקת גביית המסים מתושבי השטחים במגמה להגדיל את החלק היחסי בתקציב השטחים הממומן ע"י הכנסות מקומיות. במסגרת זו ייבחנו שינויים אפשריים בתחיקה הפיסקלית הנוהגת בשטחים.

13. השתתפות ממשלת ישראל בתקציב השטחים תשאר קבועה פחות או יותר. צד ההוצאות בתקציב יגדל בהתאם לגידול בהכנסות המקומיות ובהכנסות קרן הניכויים מעובדים בישראל. התקציב הרגיל יגדל בהתאם לצרכים הטבעיים, ובכלל זה העלאות שכר לעובדי ממשל מקומיים. העודף מתוספת ההכנסות המקומיות והכנסות הקרן ~~יחודה מיגבלה על~~ הגידול בתקציב הפיתוח.

14. יש להביא בחשבון ולתכנן אפשרות של ביטול מעמדו של הדינר כהילך חוקי ביהודה ושומרון.

15. ניזום בחירות לרשויות המקומיות ונעודד מגמה של ניהול עצמי במישור קהילתי-מוניציפלי, אך לא מעבר לזה.

— מנוסקה פשוטה: הצלחה רבה והשוב ללמוד ספרות.

— שיטתיות: מסודרת,

— נושאים: הסקרנות מרובה להתנסות ולגלות, זה עולה?
שיטות כתיבה.
ויש גם הבנה — הכל נעשה מתוך עניין.

ורדה —

— העבודה בשיעור היה מדויקת ולא "נשארתי" עוזרת
מתוכה ומוכן להמשיך שבוע.

השני

בעבודה בסוף השנה עם עוד מורה והצגתה
(לפני של המורה).

ורדה

— הבנתה עם פעולות התקופה בשבוע לפי אחות
מספרה לשבוע מספר תלמידים בשיעור.

ונסי (3) הפעולה, מכר עובדי המכונה העובדים ותפקודי מאוד

משה - נכונים כמוך ... על מלבות את התוצאה הנדרשת

(4) **משתנים** - על יסוד למבחן החתום בגלל
נכונים ובהיר לגירוי הפעולה, יצורי תפוקה ומרכז

מבחן הקשר **מקוף** לעובד ויצרן מלפנים :
מישה - בריאין הפה בריאין ומתחם מהשפיעים

(5) קלי תהלפה משולבים ✓

(6) הרחבה שהסבלה אלטרנטיבה בתחום המלצותי עליון
- במסגרת
- בהעסקה

משה (א) <u>רצונן לחבר את המשך שלהם</u> (משך התמרים, למשל
מסגרת כל מעין ... בדכא
עבר שמן הכתר - ?

(x) **ספקנות** המשך/ענפים קיימים
אפשרות להבין ... כמו שולחני חינוך
למה היכן מלבה ... - לולי ... פוליטית
המגזר המנהלי, ארגון העירוני, מספר העובדים

ב <u>להעבדה עצמית</u>
ספרים: משוב ... מעבר מערבה ל ... וחוצה דולר"
- <u>אני מוכן.</u> זה לו והוא 3/0 ולא תהיה עלות בקבלה והחסום -
זה יהפוך את הענין. זה יהפוך ל ... פוליטי
- <u>כלכלה</u> - אני רוצה לשנות ... הכל.
- אני מעבר ... שאלה ... . נתן לו מענק האוצר
ויעשה כרצוני
—— ובשאלה איש נכשל בכך - לא בשיטת עידוד ושבירת
הגל גם על הכבוד

(3)

— מה לגבי ססמה - אל נהפוך לגמד עוין ע"י עשית פרויקט
מישהו - ושמישהו מאין משפחתם בו

יום ג'

עבודה — לעצב פוטנציאל כ"ו חלמו כפתו.
— הפעולה הבסיסית — העבודה לתלמידים.
— אסור לצרכים לעולת חיים בעצב, אלא נעשים יחיד

בצלאל —
— ... רגישה לעבודה והשתלבות אותה מסיק לעצב
— צריך לשאוף בתוצאות המסורתיות
— פעולה מוח
— הגבלה מתן המוצר
— פעולה צבעים למצבים/מרקם עיבודים
הרעיון אינו הם בלבד

ספק — במדינה סיני וזהו פעולה בעולם
תרבות בזמן של עירוני

קורצוויל
מקור ההשראה נמצא — פעולה

משה — מבחינת תלמידות — צו רבונית והנבחר לירקה חוק
נעשה למסורת
זמן שמדינות
צריך המוח? מתוך המשפטה? אין שתפקים לעמידה/ורמז
20 שנים בעצם

מדינת ישראל
משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

כג' אדר א' תש"ל
1 במרץ 1970

מס' גמ/519

שר הבטחון
סגן שר הבטחון
יועץ כלכלי למערכת הבטחון
מפקד אזור יהודה ושומרון
מפקד טרחב 64

הנדון: תכנית כלכלית רב-שנתית לשטחים המוחזקים

סלגו: גמ/252 מיום 29 בינואר 1970

1. עם התקרבנו לסיומה של שנתנו השלישית בשטחים המוחזקים נראה לנו כי הגיעת השעה לגבש תכנית יותר ארוכת-טווח אשר תשמש בסיס לפעילותנו הכלכלית בשטחים.

2. מצ"ב מצע המהווה קווי-יסוד לקראת תחילתה של עבודת התכנון של תכנית מפורטת כזו. מצע זה הוכן ביחידה לתאום הפעולה יחד עם היועץ הכלכלי למערכת הבטחון ובשלב זה ללא תאום מוקדם עם מטרדי המשלחה הנוגעים. במצע זה תוקן חלק 1- חבחות היסוד, לאחר ברור ראשוני עם שר הבטחון.

3. נבקש בפיץ את המצע, כבסיס להפעלת כלל משרדי המשלחת ותגורמים האחרים הדרושים לעבודת התכנון המפורט, יקויים דיון בלשכת שר הבטחון. מועד הדיון - יום ה' 5.3.70 בשעה 16.00 .

שלמה בזיית - תת אלוף

חלק 1 – הבחרת יסוד

1. לא יחול שיבוי בסטטוס החוקי של השטחים המוחזקים, וממשלת ישראל תמשיך לראות עצמה כממשלה יחידה בשטח. בתוקף זה תדאג הממשלה לקיום רמת חיים סבירה ולמתן תעסוקה ללא הבחנה בין פליטים ושאינם פליטים.

2. תימשכנה בעיות הבטחון השוטף בחומרתן העכשווית, הן לאורך קווי הפסקת האש והן בתוך השטחים פנימה. עם זאת, צפוייה החמרה במצב הבטחון לאורך קו הגבול שלנו עם לבנון.

3. שיתוף הפעולה של האוכלוסיה המקומית בנושאים כלכליים-אזרחיים יישאר לפחות ברמתו הנוכחית. נחתור להרחיבו ע"י מדיניות פיתוח מפעלי מלאכה ותעשייה, קבלנויות-משנה, קווי תחבורה ותובלה וכו'.

4. תמשכנה האחזויות והתבחלויות בשטחים, אך תוך בישול מינימאלי של התושבים מאדמותיהם ותוך השפעה מזערית על כלכלת האזורים.

5. היקף ההגירה של תושבי השטחים ישאר קטן ובלתי משמעותי.

6. תיבקט פעולה במגמה להביא לפתרון הבעיות החומריות של הפליטים שבשטחנו ע"י דילול מחנות הפליטים ברצועה ~~והחזקת מספר מזערי~~ פליטים ליהודה ושומרון על משפחותיהם, ע"י מתן תעסוקה מלאה ובשכר נאות לפליטים ולבני משפחותיהם, וע"י חתירה לשנוי דמותו וצביונו של מחנה הפליטים, לרבות בניית דיור חדש לפי הצורך.

7. "הקו הירוק" ימשיך להיות פתוח למעבר סחורות, שרותים וגורמי יצור – חלקם בצורה מבוקרת וחלקם באופן חופשי.

8. הגשרים על הירדן ישארו פתוחים למסחר ולמבקרים. עם זאת, סביר כי כתוצאה מצרכים בטחוניים, תלך חשיבותם הכלכלית של הגשרים ותפחת.

9. תימשך המגמה ונפעל לשילוב כלכלי בין המשק הישראלי לבין משק השטחים, כן נראה את השטחים וישראל כאחד לצורך תכנון ופיתוח תשתית.

10. בתחום רמת השרותים נדאג להרחבתם בהתאם לצרכי הגידול הטבעי ולשיפורם במגמה לצמצם הפער ביגם לבין השרותים הבהוגים בישראל.

11. לא יחולו שיבויים גדולים בתחיקה הפיסקאלית והמוניטרית. יש להביא בחשבון ולתכנן אפשרות של ביטול מעמדו של הדינאר כהילך חוקי ביהודה ושומרון.

12. ניזום בחירות לרשויות המקומיות ונעודד מגמה של ביהול עצמי במישור קהילתי-מוניציפאלי, אך לא מעבר לזה.

2./..

חלק 2 - פרוט ההבחנות

1. אוכלוסיה

תוכן תחזית לגבי גודל האוכלוסיה לפי אזור ולפי קבוצות גיל ומין. התחזית תצא מן ההבחנות הבאות : -

א. שיעורי הריבוי המבעי - כמו בתחזית האוכלוסיה לשנת 1985. (עם זאת יש לגשת לתכנון והפעלת מערכות ל"תכנון המשפחה" בשטחים).

ב. "עליה" ליהודה ושומרון מחוץ לשטחים המוחזקים בהיקף של 4,500 נפש בשנת התכנון הראשונה, שתלך ותפחת מדי שנה בשיעור של 20 אחוזים.

ג. הגירה מרצועת עזה אל מחוץ לשטחים בהיקף של 2,500 לשנה.

2. הגירם פנימית מהרצועה ליהודה ושומרון

נלקח מעמוד 313

המגמה היא לדלל האוכלוסיה ברצועה על ידי [redacted] תושבים ליהודה ושומרון. צורת העידוד למעבר תהיה בעיקר ע"י יצירת הבדלים ברמת הפעילות הכלכלית באזורים, באופן שיקנה ליו"ש כח משיכה לגבי עזתים, וכן - ע"י יצירת תנאים מקילים למעבר עובדים וקליטתם. מוצא להניח שבכ"א משלוש שנות התכנון יעברו בממוצע 5,000-10 אלף עובדים, מחציתם יעברו עם משפחותיהם. כתוצאה יעברו בתקופת התכנון 30-60 אלף תושבים מן הרצועה ליהודה ושומרון.

3. כיווני הפיתוח בתוך האזורים

א. יהודה ושומרון

(1) ההנחה הבסיסית היא, שככל שהאזורים קרובים יותר לישראל רמת התעסוקה וההכנסות תעלה באופן טבעי ועל כן הפיתוח היזום צריך להיות מכוון לשיפורים ברמת השרותים. ככל שהאזורים מרוחקים מישראל יתרונם היחסי בעבודה זולה בולט יותר, ועל כן הפיתוח היזום יהיה מכוון לניצול היתרון היחסי ע"י יצירת מקורות תעסוקה יצרניים.

(2) כחלק מהפעולות לקליטת עזתים ביהודה ושומרון, יש להעדיף פיתוח בערים הסמוכות ל"קו הירוק", בתחום הבנייה והשרותים.

(3) יש למצוא איזון מתאים בין הרצון להחליש את משקלה הפוליטי-כלכלי של שכם ובין פוטנציאל הפיתוח הטבעי הקיים בה. יש לפעול לפיתוח תעשייתי באזור חברון, הן מתוך מגמה לחזק משקלה של חברון, והן כסיוע לתהליך הטבעי של מעבר מחקלאות לתעשייה.

3./..

ב. <u>רצועת עזה</u>

(1) ככלל מדיניות הפיתוח הכלכלי שלנו ברצועה תהיה מונחית מן הכורנה הבסיסית ליצור מוטיבציה כלכלית חיובית, לחפש עבודה, ובשלב שני לעבור עם המשפחה ליהודה ושומרון. אי לכך, פיתוח מקורות תעסוקה יצרביים ע"י השקעות הון במקום יהיה בהיקף מוגבל בלבד, במיוחד בתעשויה ובמלאכה. בחקלאות המגמה תהיה מעבר לגידולי יצוא המתאימים לרצועת החוף, תוך התחשבות במגבלת הקרקע והמים.

(2) במחנות הפליטים ייעשו פעולות הדרגתיות לשיפור תנאי הדיור והתנאים הסביבתיים. בתחום תנאי הדיור המטרה תהיה התקנת ברזי מים לכל משפחה ויצירת אפשרויות התקנת בתי שימוש לכל משפחה. בתחום התנאים הסביבתיים עיקר המאמץ בתקופת התכנון יוקדש לסלילת כבישים פנימיים.

ברצועת עזה

(3) הבידואים יהוו קטגוריה נפרדת במסגרת התכנון.

4. <u>רמת החיים</u>

המגמה היא להביא להעלאת רמת החיים, במונחים של הכנסת לנפש. מיחסי הגומלין והקירבה שבין המשק הישראלי והשטחים, מתבקש עניין בקיום קצב הגידול של ההכנסה לנפש שיהיה גבוה מזה שהיה קיים בשטחים לפני המלחמה, ומזה הקיים בארצות ערב, השכנות. כמו-כן יש צורך להביא באופן הדרגתי לצמצום הפער שבין רמת ההכנסה לנפש בקרב ערביי ישראל ותושבי השטחים. לנוכח האמור לעיל מוצע להניח כי ממשלת ישראל תבטיח קצב גידול מינימאלי של ההכנסה לנפש בשיעור של 5-4 אחוזים לשנה בכ"א משנות התכנון. קצב הגידול הנ"ל יהיה גבוה יותר ביהודה ושומרון מאשר ברצועת עזה, מתוך המגמה הבסיסית של יצירת מוטיבציה כלכלית למעבר מהרצועה ליהודה ושומרון.

5. <u>תעסוקה</u>

שיעור ההשתתפות בכח העבודה יגדל, אך בתקופת התכנון עדיין לא יגיע לשיעור הקיים כיום בקרב ערביי ישראל. המועסקים יהוו תוך זמן קצר כ- 93 אחוזים מכל כח העבודה. להתאבת בעבל העיבים לכח העבודה תתרום פעילות כל הכנרם מקצועית התעסוקה הינזמה תצומצם בעבי האיזורים, בינ"ש בקצב מהיר יותר, עד כדי ביטולה המוחלט עוד בתקופת התכנון.

6. <u>יחסי הגומלין הכלכליים בין ישראל והשטחים</u>

א. <u>מעבר גורמי יצור</u>

(1) עבודה - יהיה מעבר של עובדים מהשטחים לישראל,

4./..

בהתאם לצרכי המשק הישראלי, שיוגבל ע"י שיקולים בטחוניים בלבד. היקף תעסוקת תושבי השטחים בישראל יתקבל כשארית אחרי ניכוי התוספת לתעסוקה הטבעית בשטחים עצמם מכלל תוספת המועסקים. תנאי השכר של העובדים בישראל יהיו כפי שנהוג כיום. העובדים בישראל, ככלל, לא יורשו להתגורר בישראל, ועיקר הוצאותיהם ייעשו בשטחים.

(2) הון - השקעות ישראליות בשטחים תהיינה מבוקרות וכפופות לאישור ממשלתי. הקריטריונים שינחו מתן אישור להשקעות יהיו: העדפת פרוייקטים עתירי-עבודה, ועתירי-עבודת גברים בפרט. לא ייבתנו תמריצים להשקעות מעבר לנהוג כיום.

(3) ידע - ייבתן עידוד למעבר ידע ישראלי לשטחים בתחומים שונים, במישרין באמצעות התקציב (הדרכה חקלאית, הכשרה מקצועית וכד'), ובעקיפין - (ע"י תיווך בין יזמים בשטחים ובעלי ידע בישראל וכד').

ב. <u>סחר במוצרים</u>

(1) מוצרי תעשייה - ימשיך להתקיים מעבר חופשי של מוצרי תעשייה בשני הכיוונים.

(2) מוצרי חקלאות - ימשיך להתקיים מעבר חופשי של מוצרי חקלאות מישראל לשטחים ומעבר מבוקר בכוון ההפוך. התוצרת החקלאית של השטחים תהווה אחוז קבוע פחות או יותר ברמה הקיימת בכלל השיווק הישראלי של מוצרים חקלאיים אלא אם כן נגיע לסגירה מוחלטת של הגשרים, אשר תהייה לה השפעה בלתי נמנעת לשיוון תוצרת חקלאית בישראל.

ג. <u>סחר בשרותים</u>

(1) תיירות - ביקורי ישראלים בשטחים יהיו ברמה הנמוכה של שנת 1969 בתוספת גידול הנובע מהגידול באוכלוסיה בישראל. ההוצאות של מבקרים ישראלים בשטחים יתרכזו לאורך העורקים הראשיים, וייבתן עידוד למקומיים להקים דוכני מכירה בצדי עורקים אלו. ביקורים של תיירים מחו"ל בשטחים ייאמדו עפ"י תחזית התיירות לישראל. ביקורים של תושבי השטחים בישראל יצטמצמו.

(2) תחבורה - היקף תעסוקת רכב תובלתי מהשטחים בישראל יגדל באופן יחסי לנפח המסחר בין השטחים וישראל. הובלת עובדים לישראל תעשה בחלקה ע"י רכב של השטחים - כמחצית העובדים מיהודה ושומרון בישראל ופחות ממחצית העובדים מעזה בישראל יוסעו ע"י

רכב מהשטחים. קישור בין ישראל והשטחים שלא למטרות עבודה ייעשה במשולב ע"י אוטובוסים ישראליים ומקומיים. הובלת נוסעים בתוך אזור יהודה ושומרון תעשה בלעדית ע"י רכב של השטחים הובלת נוסעים בתוך רצועת עזה תעשה בחלקה ע"י רכב של השטחים, ובחלקה ע"י אוטובוסים ישראליים. קוי אוטובוסים ישראלים ונהגו בשטחים גם כקישור בין שתי נקודות בישראל (עפולה - באר-שבע, למשל) תעסוקת מוניות מהשטחים בישראל תצטמצם לעומת רמתה הנוכחית, כנראה בסדר גודל של 25 - 30%.

(3) שרותים אחרים - <u>בנקאות</u> : לא יהיו בנקים ערבים בשטחים, ותגדל ההזדקקות לשרותי בנקים ישראליים. <u>ביטוח</u> : היקפי שרותי ביטוח יגדלו באופן יחסי למצבת כלי הרכב בשטחים. <u>בריאות</u> : אשפוז וביקורים של תושבי השטחים במוסדות בריאות בישראל יגדלו לפי גידול האוכלוסיה וההכנסה לנפש. <u>חינוך</u> : אין לצפות למספרים גדולים של תלמידים מהשטחים במוסדות חינוך בישראל.

ד. <u>התיישבות ישראלית בשטחים</u>

ההתיישבות הישראלית בשטחים תיצור ביקוש לעובדי בנין מקומיים. מספר העובדים הנ"ל נכלל במספר העובדים בישראל. לא תהיינה השפעות משמעותיות אחרות מבחינה כלכלית להתיישבות הישראלית בשטחים.

7. <u>יחסי הגומלין הכלכליים בין השטחים וארצות ערב</u>

א. מסחר - צפוי שיוגברו הפיקוח והביקורת בגשרי הירדן באופן שיכביד במידה רבה על המסחר ותגועת הביקורים ותתכן אף סגירה מוחלטת. אי-לכך, היקף המסחר דרך הגשרים יגדל בקצב נמוך, כך שבסה"כ חשיבותם הכלכלית של הגשרים הפתוחים תלך ותפחת. חלק של המסחר דרך הגשרים יהיה סחר טרנזיט של סחורות שייובאו דרך נמלי ישראל וייוצאו לארצות ערב ללא עיבודים נוספים בשטחים ו/או בישראל. כל זמן שתהיה אפשרות לכך ייבתן עידוד ליצוא סחורות ישראליות דרך הגשרים. המדיניות המסחרית (תמריצים ומכסים) תישאר ללא שינוי.

ב. תיירות - היקף הביקורים של תושבי השטחים בארצות ערב והיקף ביקורים של תושבי ארצות ערב בשטחים יישאר ברמה של שנת 1969. גידול מסויים בהיקף הביקורים של תושבי ארצות ערב יבוע ממתן האפשרות לביקורים אצל ערביי ישראל. ההוצאה למבקר תהיה ברמה הקיימת.

ג. תחבורה - כלי רכב מהשטחים יעברו דרך הגשרים רק למטרות מסחר, והיקף תעסוקתם זו תגדל פרופורציונית להיקף המסחר דרך הגשרים.

6./..

ד. שרותים אחרים - בנקאות : היקף הפקדונות של תושבי השטחים בבנקים ערביים יגדל באופן יחסי לזרם התקבולים בדינארים.
חינוך: יגדל מספר התלמידים מהשטחים בארצות ערב.

ה. העברות כספים - יציאת תושבי השטחים לעבודה בארצות ערב תישאר ברמה הנוכחית, ולכן גם העברות בגין משפחה העובדים בחו"ל ישארו ברמה הנוכחית. היקף תמיכות אחרות מפרטים לפרטים והיקף העברות ממשלת ירדן לגדמ"ע ישארו אף הם ברמתם הנוכחית.

8. יחסי הגומלין הכלכליים בין השטחים וחו"ל

א. מסחר - המדיניות המסחרית לגבי יצוא ויבוא דרך נמלי ישראל תהייה כמו זאת הנהוגה בישראל, בהבדל שהיבוא להיות מותנה ברשיון בכל מקרה ומקרה. תיבקטנה פעולות לעידוד היצוא ע"י חיפוש שוקים וסיוע בשיווק.

ב. הון - למשקיעים מחו"ל ייבתנו אותם התנאים הניתנים למשקיעים ישראלים בשטחים. יש לצפות ליבוא הון מחו"ל (מענקים והשקעות) בהיקף של עד 5 מליון דולאר לשנה בכ"א משנות התכנון.

9. יחסי הגומלין הכלכליים בין האזורים

א. יתקיים מעבר חופשי של עובדים מעזה ליהודה ושומרון, ולא יהיה מעבר עובדים בכיוון ההפוך (ר' גם סעיף 2 לעיל).

ב. תתקיים זרימה חופשית של סחורות מכל הסוגים בין האזורים וייבתן עידוד להתקשרויות מסחריות בין שני האזורים.

10. מגמות הפיתוח בענפים

א. חקלאות - מטרת הפיתוח החקלאי תהיה הרחבת גידולים יצוא החלפת יבוא לישראל וגידולים תעשייתיים. היקף העובדים בחקלאות יישאר קבוע, ולכן יקטן חלקו של הענף בכלל המועסקים. יוכנסו בענף שיפורים טכנולוגיים ויגדל היקף קניית תשומות של הענף מישראל. ע"י כך יש לצפות לעלייה ברמת היבולים לדונאם. פיתוח החקלאות יונחה על ידי האפשרות של סגירת הגשרים. חלקו של הפיתוח החקלאי ייעשה בצורה קואופרטיבית.

ב. מים - פיתוח מקורות מים מקומיים ייעשה בעיקר באזורים מרוחקים מישראל, על מנת לצמצם את הפגיעה בפוטנציאל המים של ישראל. לעומת זאת נראה כמטרה הקמת מפעלי מים

מקומיים (בעיקר למי שתייה), המהווים חלק מהעלאת רמת החיים ורמת השרותים, ומפעלים קטנים משולבים עם ישראל לאורך ה"קו הירוק" (לרוב מפעלים שאינם מכוונים למטרות השקייה ברחבות). ברצועת עזה נפעל להשגת שליטה מרכזית על מקורות המים ועל ניצולם.

ג. תעשייה - מטרת הפיתוח התעשייתי תהיה עידוד ענפים המתאימים ליתרונות היחסיים המקומיים, והעשויים לחסוך מט"ח למשק הישראלי ע"י החלפת יבוא והגדלת יצוא.

ד. פיתוח תשתית - בנושאי תשתית יש לראות את ישראל והשטחים כמערכת אחת.

<u>כבישים</u> - ההוצאות לסלילת כבישים תגדלנה באותו קצב כמו בישראל.

<u>חשמל</u> - תהייה התחברות לרשת החשמל הישראלית לאורך עורקים ראשיים, ונשאף להביא חשמל למרבית המקומות שאין בהם כיום חשמל.

<u>טלקומוניקציה</u> - הרחבת רשת המבוים הטלפוניים, בעיקר המרכזים העירוניים/כלכליים, חיבור המערבות לרשת הישראלית, החלפת מרכזות ידניות לאוטומטיות רק בהתאם לעומס של המערכות, המשך חיבור קוים למקומות אליהם אין קשר טלפוני. יש לצפות לגידול מספר המינויים בהתאם לקצב הגידול בהכנסה הלאומית.

<u>נמל ורכבת בעזה</u> - לא תיעשינה פעולות לפיתוח הנמל וחידוש הפעלת הרכבת ברצועת עזה.

ה. בנייה - הפעילות בענף הבנייה תחזור לרמה שהיתה קימת בשטחים לפני המלחמה. רמת פעילות זו תושג, בין היתר, גם כתוצאה מעידוד ציבורי שייבתן לבנייה למגורים, במטרות של פיזור אוכלוסיה, שיקום פליטים וכד', בהיקף מוגבל.

ו. תחבורה - מטרת הפיתוח בענף התחבורה תהיה מודרניזציה של הענף ע"י ריאורגניזציה הדרגתית ובקצב איטי, ע"י מתן הלוואות לחידוש משק הרכב וע"י הכנסת שיפורים טכנולוגיים בשרותי רכב. הפיתוח בענף התחבורה יונחה, בין השאר, ע"י שיקולים בטיחותיים.

ז. תיירות - ייבתן עידוד ממשלתי לפיתוח תיירות המבוססת על סיורים ושהיות קצרות (אתרים, מזכרות וכו').

11. <u>הסקטור הציבורי</u>

א. <u>שרותים ציבוריים</u>

(1) בריאות - תגדלנה ההוצאות לבריאות באופן שהפער הקיים בין ההוצאות לנפש (מכל המקורות) בישראל ובשטחים ילך ויצטמצם.

(2) חינוך - ההוצאות לחינוך יסודי, מכין ותיכוני

תגדלנה רק בהתאם לגידול הטבעי. ייבקטו פעולות בתחום החינוך העל-תיכוני, כולל הקמת מוסדות להשכלה גבוהה ע"י הרחבת קולג'ים קיימים. זאת במקביל להמשכת המדיניות המתירה יציאתם של תלמידים בוגרי תיכון ללמודים בארצות ערב.

(3) סעד - השאיפה היא לצמצם ככל האפשר את האוכלוסיה הנזקקת לסעד. בשרותי הסעד ובצורת התמיכות לא יחולו שינויים מהותיים-איכותיים.

ב. <u>הרשויות המוניציפאליות</u>

ניזום בחירות דמוקרטיות לרשויות המקומיות, במגמה להפוך את המועצות לנבחרות ולמבטאות את רצון התושבים. ניזום מפעלי פיתוח כלכליים ושרותים ציבוריים בערים, עם זאת, נשתדל לבסס את מקורות המימון של העיריות במגמה להקטין את תלותן במעבקי השלטון. שכר עובדי הרשויות המקומיות יהיה צמוד לשכרם של עובדי המימשל (ר' סעיף 12 ג').

12. <u>חוקים פיסקליים ומוניטאריים</u>

א. הדיבאר - יש להתכונן לקראת ביטול מעמדו של הדינר כהילך חוקי ביהודה ושומרון.

ב. מערכת המיסים - המסים העקיפים יהיו כמו אלו הנהוגים בישראל. לא ינהגו שינויים בתחיקה הפיסקאלית הקיימת בקשר למסים הישירים.

ג. שכר עובדי מימשל - יש איבטרס לשמור על מעמדם המועדף של עובדי המימשל המקומיים. אי-לכך, שכרם הריאלי יגדל בקצב הגידול של ההכנסה לנפש.

ד. תנאי השקעות - התנאים שייבתנו למשקיעים יהיו כמו הנהוג כיום. לא תהייה הבחנה בין האזורים לענין זה. תהייה הבחנה בין משקיע מקומי וישראלי.

13. <u>מוסדות ללא כוונת רווח</u>

א. סוס"ת - לא יהיה גידול בהיקף ההוצאות של סוס"ם בשטחים. אפשר כי נושאים מסויימים הנמצאים כיום בתחום טיפול סוס"ת יועברו לידינו.

ב. מוסדות בינלאומיים אחרים - המגמה תהייה למנוע מהרחבת היקף פעילות של גורמים זרים בינלאומיים בשטחים.

מדינת ישראל
משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

הקריה. ט באדר א תש"ל
15 בפבר. 1970
מס'
גמ/384

השר שמעון פרס

הנדון: תכנית כלכלית, רב שנתית לשטחים

לשמעון שלום רב,

בשעתו אמרתי לך כי אנו מכינים אצלינו את המצע הראשוני של קווי היסוד לקראת תחילתה של עבודת התכנון לגיבוש תכנית רב-שנתית לפעולה הכלכלית בשטחים.

מצע זה הוכן ביחידה לתאום הפעולה יחד עם היועץ הכלכלי למערכת הבטחון, מבלי שנעשה עד כה תאום עם משרדי הממשלה השונים. בשלב זה אף טרם קבלנו אישור שר הבטחון להנחות היסוד, המהוות בסיס לעבודה שנעשתה על ידינו.

הנני מציע כי תיזום דיון לברור הדרך להמשך הטיפול בנושא זה.

שלמה גזית - תת אלוף

מדינת ישראל
משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

שמור

הקריה. כב בשבט תש"ל
23 ינו. 1970
מס'
232/גם

שר הבטחון
סגן שר הבטחון
יועץ כלכלי למערכת הבטחון
מפקד אזור יהודה ושומרון
מפקד מרחב 64

הנידון: תכנית כלכלית רב-שנתית לשטחים המוחזקים

1. עם התקרבנו לסיומה של שנתנו השלישית בשטחים המוחזקים נראה לנו כי הגיעה השעה לגבש תכנית יותר ארוכת-טווח אשר תשמש בסיס לפעילותנו הכלכלית בשטחים.

2. מצ"ב מצע המהווה קווי-יסוד לקראת תחילתה של עבודת התכנון של תכנית מפורטת כזו. מצע זה הוכן ביחידה לתאום הפעולה יחד עם היועץ הכלכלי למערכת הבטחון, ללא תאום מוקדם עם משרדי הממשלה השונים.

3. בטרם נעביר את קווי היסוד הללו לגורמים השונים לקראת תחילתה של עבודת התכנון המעשית, אשר צריכה להתבצע בתאום מלא של כל המשרדים והמוסדות הכלכליים, מצפצ לקיים ברור פנימי על מנת לבחון ולאשר את הנחות היסוד והמגמות הבסיסיות, שהן הבסיס לכל התכנון.

שלמה גזית - תת אלוף

שמור

חלק 1 - הנחות יסוד

1. ללא שינוי

2. תימשך בעיית הבטחון השוטף בחומרתה העכשווית, בין לאורך קווי הפסקת האש והן בתוך השטחים בפנים. עם זאת, צפויה החמרה במצב הבטחון לאורך קו הגבול שלנו עם לבנון.

3. שיתוף הפעולה של האוכלוסיה המקומית בגולן ובשטחים-אזרחיים יישאר לפחות עם מדיניות ברמתו הנוכחית. נמשיך להרחיב פעולות מפעלי מלאכה ותעשיה, קבלנות-משנה קווי תחבורה משולבת וכו'.

4. ללא שינוי

5. היקף הפגיעה של תושבי השטחים יישאר קטן ובלתי משמעותי.

6. 6א בלבד

7. ללא שינוי

8. הגשרים על הירדן ישארו פתוחים למסחר ולמבקרים. עם זאת, סביר כי תוגבלנה מעברים בתחומים, תוך חיובים שונים של הגשרים ותפקודם.

9. תימשך המגמה ונפעל לשילוב כלכלי בין המשק הישראלי לבין משק השטחים, כך נראה את השטחים וישראל כאחד לצורך תכנון ופיתוח תשתית.

10. ~~[illegible]~~ בתחום רמת השירותים נמשיך להרחיבם בתחום לצורך הבידול הטכני לשירותים במגמה לצמצם הפער בינם לבין השירותים הנהוגים בישראל.

11. מבוטל

11. סעיף 12 הנוכחי ללא שינוי.

12. ניצור בחירה לרשויות מקומיות ונעודד מגמה של ניהול עצמי במישור קהילתי-מוניציפאלי, תוך מעקב לכך.

חלק 1 – הנחות יסוד

1. לא יחול שינוי בסטטוס החוקי של השטחים המוחזקים, וממשלת ישראל תמשיך לראות עצמה כממשלה יחידה בשטח. בתוקף זה תדאג הממשלה לקיום רמת חיים סבירה ולמתן תעסוקה ללא הבחנה בין פליטים ושאינם פליטים.

2. תמשכנה בעיות הבטחון הסוטף בחומרתן העכשווית, הן לאורך קוי הפסקת האש והן בתוך השטחים פנימה.

3. שיתוף הפעולה של האוכלוסיה המקומית בנושאים כלכליים-אזוריים ישאר ברמה הנוכחית.

4. תמשכנה האחזויות והתנחלויות בשטחים, אך תוך נישול מינימלי של התושבים מאדמותיהם ותוך השפעה מזערית על כלכלת האזורים.

5. היקף הגירת תושבים מהשטחים המוחזקים יהיה קטן, ולא יינקטו אמצעים ודיקליים לעידוד הגירה.

6. א. חינוק פעולה במגמה להביא לפחרון הבעיות החומריות של הפליטים שבשטחנו ע"י דילול מחנות הפליטים ברצועה והעתקת מספר מירבי של פליטים לגו"ש על משפחותיהם, ע"י מתן תעסוקה מלאה ונשכר נאות לפליטים ולבני משפחותיהם, וע"י חחירה לשנוי דמותו וצביונו של מחנה הפליטים, לרבות בניית דיור חדש לפי הצורך.

ב. פעולות אלה אשר תעשינהכנראה בניגוד לדעתה של הנהלת סטו"ח ו[illegible] בשטח – עשויות להביא לצמצום פעולותיה של הסוכנות, להעברת נושאי טיפול מסטו"ח לממשל באופן הדרגתי, ואולי אף להוצאתה המלאה של סטו"ח מהשטח.

7. "הקו הירוק" ימשיך להיות פתוח למעבר סחורות, שרותים וגורמי יצור – חלקם בצורה מבוקרת וחלקם באופן חופשי.

8. כתוצאה מצרכים בטחוניים סביר כי חשיבותם הכלכלית של גשרי הירדן תלך ותפחת, ותחכן אף סגירה מוחלטת של הגשרים, הן למטחר והן לתנועת מבקרים. בידום פיתוח בשטחים יש לקחת בחשבון אפשרות זו.

9. בפיתוח תחתית בשטחים יש לראות את השטחים המוחזקים כמערכת משולבת בתחתית הישראלית.

10. רמת השרותים הציבוריים תתרחב לפי הגידול הטבעי, בתוספת שיפורים "מקומיים" בלבד.

2./..

11. יש לפעול לחיזוק משקלם הכלכלי של הרשויות המקומיות ע"י הרחבת הפונקציות שהן ממלאות, הן בתחום השרותים והן בתחום הפיתוח הכלכלי.

12. לא יחולו שינויים גדולים בתחיקה הפיסקלית והמוניטרית. יש להביא בחשבון ולחכנן אפשרות של ביטול מעמדו של הדינר כהילך חוקי ביהודה ושומרון.

חלק 2 - פרוט ההנחות

1. אוכלוסיה

תוכן תחזית לגבי גודל האוכלוסיה לפי אזור ולפי קבוצות גיל ומין. התחזית תצא מן ההנחות הבאות : -

א. שיעורי הריבוי הטבעי - כמו בתחזית האוכלוסיה לשנת 1985. (עם זאת יש לגשת לתכנון והפעלת מערכות ל"תכנון המשפחה" בשטחים).

ב. "עליה" ליהודה ושומרון מחוץ לשטחים המוחזקים בהיקף של 4,500 נפש בשנת התכנון הראשונה, שתלך ותפחת מדי שנה בשיעור של 20 אחוזים.

ג. הגירה מרצועת עזה אל מחוץ לשטחים בהיקף של 2,500 לשנה.

ד. ~~מעבר של 10 - 20 אלף נפש מרצועת עזה ליהודה ושומרון בשלב מסוים~~ התכנון.

2. הגירה פנימית מהרצועה ליהודה ושומרון

המגמה היא לדלל האוכלוסיה ברצועה ע"י העברת תושבים ליהודה ושומרון. צורת העידוד למעבר תהיה בעיקר ע"י יצירת הבדלים ברמת הפעילות הכלכלית באזורים, באופן שיקנה ליו"ש כח משיכה לגבי עזתים, וכן - ע"י יצירת תנאים מקיליים למעבר עובדים וקליטתם. מוצע להניח שבכ"א משלוש שנות התכנון יעברו בממוצע 5,000 - 10 אלף עובדים, מחציתם יעברו עם משפחותיהם. כתוצאה יעברו בתקופת התכנון 30 - 60 אלף תושבים מן הרצועה ליהודה ושומרון.

3. כיווני הפיתוח בתוך האזורים

א. יהודה ושומרון

(1) ההנחה הבסיסית היא, שככל שהאזורים קרובים יותר לישראל רמת התעסוקה וההכנסות תעלה באופן טבעי, ועל כן הפיתוח היזום צריך להיות מכוון לשיפורים ברמת השרותים. ככל שהאזורים מרוחקים מישראל יתרונם היחסי בעבודה זולה בולט יותר, ועל כן הפיתוח היזום יהיה מכוון לניצול היתרון היחסי ע"י יצירת מקורות תעסוקה יצרניים.

(2) בחלק מהפעולות לקליטת עזחים ביהודה ושומרון, יש להעדיף פיתוח בערים הסמוכות ל"קו הירוק", בתחום הבניה והשרותים.

(3) יש למצוא איזון מתאים בין הרצון להחליט את משקלה הפוליטי-כלכלי של שכם ובין פוטנציאל הפיתוח הטבעי הקיים בה. יש לפעול לפיתוח תעשייתי באיזור חברון, הן מתוך מגמה לחזק משקלה של חברון, והן כסיוע לתהליך הטבעי של מעבר מחקלאות לתעשיה.

ב. <u>רצועת עזה</u>

(1) ככלל מדיניות הפיתוח הכלכלי שלנו ברצועה תהיה מונחית מן הכוונה הבסיסית ליצור מוטיבציה כלכלית חיובית, לחפש עבודה, ובשלב שני לעבור עם המשפחה ליהודה ושומרון. אי לכך, פיתוח מקורות תעסוקה יצרניים ע"י השקעות הון במקום יהיה בהיקף מוגבל בלבד, במיוחד בתעשיה ובמלאכה. בחקלאות המגמה תהיה מעבר לגידולי יצוא המתאימים לרצועת החוף, תוך התחשבות במגבלת הקרקע והמים.

(2) במחנות הפליטים ייעשו פעולות הדרגתיות לשיפור תנאי הדיור והתנאים הסביבתיים. בתחום תנאי הדיור המטרה תהיה התקנת ברזי מים לכל משפחה ויצירת אפשרויות התקנת בתי שימוש לכל משפחה. בתחום התנאים הסביבתיים עיקר המאמץ בתקופת התכנון י וקדש לסלילת כבישים פנימיים.

(3) הבידואים יהוו קטגוריה נפרדת במסגרת התכנון.

4. <u>רמת החיים</u>

המגמה היא להביא להעלאת רמת החיים, במונחים של הכנסה לנפש. מיחסי הגומלין והקירבה שבין המשק הישראלי והשטחים, מחבקש ענין בקיום קצב הגידול של ההכנסה לנפש שיהיה גבוה מזה שהיה קיים בשטחים לפני המלחמה, ומזה הקיים בארצות ערב, השכנות. כמו-כן יש צורך להביא באופן הדרגתי לצמצום הפער שבין רמת ההכנסה לנפש בקרב ערביי ישראל וחושבי השטחים. לנוכח האמור לעייל מוצע להניח כי, ממשלת ישראל תבטיח קצב גידול מינימלי של ההכנסה לנפש בשיעור של 4-5 אחוזים לשנה בכ"א משנות התכנון. קצב הגידול הנ"ל יהיה גבוה יותר ביהודה ושומרון מאשר ברצועת עזה, מתוך המגמה הבסיסית של יצירת מוטיבציה כלכלי למעבר מרצועה ליהודה ושומרון.

5. <u>תעסוקה</u>

שיעור ההשתתפות בכח העבודה יגדל, אך בתקופת התכנון עדיין לא יגיע לשיעור הקיים כיום בקרב ערביי ישראל. המועסקים יהוו תוך זמן קצר כ- 93 אחוזים מכל כח העבודה. להרחבת מעגל השייכים לכח העבודה תחרום פעילות של הכשרה מקצועית. התעסוקה היזומה תצומצם בשני האיזורים, ביהודה ושומרון בקצב מהיר יותר, עד כדי ביטולה המוחלט עוד בתקופת התכנון.

4./..

6. יחסי הגומלין הכלכליים בין ישראל והשטחים

א. מעבר גורמי יצור

(1) עבודה - יהיה מעבר של עובדים מהשטחים לישראל, בהתאם לצרכי המשק הישראלי, שיוגבל ע"י שיקולים בטחוניים בלבד. היקף תעסוקת תושבי השטחים בישראל יתקבל כשארית אחרי ניכוי התוספת לתעסוקה הטבעית בשטחים עצמם מכלל חוספת המועסקים. תנאי השכר של העובדים בישראל יהיו כפי שנהוג כיום. העובדים בישראל,ככלל, לא יורשו להתגורר בישראל, ועיקר הוצאותיהם ייעשו בשטחים.

(2) הון - השקעות ישראליות בשטחים תהיינה מבוקרות וכפופות לאישור ממשלתי. הקריטריונים שינחו מתן אישור להשקעות יהיו: העדפת פרוייקטים עתירי-עבודה, ועתירי-עבודת גברים בפרט. לא יינתנו תמריצים להשקעות מעבר לנהוג כיום.

(3) ידע - יינתן עידוד למעבר ידע ישראלי לשטחים בתחומים שונים, במיטרין באמצעות התקציב (הדרכה חקלאית, הכשרה מקצועית וכד'), ובעקיפין (ע"י תיווך בין יזמים בשטחים ובעלי ידע בישראל וכד').

ב. סחר במוצרים

(1) מוצרי תעשיה - ימשיך להתקיים מעבר חופשי של מוצרי תעשיה בשני הכיוונים.

(2) מוצרי חקלאות - ימשיך להתקיים מעבר חופשי של מוצרי חקלאות מישראל לשטחים ומעבר מבוקר בכיוון ההפוך. התוצרת החקלאית של השטחים תהווה אחוז קבוע פחות או יותר ברמה הקיימת בכלל השיווק הישראלי של מוצרים חקלאיים, אלא אם כן נגיע לסגירה מוחלטת של הגשרים, אשר תהיה לה השפעה בלתי נמנעת לשיווק תוצרת חקלאית בישראל.

ג. סחר בשרותים

(1) תיירות - ביקורי ישראלים בשטחים יהיו ברמה הנמוכה של שנת 1969, בתוספת גידול הנובע מהגידול באוכלוסיה בישראל. ההוצאות של מבקרים ישראלים בשטחים יתרכזו לאורך העורקים הראשיים, ויינתן עידוד למקומיים להקים דוכני מכירה בצדי עורקים אלו. ביקורים של תיירים מחו"ל בשטחים ייאמדו עפ"י תחזית התיירות לישראל. ביקורים של תושבי השטחים בישראל יצטמצמו.

(2) תחבורה - היקף תעסוקת רכב תובלתי מהשטחים בישראל יגדל באופן יחסי לנפח המסחר בין השטחים וישראל. הובלת עובדים לישראל תעשה בחלקה ע"י רכב של השטחים - כמחצית העובדים מיהודה ושומרון בישראל, ופחות ממחצית העובדים מעזה בישראל יוסעו ע"י רכב מהשטחים. קישור בין ישראל והשטחים שלא למטרות עבודה ייעשה במשולב ע"י אוטובוסים

יסראלים ומקומיים. הובלת נוסעים בתוך אזור יהודה ושומרון תעסה בלעדית ע"י רכב של השטחים. הובלת נוסעים בתוך רצועת עזה תעסה בחלקה ע"י רכב של השטחים, ובחלקה ע"י אוטובוסים יסראלים. קוי אוטובוסים ישראלים יונהגו בשטחים גם בקיסור בין שתי נקודות בישראל (עפולה - באר-שבע, למשל). תעסוקת מוניות מהשטחים בישראל תצטמצם לעומת רמתה הנוכחית, כנראה בסדר גודל של 25-30%.

(3) שרותים אחרים - בנקאות: לא יהיו בנקים ערביים בשטחים, וחגדל ההזדקקות לשרותי בנקים ישראלים; ביטוח: היקפי שרותי ביטוח יגדלו באופן יחסי למצבת כלי הרכב בשטחים; בריאות: אשפוז וביקורים של תושבי השטחים במוסדות בריאות בישראל יגדלו לפי גידול האוכלוסיה וההכנסה לנפש; חינוך: אין לצפות למספרים גדולים של תלמידים מהשטחים במוסדות חינוך בישראל.

ד. התייסבות ישראלית בשטחים

ההתייסבות הישראלית בשטחים חיצור ביקוש לעובדי בנין מקומיים. מספר העובדים הנ"ל נכלל במספר העובדים בישראל. לא תהיינה השפעות משמעותיות אחרות מבחינה כלכלית להתייסבות הישראלית בשטחים.

7. יחסי הגומלין הכלכליים בין השטחים וארצות ערב

א. מסחר - צפוי סיוגברו הפיקוח והבקורת בגשרי הירדן באופן סיכביד במידה רבה על הסחר ותנועת הביקורים, ותחכן אף סגירה מוחלטת. אי-לכך, היקף המסחר דרך הגשרים יגדל בקצב נמוך, כך שבסה"כ חשיבותם הכלכלית של הגשרים הפתוחים תלך ותפחת. חלק של המסחר דרך הגשרים יהיה סחר טרנזיט של סחורות סייובאו דרך נמלי ישראל ויוצאו לארצות ערב ללא עיבוד נוספים בשטחים ו/או בישראל. כל זמן שתהיה אפשרות לכך יינתן עידוד ליצוא סחורות ישראליות דרך הגשרים. המדיניות המסחרית (תמריצים ומכסים) תישאר ללא שינוי.

ב. תיירות - היקף הביקורים של תושבי השטחים בארצות ערב והיקף ביקורים של תושבי ארצות ערב בשטחים יישאר ברמה של שנת 1969. גידול מסויים בהיקף הביקורים של תושבי ארצות ערב ינבע ממתן האפשרות לביקורים אצל ערביי ישראל. ההוצאה למבקר תהיה ברמה הקיימת. ~~של כל זמן שהגשרים המשיכו להיות~~ ~~פתוחים~~.

ג. תחבורה - כלי רכב מהשטחים יעברו דרך הגשרים רק למטרות מסחר, והיקף תעסוקתם זו תגדל פרופורציונית להיקף הסחר דרך הגשרים.

ד. שרותים אחרים - בנקאות: היקף הפקדונות של תושבי השטחים בבנקים ערביים יגדל באופן יחסי לזרם התקבולים בדינרים; חינוך: יגדל מספר התלמידים מהשטחים בארצות ערב.

6./..

ה. <u>העברות כספים</u> - יציאת תושבי השטחים לעבודה בארצות ערב וחשאר ברמה הנוכחית, ולכן גם העברות מבני משפחה העובדים בחו"ל יישארו ברמה הנוכחית. היקף תמיכות אחרות מפרטים לפרטים והיקף העברות ממשלת ירדן לגדמ"ע יישארו אף הם ברמתם הנוכחית.

8. <u>יחסי הגומלין הכלכליים בין השטחים וחו"ל</u>

א. <u>מסחר</u> - המדיניות המסחרית לגבי יצוא ויבוא דרך נמלי ישראל תהיה כמו זאת הנהוגה בישראל, בהבדל שהיבוא ימשיך להיות מותנה ברשיון בכל מקרה ומקרה. חינקטנה פעולות לעידוד היצוא ע"י חיפוש שווקים וסיוע בשיווק.

ב. <u>הון</u> - למשקיעים מחו"ל יינתנו אותם התנאים הניתנים למשקיעים ישראלים בשטחים. יש לצפות ליבוא הון מחו"ל (מענקים והשקעות) בהיקף של עד 5 מליון דולר לשנה בכ"א משנות התכנון.

9. <u>יחסי הגומלין הכלכליים בין האזורים</u>

א. יתקיים מעבר חופשי של עובדים מעזה ליהודה ושומרון, ולא יהיה מעבר עובדים בכיוון ההפוך (ר' גם סעיף 2 לעיל).

ב. תתקיים זרימה חופשית של סחורות מכל הסוגים בין האזורים, ויינתן עידוד להתקשרויות מסחריות בין שני האזורים.

10. <u>מגמות הפיתוח בענפים</u>

א. <u>חקלאות</u> - מטרת הפיתוח החקלאי תהיה הרחבת גידולי יצוא, החלפת יבוא לישראל וגידולים חעסייחיים. היקף העובדים בחקלאות יישאר קבוע, ולכן יקטן חלקו של הענף בכלל המועסקים. יוכנסו בענף שיפורים טכנולוגיים ויגדל היקף קנית תשומות של הענף מישראל. ע"י כך יש לצפות לעליה ברמת היבולים לדונם. פיתוח החקלאות יונחה ע"י האפשרות של סגירת הגשרים. חלקו של הפיתוח החקלאי ייעשה בצורה קואופרטיבית.

ב. <u>מים</u> - פיתוח מקורות מים מקומיים ייעשה בעיקר באזורים מרוחקים מישראל, על מנת לצמצם את הפגיעה בפוטנציאל המים של ישראל. לעומת זאת נראה כמטרה הקמת מפעלי מים מקומיים (בעיקר למי שתיה), המהווים חלק מהעלאת רמת החיים ורמת השרותים, ומפעלים קטנים משולבים עם ישראל, לאורך ה"קו הירוק" (לרוב מפעלים שאינם מכוונים למטרות השקיה נרחבות). ברצועת עזה נפעל להשגת שליטה מרכזית על מקורות המים ועל ניצולם.

ג. <u>תעשיה</u> - מטרת הפיתוח התעשייתי תהיה עידוד ענפים המתאימים ליתרונות היחסיים המקומיים, והעשויים לחסון מט"ח למשק הישראלי ע"י החלפת יבוא והגדלת יצוא.

7./..

ד. <u>פיתוח תשתית</u> - בנושאי תשתית יש לראות את ישראל והשטחים כמערכת אחת.
<u>כבישים</u>: ההוצאות לסלילת כבישים מגדלנה באותו קצב כמו בישראל; <u>חשמל</u>: תהיה התחברות לרשת החשמל הישראלית לאורך עורקים ראשיים, ונשאף להביא חשמל למרבית המקומות שאין בהם כיום חשמל; <u>טלקומוניקציה</u>: הרחבת רשת המנויים הטלפוניים, בעיקר במרכזים העירוניים/כלכליים, חיבור המערכות לרשת הישראלית, החלפת מרכזות ידניות לאוטומטיות רק בהתאם לעומס על המערכות, המשך חיבור קוים למקומות אליהם אין קשר טלפוני. יש לצפות לגידול מספר המינויים בהתאם לקצב הגידול בהכנסה הלאומית; <u>נמל ורכבת בעזה</u>: לא חיעשנה פעולות לפיתוח הנמל ולחידוש הפעלת הרכבת ברצועת עזה.

ה. <u>בניה</u> - הפעילות בענף הבניה תחזור לרמה שהיתה קיימת בשטחים לפני המלחמה. רמת פעילות זו תושג, בין היתר, גם כתוצאה מעידוד ציבורי שיינתן לבניה למגורים, במטרות של פיזור אוכלוסיה, שיקום פליטים וכד', בהיקף מוגבל.

ו. <u>תחבורה</u> - מטרת הפיחוח בענף התחבורה תהיה מודרניזציה של הענף ע"י ריאורגניזציה הדרגתית ובקצב איטי, ע"י מתן הלואות לחידוש משק הרכב וע"י הכנסת שיפורים טכנולוגיים בשרותי רכב. הפיחוח בענף התחבורה יונחה, בין השאר, ע"י שיקולים בטיחותיים.

ז. <u>תיירות</u> - יינתן עידוד ממשלתי לפיחוח תיירות המבוססת על סיורים ושהיות קצרות (אתרים, מזכרות וכו').

11. <u>הסקטור הציבורי</u>

א. <u>שרותים ציבוריים</u>

(1) <u>בריאות</u> - תגדלנה ההוצאות לבריאות באופן שהפער הקיים בין ההוצאות לנפש (מכל המקורות) בישראל ובשטחים ילך ויצטמצם.

(2) <u>חינוך</u> - ההוצאות לחינוך יסודי, מכין ותיכוני תגדלנה רק בהתאם לגידול הטבעי. יינקטו פעולות בתחום החינוך העל-תיכוני, כולל הקמת מוסדות להשכלה גבוהה ע"י הרחבת קולג'ים קיימים, זאת - במקביל להמשכת המדיניות המתירה יציאתם של תלמידים בוגרי תיכון ללמוד בארצות ערב.

(3) <u>סעד</u> - הסאיפה היא לצמצם ככל האפשר את האוכלוסיה הנזקקת לסעד. בשרותי הסעד ובצורת התמיכות לא יחולו שינויים מהותיים-איכותיים.

ב. <u>הרשויות המוניציפליות</u>

כעקרון, יש לחתור לחיזוק השלטון המקומי כמוקד של עוצמה מקומית. לצורך זה יש להרחיב את הפונקציות הכלכליות שממלא השלטון המקומי, הן בתחום השרותים והן בתחום הפיתוח הכלכלי והעירוני, להמנע מפגיעה במקורות ההכנסה הקיימים של הרשויות המקומיות ולהוסיף עליהם מקורות חדשים במידת

[redacted]

[redacted] בעיקר בחיפוש לשוויון הקהילתי, באוכלוסיה לה פלוס
של המוזיקאי לעבודה ולתפוצה של בלוס הישראלי.
נגזרה מפעלי פיתוח טלוויזיה ~~[redacted]~~ ושלושה בבתים
בערבים, עם כאלה נשתבק לדעה של שקופה בתיאום של העיניה
בתוכנה לתקשר של בשטחים בתעשיה הטלוויזיה. שהיו עובדים
בפעולה השקופה ויכיס בתוך לשנים של עובדי התיאטרון
(ר' סעיף 21 ב')

האפשר. מפעלי מים וחשמל שבבעלות הרשויות המקומיות ימשיכו להיות מקור הכנסה, אפילו יוחלפו מקורות האספקה המקומיים בישראליים. שכר עובדי רשויות מקומיות יהיה צמוד לשכרם של עובדי ממשל (ר' סעיף 12 ג').

12. <u>חוקים פיסקליים ומוניטריים</u>

א. <u>הדינר</u> - יש להחכונן לקראת ביטול מעמדו של הדינר כהילך חוקי ביהודה ושומרון.

ב. <u>מערכת המסים</u> - המסים העקיפים יהיו כמו אלו הנהוגים בישראל. לא יונהגו שינויים בתחיקה הפיסקלית הקיימת בקשר למסים הישירים.

ג. <u>שכר עובדי ממשל</u> - יש אינטרס לשמור על מעמדם המועדף של עובדי הממשל המקומיים. אי-לכך, שכרם הריאלי יגדל בקצב הגידול של ההכנסה לנפש.

ד. <u>תנאי השקעות</u> - התנאים שיינתנו למשקיעים יהיו כמו הנהוג כיום. לא תהיה הבחנה בין האזורים לענין זה. תהיה הבחנה בין משקיע מקומי וישראלי.

13. <u>מוסדות ללא כוונת רווח</u>

א. <u>ס.ס.ו"ת</u> - לא יהיה גירול לצמצום בהיקף הפעולות בתחום טיפול של ס.ס.ו"ת במידת האפשר.

ב. <u>מוסדות בינלאומיים אחרים</u> - המגמה תהיה להמנע מהרחבת היקף פעילות של גורמים זרים בינלאומיים בשטחים.

[redacted]

משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

[redacted]

התקבל ב' בשבט תש"ל
28 ינו. 1970

מס'

232

שר הבטחון
עוזר שר הבטחון
יועץ כלכלי למערכת הבטחון
מפקד אזור יהודה ושומרון
מפקד מרחב 64

הנידון: תכנית כלכלית רב-שנתית לשטחים המוחזקים

1. עם התקרבנו לסיומה של תקופה הלימית בשטחים המוחזקים נראה לנו כי הגיעה העת לבנות תכנית יותר ארוכת-שנה אשר תשמש בסיס לפעילותנו הכלכלית בשטחים.

2. מצ"ב נוצע הסמכה קווי-יסוד לקראת תחילתה של עבודה התכנון של תכנית מפורטת כזו. נוצע זה תוכן ביחידה לתאום המעולה יחד עם היועץ הכלכלי למערכת הבטחון, ללא תאום מוקדם עם מחלקי המשלחה השונים.

3. בכדי לעביר את קווי היסוד הללו לגורמים השונים לקראת תחילתה של עבודת התכנון המפורטת, אשר צריכה להתבצע בתאום שלא של כל השדדים והיחידות הכלכליים, מוצע לקיים בדור עבודתי על מנת לבחון ולאשר את הנחות היסוד והמגמות הנסיוריות, שהן הבסיס לכל התכנון.

משה בזיל - חת אלוף

[redacted]

חלק 1 – הנחות יסוד

1. לא יחול שינוי בסטטוס החוקי של השטחים המוחזקים, וממשלת ישראל תמשיך לראות עצמה כממשלה יחידה בשטח. בתוקף זה תדאג הממשלה לקיום רמה חיים סבירה ולמתן תעסוקה ללא הבחנה בין פליטים ושאינם פליטים.

2. תמשכנה בעיות הבטחון הסוטף בחומרתן העכשווית, הן לאורך קוי הפסקת האש והן בתוך השטחים פנימה.

3. שיתוף הפעולה של האוכלוסיה המקומית בנושאים כלכליים-אזוריים ישאר ברמה הנוכחית.

4. תמשכנה האחזויות והתנחלויות בשטחים, אך תוך ניטול מינימלי של החושבים מאדמותיהם ותוך השפעה מזערית על כלכלת האזורים.

5. היקף הגירת תושבים מהשטחים המוחזקים יהיה קטן, ולא יינקטו אמצעים רדיקליים לעידוד הגירה.

6. א. תינקט פעולה במגמה להביא לפתרון הבעיות החומריות של הפליטים שבשטחנו ע"י דילול מחנות הפליטים ברצועה והעתקת מספר מירבי של פליטים ליו"ש על משפחותיהם, ע"י מתן תעסוקה מלאה ובשכר נאות לפליטים ולבני משפחותיהם, וע"י חתירה לשנוי דמותו וצביונו של מחנה הפליטים, לרבות בניית דיור חדש לפי הצורך.

ב. פעולות אלה אשר תעשינהכנראה בניגוד לדעתה של הנהלת סס"ת והלא-גזירה בשטח – עשויות להביא לצמצום פעולותיה של הסוכנות, להעברת נושאי טיפול מסס"ת לממשל באופן הדרגתי, ואולי אף להוצאתה המלאה של סס"ת מהשטח.

7. "הקו הירוק" ימשיך להיות פתוח למעבר סחורות, טרוחים וגורמי יצור – חלקם בצורה מבוקרת וחלקם באופן חופשי.

8. כתוצאה מצרכים בטחוניים סביר כי חשיבותם הכלכלית של גשרי הירדן תלך ותפחת, ותחכן אף סגירה מוחלטת של הגשרים, הן למסחר והן לתנועת מבקרים. בימום פיתוח בשטחים יש לקחת בחשבון אפשרות זו.

9. בפיתוח תשתית בשטחים יש לראות את השטחים המוחזקים כמערכת משולבת בתשתית הישראלית.

10. רמת השרותים הציבוריים תתרחב לפי הגידול הטבעי, בתוספת שיפורים "מקומיים" בלבד.

2./..

11. יש לפעול לחיזוק משקלם הכלכלי של הרשויות המקומיות ע"י הרחבת הפונקציות שהן ממלאות, הן בתחום השרותים והן בתחום הפיתוח הכלכלי.

12. לא יחולו שינויים גדולים בתחיקה הפיסקלית והמוניטרית. יש להביא בחשבון ולחכנן אפשרות של ביטול מעמדו של הדינר כהילך חוקי ביהודה ושומרון.

חלק 2 - פרוט ההנחות

1. <u>אוכלוסיה</u>

תוכן תחזית לגבי גודל האוכלוסיה לפי אזור ולפי קבוצות גיל ומין. התחזית תצא מן ההנחות הבאות : -

א. שיעורי הריבוי הטבעי - כמו בתחזית האוכלוסיה לשנת 1985. (עם זאת יש לגשת לתכנון והפעלת מערכות ל"תכנון המשפחה" בשטחים).

ב. "עליה" ליהודה ושומרון מחוץ לשטחים המוחזקים בהיקף של 4,500 נפש בשנת התכנון הראשונה, שחלך ותפחת מדי שנה בשיעור של 20 אחוזים.

ג. הגירה מרצועת עזה אל מחוץ לשטחים בהיקף של 2,500 לשנה.

ד. מעבר של 10 - 20 אלף נפש מרצועת עזה ליהודה ושומרון בכ"א משנות התכנון.

2. <u>הגירה פנימית מהרצועה ליהודה ושומרון</u>

המגמה היא לדלל האוכלוסיה ברצועה ע"י העברת תושבים ליהודה ושומרון. צורת העידוד למעבר תהיה בעיקר ע"י יצירת הבדלים ברמת הפעילות הכלכלית באזורים, באופן שיקנה ליו"ש כח משיכה לגבי עזתים, וכן - ע"י יצירת תנאים מקילים למעבר עובדים וקליטתם. מוצע להניח שבכ"א משלוש שנות התכנון יעברו בממוצע 5,000 - 10 אלף עובדים, מהציתם יעברו עם משפחותיהם. כתוצאה יעברו בתקופת התכנון 30 - 60 אלף תושבים מן הרצועה ליהודה ושומרון.

3. <u>כיווני הפיתוח בתוך האזורים</u>

א. <u>יהודה ושומרון</u>

(1) ההנחה הבסיסית היא, שככל שהאזורים קרובים יותר לישראל רמת התעסוקה וההכנסות תעלה באופן טבעי, ועל כן הפיתוח היזום צריך להיות מכוון לשיפורים ברמת השרותים. ככל שהאזורים מרוחקים מישראל יתרונם היחסי בעבודה זולה בולט יותר, ועל כן הפיתוח היזום יהיה מכוון לניצול היתרון היחסי ע"י יצירת מקורות תעסוקה יצרניים.

3./..

(2) בחלק מהפעולות לקליטת עזתים ביהודה ושומרון, יש להעדיף פיתוח בערים הסמוכות ל"קו הירוק", בתחום הבניה והשרותים.

(3) יש למצוא איזון מתאים בין הרצון להחליט את משקלה הפוליטי-כלכלי של שכם ובין פוטנציאל הפיתוח הטבעי הקיים בה. יש לפעול לפיתוח תעשייתי באיזור חברון, הן מתוך מגמה לחזק משקלה של חברון, והן כסיוע לתהליך הטבעי של מעבר מחקלאות לתעשיה.

ב. <u>רצועת עזה</u>

(1) ככלל מדיניות הפיתוח הכלכלי שלנו ברצועה תהיה מונחית מן הכוונה הבסיסית ליצור מוטיבציה כלכלית חיובית, לחפש עבודה, ובשלב שני לעבור עם המשפחה ליהודה ושומרון. אי לכך, פיתוח מקורות תעסוקה יצרניים ע"י השקעות הון במקום יהיה בהיקף מוגבל בלבד, במיוחד בתעשיה ובמלאכה. בחקלאות המגמה תהיה מעבר לגידולי יצוא המתאימים לרצועת החוף, תוך התחשבות במגבלת הקרקע והמים.

(2) במחנות הפליטים ייעשו פעולות הדרגתיות לשיפור תנאי הדיור והתנאים הסביבתיים. בתחום תנאי הדיור המטרה תהיה התקנת ברזי מים לכל משפחה ויצירת אפשרויות התקנת בתי שימוש לכל משפחה. בתחום התנאים הסביבתיים עיקר המאמץ בתקופת התכנון יוקדש לסלילת כבישים פנימיים.

(3) הבידואים יהוו קטגוריה נפרדת במסגרת התכנון.

4. <u>רמת החיים</u>

המגמה היא להביא להעלאת רמת החיים, במונחים של הכנסה לנפש. מיחסי הגומלין והקירבה שבין המשק הישראלי והשטחים, מחבקש ענין בקיום קצב הגידול של ההכנסה לנפש שיהיה גבוה מזה שהיה קיים בשטחים לפני המלחמה, ומזה הקיים בארצות ערב, השכנות. כמו-כן יש צורך להביא באופן הדרגתי לצמצום הפער שבין רמת ההכנסה לנפש בקרב ערביי ישראל וחושבי השטחים. לנוכח האמור לעייל מוצע להניח כי, ממשלת ישראל תבטיח קצב גידול מינימלי של ההכנסה לנפש בשיעור של 4-5 אחוזים לשנה בכ"א משנות התכנון. קצב הגידול הנ"ל יהיה גבוה יותר ביהודה ושומרון מאשר ברצועת עזה, מתוך המגמה הבסיסית של יצירת מוטיבציה כלכלי למעבר מרצועת ליהודה ושומרון.

5. <u>תעסוקה</u>

שיעור ההשתתפות בכח העבודה יגדל, אך בתקופת התכנון עדיין לא יגיע לשיעור הקיים כיום בקרב ערביי ישראל. המועסקים יהוו תוך זמן קצר כ- 93 אחוזים מכל כח העבודה. להרחבת מעגל השייכים לכח העבודה תחרום פעילות של הכשרה מקצועית. התעסוקה היזומה תצומצם בשני האיזורים, ביהודה ושומרון בקצב מהיר יותר, עד כדי ביטולה המוחלט עוד בתקופת התכנון.

4./..

6. יחסי הגומלין הכלכליים בין ישראל והשטחים

א. מעבר גורמי יצור

(1) עבודה - יהיה מעבר של עובדים מהשטחים לישראל, בהתאם לצרכי המשק הישראלי, שיוגבל ע"י שיקולים בטחוניים בלבד. היקף תעסוקת תושבי השטחים בישראל יתקבל כשארית אחרי ניכוי התוספת לתעסוקה הטבעית בשטחים עצמם מכלל תוספת המועסקים. תנאי השכר של העובדים בישראל יהיו כפי שנהוג כיום. העובדים בישראל, ככלל, לא יורשו להתגורר בישראל, ועיקר הוצאותיהם ייעשו בשטחים.

(2) הון - השקעות ישראליות בשטחים תהיינה מבוקרות וכפופות לאישור ממשלתי. הקריטריונים שינחו מתן אישור להשקעות יהיו: העדפת פרוייקטים עתירי-עבודה, ועתירי-עבודת גברים בפרט. לא יינתנו תמריצים להשקעות מעבר לנהוג כיום.

(3) ידע - יינתן עידוד למעבר ידע ישראלי לשטחים בתחומים שונים, במישרין באמצעות התקציב (הדרכה חקלאית, הכשרה מקצועית וכד'), ובעקיפין (ע"י תיווך בין יזמים בשטחים ובעלי ידע בישראל וכד').

ב. סחר במוצרים

(1) מוצרי תעשיה - ימשיך להתקיים מעבר חופשי של מוצרי תעשיה בשני הכיוונים.

(2) מוצרי חקלאות - ימשיך להתקיים מעבר חופשי של מוצרי חקלאות מישראל לשטחים ומעבר מבוקר בכיוון ההפוך. התוצרת החקלאית של השטחים תהווה אחוז קבוע פחות או יותר ברמה הקיימת בכלל השיווק הישראלי של מוצרים חקלאיים, אלא אם כן נגיע לסגירה מוחלטת של הגשרים, אשר תהיה לה השפעה בלתי נמנעת לשיווק תוצרת חקלאית בישראל.

ג. סחר בשרותים

(1) תיירות - ביקורי ישראלים בשטחים יהיו ברמה הנמוכה של שנת 196, בתוספת גידול הנובע מהגידול באוכלוסיה בישראל. ההוצאות של מבקרים ישראלים בשטחים יתרכזו לאורך העורקים הראשיים, ויינתן עידוד למקומיים להקים דוכני מכירה בצדי עורקים אלו. ביקורים של תיירים מחו"ל בשטחים ייאמדו עפ"י תחזית התיירות לישראל. ביקורים של תושבי השטחים בישראל יצטמצמו.

(2) תחבורה - היקף תעסוקת רכב תובלתי מהשטחים בישראל יגדל באופן יחסי לנפח המסחר בין השטחים וישראל. הובלת עובדים לישראל תעשה בחלקה ע"י רכב של השטחים - כמחצית העובדים מיהודה ושומרון בישראל, ופחות ממחצית העובדים מעזה בישראל יוסעו ע"י רכב מהשטחים. קישור בין ישראל והשטחים שלא למטרות עבודה ייעשה במסולב ע"י אוטובוסים

ישראלים ומקומיים. הובלת נוסעים בתוך אזור יהודה ושומרון תעשה בלעדית ע"י רכב של השטחים. הובלת נוסעים בתוך רצועת עזה תעשה בחלקה ע"י רכב של השטחים, ובחלקה ע"י אוטובוסים ישראלים. קוי אוטובוסים ישראלים יונהגו בשטחים גם בקיטור בין שתי נקודות בישראל (עפולה - באר-שבע, למשל). תעסוקת מוניות מהשטחים בישראל תצטמצם לעומת רמתה הנוכחית, כנראה בסדר גודל של 25-30%.

(3) שרותים אחרים - בנקאות: לא יהיו בנקים עוביים בשטחים, ותגדל ההזדקקות לשרותי בנקים ישראלים; ביטוח: היקפי שרותי ביטוח יגדלו באופן יחסי למצבת כלי הרכב בשטחים; בריאות: אשפוז וביקורים של תושבי השטחים במוסדות בריאות בישראל יגדלו לפי גידול האוכלוסיה וההכנסה לנפש; חינוך: אין לצפות למספרים גדולים של תלמידים מהשטחים במוסדות חינוך בישראל.

ד. התיישבות ישראלית בשטחים

ההתיישבות הישראלית בשטחים תיצור ביקוש לעובדי בנין מקומיים. מספר העובדים הנ"ל נכלל במספר העובדים בישראל. לא תהיינה השפעות משמעותיות אחרות מבחינה כלכלית להתיישבות הישראלית בשטחים.

7. יחסי הגומלין הכלכליים בין השטחים וארצות ערב

א. מסחר - צפוי שיוגברו הפיקוח והבקורת בגשרי הירדן באופן שיכביד במידה רבה על הסחר וחנועת הביקורים, ותחכן אף סגירה מוחלטת. אי-לכך, היקף המסחר דרך הגשרים יגדל בקצב נמוך, כך שבסה"כ חשיבותם הכלכלית של הגשרים הפתוחים תלך ותפחת. חלק של המסחר דרך הגשרים יהיה סחר טרנזיט של סחורות שייובאו דרך נמלי ישראל ויוצאו לארצות ערב ללא עיבודים נוספים בשטחים ו/או בישראל. כל זמן שתהיה אפשרות לכך יינתן עידוד ליצוא סחורות ישראליות דרך הגשרים. המדיניות המסחרית (תמריצים ומכסים) תישאר ללא שינוי.

ב. תיירות - היקף הביקורים של תושבי השטחים בארצות ערב והיקף ביקורים של תושבי ארצות ערב בשטחים יישאר ברמה של שנת 1969. גידול מסויים בהיקף הביקורים של תושבי ארצות ערב ינבע ממתן האפשרות לביקורים אצל ערביי ישראל. ההוצאה למבקר תהיה ברמה הקיימת. הנ"ל - כל זמן שהגשרים ימשיכו להיות פתוחים.

ג. תחבורה - כלי רכב מהשטחים יעברו דרך הגשרים רק למטרות מסחר, והיקף חעסוקתם זו תגדל פרופורציונית להיקף הסחר דרך הגשרים.

ד. שרותים אחרים - בנקאות: היקף הפקדונות של תושבי השטחים בבנקים ערביים יגדל באופן יחסי לזרם החקבולים בדינרים; חינוך: יגדל מספר התלמידים מהשטחים בארצות ערב.

ה. <u>העברות כספים</u> - יציאת תושבי השטחים לעבודה בארצות ערב תשאר ברמה הנוכחית, ולכן גם העברות מבני משפחה העובדים בחו"ל יישארו ברמה הנוכחית. היקף חמיכות אחרות מפרטים לפרטים והיקף העברות ממשלת ירדן לגדמ"ע יישארו אף הם ברמתם הנוכחית.

8. <u>יחסי הגומלין הכלכליים בין השטחים וחו"ל</u>

א. <u>מסחר</u> - המדיניות המסחרית לגבי יצוא ויבוא דרך נמלי ישראל תהיה כמו זאת הנהוגה בישראל, בהבדל שהיבוא ימשיך להיות מוחנה ברשיון בכל מקרה ומקרה. חינקטנה פעולות לעידוד היצוא ע"י חיפוש שווקים וסיוע בשיווק.

ב. <u>הון</u> - למשקיעים מחו"ל יינתנו אותם התנאים הניתנים למשקיעים ישראלים בשטחים. יש לצפות ליבוא הון מחו"ל (מענקים והשקעות) בהיקף של עד 5 מליון דולר לשנה בכ"א משנות החכנון.

9. <u>יחסי הגומלין הכלכליים בין האזורים</u>

א. יתקיים מעבר חופשי של עובדים מעזה ליהודה ושומרון, ולא יהיה מעבר עובדים בכיוון ההפוך (ר' גם סעיף 2 לעיל).

ב. תתקיים זרימה חופשית של סחורות מכל הסוגים בין האזורים, ויינתן עידוד להתקשרויות מסחריות בין שני האזורים.

10. <u>מגמות הפיתוח בענפים</u>

א. <u>חקלאות</u> - מטרת הפיתוח החקלאי תהיה הרחבת גידולי יצוא, החלפת יבוא לישראל וגידולים חעשייתיים. היקף העובדים בחקלאות יישאר קבוע, ולכן יקטן חלקו של הענף בכלל המועסקים. יוכנסו בענף שיפורים טכנולוגיים ויגדל היקף קניית תשומות של הענף מישראל. ע"י כך יש לצפות לעליה ברמת היבולים לדונם. פיתוח החקלאות יונחה ע"י האפשרות של סגירת הגשרים. חלקו של הפיתוח החקלאי ייעשה בצורה קואופרטיבית.

ב. <u>מים</u> - פיתוח מקורות מים מקומיים ייעשה בעיקר באזורים מרוחקים מישראל, על מנת לצמצם את הפגיעה בפוטנציאל המים של ישראל. לעומת זאת נראה כמטרה הקמת מפעלי מים מקומיים (בעיקר למי שתיה), המהווים חלק מהעלאת רמת החיים ורמת השרותים, ומפעלים קטנים משולבים עם ישראל, לאורך ה"קו הירוק" (לרוב מפעלים שאינם מכוונים למטרות הסקיה נרחבות). ברצועת עזה נפעל להשגת שליטה מרכזית על מקורות המים ועל ניצולם.

ג. <u>חעשיה</u> - מטרת הפיתוח החעשייתי תהיה עידוד ענפים המחאימים ליחרונות היחסיים המקומיים, והעשויים לחסון מט"ח למשק הישראלי ע"י החלפת יבוא והגדלת יצוא.

7./..

ד. <u>פיתוח תשתית</u> - בנושאי תשתית יש לראות את ישראל והשטחים כמערכת אחת.
<u>כבישים</u>: ההוצאות לסלילת כבישים מגדלנה באותו קצב כמו בישראל; <u>חשמל</u>: תהיה התחברות לרשת החשמל הישראלית לאורך עורקים ראשיים, ונשאף להביא חשמל למרבית המקומות שאין בהם כיום חשמל; <u>טלקומוניקציה</u>: הרחבת רשת המנויים הטלפוניים, בעיקר במרכזים העירוניים/כלכליים, חיבור המערכות לרשת הישראלית, החלפת מרכזות ידניות לאוטומטיות רק בהתאם לעומס על המערכות, המשך חיבור קוים למקומות אליהם אין קשר טלפוני. יש לצפות לגידול מספר המינויים בהתאם לקצב הגידול בהכנסה הלאומית; <u>נמל ורכבת בעזה</u>: לא תיעשנה פעולות לפיתוח הנמל ולחידוש הפעלת הרכבת ברצועת עזה.

ה. <u>בניה</u> - הפעילות בענף הבניה תחזור לרמה שהיתה קיימת בשטחים לפני המלחמה. רמת פעילות זו תושג, בין היתר, גם כתוצאה מעידוד ציבורי שיינתן לבניה למגורים, במטרות של פיזור אוכלוסיה, שיקום פליטים וכד', בהיקף מוגבל.

ו. <u>תחבורה</u> - מטרת הפיתוח בענף התחבורה תהיה מודרניזציה של הענף ע"י ריאורגניזציה הדרגתית ובקצב איטי, ע"י מתן הלוואות לחידוש משק הרכב וע"י הכנסת שיפורים טכנולוגיים בשרותי רכב. הפיתוח בענף התחבורה יונחה, בין השאר, ע"י שיקולים בטיחותיים.

ז. <u>תיירות</u> - יינתן עידוד ממשלתי לפיתוח תיירות המבוססת על סיורים ושהיות קצרות (אתרים, מזכרות וכו').

11. <u>הסקטור הציבורי</u>

א. <u>שרותים ציבוריים</u>

(1) <u>בריאות</u> - תגדלנה ההוצאות לבריאות באופן שהפער הקיים בין ההוצאות לנפש (מכל המקורות) בישראל ובשטחים ילך ויצטמצם.

(2) <u>חינוך</u> - ההוצאות לחינוך יסודי, מכין ותיכוני תגדלנה רק בהתאם לגידול הטבעי. יינקטו פעולות בתחום החינוך העל-תיכוני, כולל הקמת מוסדות להשכלה גבוהה ע"י הרחבת קולג'ים קיימים. זאת - במקביל להמשכת המדיניות המחירה יציאתם של תלמידים בוגרי תיכון ללמוד בארצות ערב.

(3) <u>סעד</u> - השאיפה היא לצמצם ככל האפשר את האוכלוסיה הנזקקת לסעד. בשרותי הסעד ובצורת התמיכות לא יחולו שינויים מהותיים-איכותיים.

ב. <u>הרשויות המוניציפליות</u>

בעקרון, יש לחתור לחיזוק השלטון המקומי כמוקד של עוצמה מקומית. לצורך זה יש להרחיב את הפונקציות הכלכליות שממלא השלטון המקומי, הן בתחום השרותים והן בתחום הפיתוח הכלכלי והעירוני, להמנע מפגיעה במקורות ההכנסה הקיימים של הרשויות המקומיות ולהוסיף עליהם מקורות חדשים במידת

האפשר. מפעלי מים וחשמל שבבעלות הרשויות המקומיות ימשיכו להיות מקור הכנסה, אפילו יוחלפו מקורות האספקה המקומיים בישראליים. שכר עובדי רשויות מקומיות יהיה צמוד לשכרם של עובדי ממשל (ר' סעיף 12 ג').

12. <u>חוקים פיסקליים ומוניטריים</u>

א. <u>הדינר</u> - יש להתכונן לקראת ביטול מעמדו של הדינר כהילך חוקי ביהודה ושומרון.

ב. <u>מערכת המסים</u> - המסים העקיפים יהיו כמו אלו הנהוגים בישראל. לא יונהגו שינויים בתחיקה הפיסקלית הקיימת בקשר למסים הישירים.

ג. <u>שכר עובדי ממשל</u> - יש אינטרס לשמור על מעמדם המועדף של עובדי הממשל המקומיים. אי-לכך, שכרם הריאלי יגדל בקצב הגידול של ההכנסה לנפש.

ד. <u>תנאי השקעות</u> - התנאים שיינתנו למשקיעים יהיו כמו הנהוג כיום. לא תהיה הבחנה בין האזורים לענין זה. תהיה הבחנה בין משקיע מקומי וישראלי.

13. <u>מוסדות ללא כוונת רווח</u>

א. <u>ססו"ת</u> - לא יהיה גידול בהיקף ההוצאות של ססו"ת בשטחים. עובדה זו חביא לצמצום בהיקף הפעולות של ססו"ת. הממשל יתאף להעביר לתחום טיפולו נושאי טיפול של ססו"ת במידת האפשר. תתכן אף הוצאתה המוחלטת מן השטח.

ב. <u>מוסדות בינלאומיים אחרים</u> - המגמה תהיה להמנע מהרחבת היקף פעילות של גורמים זרים בינלאומיים בשטחים.

19.1.70

תא"ל שלמה גזית
ד"ר ח. זוסמן
מנדי פורת

הנדון: תכנית רב-שנתית לשמחים המוחזקים - ניסוח מחדש

1. רצ"ב ניסוח מחדש של ההנחות בעקבות הדיון עם האזורים.

2. להלן הערות שלא נכללו בניסוח המחוקן, ואשר יש לחשוב כיצד לשלבן, אם בכלל: -

א. להוסיף הנחת יסוד על פליטים.

ב. סעיף 6/א/2 - הנן: האם הקריטריונים שינחו השלטונות ישראליות בשחרים יהיו אלו הנזכרים? (הפרובלמטיקה העיקרית - שחירי עבודה מול עבודה בישראל; שחירי עבודת גברים מול הגדלת השתתפות נשים בכח העבודה כאמצעי להגדלת שיעור ההשתתפות הכללי; אי-התחרות בישראל מול ניצול יתרונות יחסיים).

ג. סעיף 6/ב/2 - מחיר המוצרים חקלאיים: לאור הנטיה שהסתמנה בדיון למחיר חופשי במוצרים הקלאיים, האם עדיפה הנחה של קליית חלקם היחסי של מוצרים הקלאיים מהשחרים בכלל השיווק של מוצרים חקלאיים בישראל?

ד. סעיף 6/ג/2 - תעסוקת מוגנות: ורדי העמיד סימן שאלה לגבי הצמצום הניכר בתעסוקת מוגנות מהשחרים בישראל.

ה. סעיף 7/ה - תעברות כספים: לאור הערת ורדי על אידיולוגיה של מיתוך מקומי כתגובה להגדלת התלות בישראל האם יש להניח גידול בהעברות כספים מוסדות?

ו. סעיף 10/ב - חיים: האם הכתוב בסעיף זה איננו סותר את הנחת היסוד בנושא מיתוך ההשחית בצורה משולבת?

ז. סעיף 10/ד - טלקומוניקציה: ורדי מציע להוסיף חיבור לרשת הישראלית.

יעקב לישינסקי

חלק 1 - הנחות יסוד

1. לא יחול שינוי בסטטוס החוקי של השטחים המוחזקים, וממשלת ישראל תמשיך לראות עצמה כממשלה יחידה בשטח. בתוקף זה תדאג הממשלה לקיום רמת חיים סבירה ולפתוח מעטוקה ללא הבחנה בין פלסטים ושאינם פלסטים.

2. תשכנה בעיות הבטחון השוטף בתוכרתן העכשווית, הן לאורך קוי המגע האש והן בתוך השטחים עניפה.

3. שיתוף המעולה של האוכלוסיה המקומית בנושאים כלכליים-אזרחיים יישאר ברשה הנוכחית.

4. תמשכנה האחזויות והתנחלויות בשטחים, אך תוך נישול מינימלי של התושבים מאדמותיהם ותוך השמעה מוזערית על כלכלת האזורים.

5. היקף הגירת תושבים מהשטחים המוחזקים יהיה קטן, ולא ייגקטו אמצעים רדיקליים לעידוד הגירה.

6. יש לשעול לדילול האוכלוסיה ברצועת עזה, ע"י העברת תושבים מהרצועה ליהודה ושומרון בהיקף של 50 - 100 אלף נפש בתקופת התכנון.

7. "הקו הירוק" ימשיך להיות פתוח למעבר סחורות, שרותים וגורמי יצור - חלקם בצורה מבוקרת והלקם באופן חופשי.

8. כתוצאה מסיבות בתחוניות חשיבותם הכלכלים של גשרי הירדן תלך ותצטמצם, ותתכן אף סגירה מוחלטת של הגשרים, הן למסחר והן לתנועת מבקרים. ביזום פיתוח בשטחים יש לקחת בחשבון אפשרות זו.

9. בפיתוח תשתית בשטחים יש לראות את השטחים המוחזקים כמערכת משולבת בחשתית הישראלית.

10. רשת השרותים הציבוריים תתרחב לפי הגידול הטבעי, בתוספת שיעורים "מקומיים" גבוה.

11. יש לפעול לחיזוק משקלם הכלכלי של הרשויות המקומיות ע"י הרחבת הפונקציות שהן מפלאות, הן בתחום השרותים והן בתחום הפיתוח הכלכלי.

12. יש לפעול לצמצום יחסי בהיקף הפעולות של סטו"ת, ולהעברת נושאי טיפול מסטו"ת למשרד באופן הדרגתי.

13. לא יחולו שינויים גדולים בתשיקה הפיסקלית והמוניטרית. יש להביא בחשבון ולתכנן אפשרות של ביטול מעמדו של הדינר כהילך חוקי ביהודה ושומרון.

חלק 2 - פרוש ההנחות

1. **אוכלוסיה**

תוכן תחזית לגבי גודל האוכלוסיה לפי אזור ולפי קבוצות גיל ומין. ההתחזית תצא מן ההנחות הבאות : -

א. שיעורי הריבוי השבעי - כמו בתחזית האוכלוסיה לשנת 1985.

ב. "עליה" ליהודה ושומרון מחוץ לשטחים המוחזקים בהיקף של 4,500 נפש בשנת התכנון הראשונה, שתלך ותפחת מדי שנה בשיעור של 20 אחוזים.

ג. הגירה מרצועת עזה אל מחוץ לשטחים בהיקף של 2,500 נפש לשנה.

ד. מעבר של 15 - 30 אלף נפש מרצועת עזה ליהודה ושומרון בב"א משנות התכנון.

2. **הגירה פנימית מהרצועה ליהודה ושומרון**

המגמה היא לדלל האוכלוסיה ברצועה ע"י העברת תושבים ליהודה ושומרון. צורת העידוד למעבר תהיה בעיקר ע"י יצירת תנדלים ברמת הפעילות הכלכלית באזורים, באופן שיקנה ליו"ש כח משיכה לגבי עזתים, וכן - ע"י יצירת תנאים מקילים למעבר עובדים וקליטתם. מוצע להניח שבב"א משלוש שנות התכנון יעברו בממוצע 6,000 - 12 אלף עובדים, מחציתם יעברו עם משפחותיהם. כתוצאה יעברו בתקופת התכנון 50 - 100 אלף תושבים מן הרצועה ליהודה ושומרון.

3. **כיווני הפיתוח בתוך האזורים**

א. **יהודה ושומרון**

(1) ההנחה הבסיסית היא, שככל שהאזורים קרובים יותר לישראל רמת התעסוקה וההכנסות תעלה באופן טבעי, ועל כן הפיתוח היזום צריך להיות מכוון לשיעורים ברמת השרותים. ככל שהאזורים תרוחקים מישראל יתרונם היחסי בעבודה זולה בולט יותר, ועל כן הפיתוח היזום יהיה מכוון לניצול היתרון היחסי ע"י יצירת מקורות תעסוקה יצרניים.

(2) כחלק מהפעולות לקליטת עזתים ביו"ש, יש להעדיף פיתוח בערים שלאורך "הקו הירוק" בתחום תבנים והשרותים.

(3) יש למצוא איזון מתאים בין הרצון להחליש את משקלה הפוליטי-כלכלי של שכם ובין פוטנציאל הפיתוח הטבעי הקיים בה. יש לפעול לפיתוח תעשייתי באזור חברון, הן מתוך מגמה לחזק משקלה של חברון, והן כסיוע להתלין הטבעי של מעבר מחקלאות לתעשיה.

ב. **רצועת עזה**

(1) ככלל, פיתוח מקורות תעסוקה יצרניים ע"י השקעות הון במקום יהיה בהיקף מוגבל בלבד. הנ"ל יהיה נכון במיוחד לגבי תעשיה ומלאכה, ואילו בחקלאות המגמה תהיה מעבר לגידולי יצוא המתאימים לרצועה מחוץ, תוך התחשבות במגבלת הקרקע והמים.

(2) בתחנות העליסים ייעשו פעולות הדרגתיות לשיפור תנאי הדיור והתנאים הסביבתיים. בתחום תנאי הדיור המגמה תהיה התקנת ברזי מים לכל משפחה ויצירת אפשרויות להתקנת בתי שימוש לכל משפחה. בתחום התנאים הסביבתיים עיקר המאמץ בתקופת התכנון יוקדש לסלילת כבישים פנימיים.

(3) הבדואים יהוו קטגוריה נפרדת במסגרת התכנון.

4. <u>רמת החיים</u>

המגמה היא להביא להעלאת רמת החיים, במונחים של הכנסה לנפש. מיחסי הגומלין והקרבה שבין המשק הישראלי והשטחים מתבקש ענין בקיום קצב גידול של ההכנסה לנפש שיהיה גבוה מזה שהיה קיים בשטחים לפני המלחמה, ומזה הקיים בארצות בעלי הכנסות. במו-כן יש צורך להביא באופן הדרגתי לצמצום הפער שבין רמת ההכנסה לנפש בקרב ערביי ישראל וחושבי השטחים. לנוכח האמור לעיל מוצע להניח כי, ממכלול ישראל תבטיח קצב גידול מינימלי של ההכנסה לנפש בשיעור של 4-5 אחוזים לשנה בכ"א משנות התכנון. קצב הגידול הנ"ל יהיה זהה ביהודה ושומרון וברצועת עזה, וע"י מימנע העמקת הפער בין שני האזורים.

5. <u>תעסוקה</u>

שיעור ההשתתפות בכח העבודה יגדל, אך בתקופת התכנון עדיין לא יגיע לשיעור הקיים כיום בקרב ערביי ישראל. המועסקים יהוו חוך זמן קצר כ-93 אחוזים מכח העבודה. להרחבה מעבר הסייעים לכח העבודה תחרום פעילות של הכשרה מקצועית. התעסוקה היומה מצומצם בשני האזורים, ביהודה ושומרון בקצב מהיר יותר, עד כדי ביטולה המוחלט עוד בתקופת התכנון.

6. <u>יחסי הגומלין הכלכליים בין ישראל והשטחים</u>

א. <u>מעבר גורמי יצור</u>

(1) <u>עבודה</u> - יהיה מעבר של עובדים מהשטחים לישראל, בהתאם לצרכי המשק הישראלי, שיוגבל ע"י שיקולים במחוגיים בלבד. היקף התעסוקה תושבי השטחים בישראל יתקבל כשארית אחרי ניכוי התוספת לתעסוקה משביעת בשטחים עצמם מכלל תוספת המועסקים. תנאי השכר של העובדים בישראל יהיו כפי שנהוג כיום. העובדים בישראל, ככלל, לא יורשו להתגורר בישראל, ועיקר הוצאותיהם ייעשו בשטחים.

(2) <u>הון</u> - השקעות ישראליות בשטחים תהיינה מבוקרות וכפופות לאישור ממשלתי. הקריטריונים שינחו מתן אישור להשקעות יהיו: העדפת פרוייקטים עתירי-עבודה, ועתירי-עבודת גברים בפרט, וכן העדפת פרוייקטים שאינם מתחרים במערכת היצור הישראלית. לא יינתנו תמריצים להשקעות מעבר לנהוג כיום.

(3) <u>ידע</u> - יינתן עידוד למעבר ידע ישראלי לשטחים בתחומים שונים, במישרין באמצעות התקציב (הדרכה חקלאית, הכשרה מקצועית וכד'), ובעקיפין (ע"י חיווך בין יזמים בשטחים ובעלי ידע בישראל וכד').

ב. <u>סחר במוצרים</u>

(1) <u>מוצרי תעשיה</u> - ימשיך להתקיים מעבר חופשי של מוצרי תעשיה בשני הכיוונים.

(2) <u>מוצרי חקלאות</u> - ימשיך להתקיים מעבר חופשי של מוצרי חקלאות מישראל לשטחים ומעבר מבוקר בכיוון ההפוך. התוצרת החקלאית של השטחים תהווה אחוז קבוע ברמה הקיימת בכלל השיווק הישראלי של מוצרים חקלאיים.

ג. <u>סחר בשרותים</u>

(1) <u>תיירות</u> - ביקורי ישראלים בשטחים יהיו ברמה הנמוכה של שנת 1969, בתוספת גידול הנובע מהגידול באוכלוסיה בישראל. ההוצאות של מבקרים ישראלים בשטחים יתרכזו לאורך העורקים הראשיים, ויינתן עידוד למקומיים להקים דוכני מכירה בצדי עורקים אלו. ביקורים של תיירים מחו"ל בשטחים ייאמדו עם"י תחזית התיירות לישראל. ביקורים של תושבי השטחים בישראל יצטמצמו.

(2) תחבורה - היקף העסוקה רכב הובלתי מהשטחים בישראל יגדל באופן יחסי לנפח המסחר בין השטחים וישראל. הובלת עובדים לישראל תעשה בחלקה ע"י רכב של השטחים - כמחצית העובדים מיהודה ושומרון בישראל, ומחוץ ממחצית העובדים מעזה בישראל יפעלו ע"י רכב מהשטחים. קישור בין ישראל והשטחים שלא לצורך עבודה ייעשה במשולב ע"י אוטובוסים ישראלים ופלסטיניים. הובלת נוסעים בתוך אזור יהודה ושומרון תעשה בלעדית ע"י רכב של השטחים. הובלת נוסעים בתוך רצועת עזה תעשה בחלקה ע"י רכב של השטחים, ובחלקה ע"י אוטובוסים ישראלים. קווי אוטובוסים ישראלים יונהגו בשטחים גם כקישור בין שתי נקודות בישראל (עפולה - באר-שבע, למשל). חעסוקה סוניות מהשטחים בישראל תצטמצם עד כדי שליש מרמתה הנוכחית.

(3) ארנונים אחרים - בנקאות: לא יהיו בנקים ערביים בשטחים, ותגדל ההזדקקות לשרותי בנקים ישראליים. ביטוח: היקפי שרותי ביטוח יגדלו באופן יחסי למצבת כלי הרכב בשטחים. בריאות: אשוז וביקורים של תושבי השטחים במוסדות בריאות בישראל יגדלו לפי גידול האוכלוסיה וההכנסה לנפש. חינוך: אין לצפות לממדים גדולים של תלמידים מהשטחים במוסדות חינוך בישראל.

ד. התישבות ישראלית בשטחים

התישבות הישראלית בשטחים תיצור ביקוש לעובדי בנין מקומיים, מספר העובדים הנ"ל נכלל במספר העובדים בישראל. לא מהיינה השעות משמעותיות אחרות מבחינה כלכלית להתישבות הישראלית בשטחים.

ז. יחסי הגומלין הכלכליים בין השטחים וארצות ערב

א. מסחר - צעדי שיגברו הפיקוח והבקורת בגשרי הירדן באופן שיכביד במידה רבה על המסחר וחנועת הביקורים, ותחכן אף סגירת מוחלטת. אי-לכך, היקף המסחר דרך הגשרים יגדל בקצב נמוך, כך שבסה"כ חשיבותם הכלכלית של הגשרים הפתוחים תלך וחפחת. חלק של המסחר דרך הגשרים יהיה סחר טרנזיט של סחורות שייובאו דרך נמלי ישראל וייוצאו לארצות ערב ללא עיבודים נוספים בשטחים ו/או בישראל. כל זמן שתהיה לכך אפשרות ינתן עידוד ליצוא סחורות ישראליות דרך הגשרים. המדיניות המסחרית (תעריפים ומכסים) תישאר ללא שינוי.

ב. תיירות - היקף הנסיעות של תושבי השטחים בארצות ערב והיקף ביקורים של תושבי ארצות ערב בשטחים יישאר ברמה של שנת 1969. גידול פוטנציאלי בהיקף הביקורים של תושבי ארצות ערב ינבע ממתן האפשרות לביקורים אצל ערביי ישראל. ההוצאה למבקר תהיה ברמה הקיימת. הנ"ל - כל זמן שהגשרים ימשיכו להיות פתוחים.

ג. תחבורה - כלי רכב מהשטחים יעברו דרך הגשרים רק למטרות כסחר, והיקף א תעסוקתם זו תגדל פרופורציונית להיקף הסחר דרך הגשרים.

ד. ארנונים אחרים - בנקאות: היקף העסקונות של תושבי השטחים בבנקים ערביים יגדל באופן יחסי לזרם ההעברות בדינרים. חינוך: יגדל מספר התלמידים מהשטחים בארצות ערב.

ה. העברות כספיות - יציאת תושבי השטחים לעבודה בארצות ערב תשאר ברמה הנוכחית, ולכן גם העברות סבני משפחה העובדים בחו"ל יישארו ברמתן הנוכחית. היקף תמיכות אחרות מגרשים לפרשים והיקף העברות ממשלת ירדן לגדה"ע יישארו אף הם ברמתם הנוכחית.

5./..

8. <u>יחסי הגומלין הכלכליים בין השטחים וחו"ל</u>

א. <u>מסחר</u> - המדיניות המסחרית לגבי יצוא ויבוא דרך נמלי ישראל תהיה כמו זאת הנהוגה בישראל, בהבדל שהיבוא ימשיך להיות פתוחה ברשיון בכל מקרה ומקרה. חינקטנה פעולות לעידוד היצוא ע"י חיסוך מוקים וסיוע בשיווק.

ב. <u>הון</u> - למשקיעים מחו"ל ייננתנו אותם התנאים הניתנים למשקיעים ישראלים בשטחים. יש לצפות ליבוא הון מחו"ל (מענקים והשקעות)בהיקף של עד 5 מליון דולר לשנה בכ"א מטעות החכנון.

9. <u>יחסי הגומלין הכלכליים בין האזורים</u>

א. יחקיים מעבר חופשי של עובדים מעזה ליהודה ושומרון, ולא יהיה מעבר עובדים בכיוון ההפוך (ר' גם סעיף 2 לעיל).

ב. תחקיים זרימה חופשית של טחורות מכל הסוגים בין האזורים, וייננתן עידוד להתקשרויות מסחריות בין שני האזורים.

10. <u>כגמות הפיתוח בענפים</u>

א. <u>חקלאות</u> - מטרת הפיתוח החקלאי תהיה הרחבת גידול יצוא, החלפת יבוא לישראל וגידולים תעשייתיים. היקף העובדים בחקלאות ישאר קבוע, ולכן יקטן חלקו של הענף בכלל המועסקים. יוכנו ביגף שיפורים טכנולוגיים ויגדל היקף קנית תשומות של הקנף מישראל. ע"י כך יש לצפות לעליה ברמת היבולים לדונם. פיתוח החקלאות יונחה ע"י האמצעות של סגירה הגשרים. חלקו של הפיתוח החקלאי ייעשה בצורה קואופרטיבית.

ב. <u>מים</u> - פיתוח מקורות מים מקומיים ייעשה רק בשטחים פרוחקים מישראל, על מנת לצמצם למינימום את הפגיעה בפוטנציאל המים של ישראל. התחברויות לרשת המים הישראלית ייעשו רק לשימושים שוליים (ולא למטרות השקיה). ברצועת עזה יש לתחור לשליטה מרכזית על מקורות המים.

ג. <u>תעשיה</u> - מטרת הפיתוח התעשייתי תהיה עידוד ענפים המתאימים ליתרונות היחסיים המקומיים, והעשויים לחסוך מט"ח למשק הישראלי ע"י החלפת יבוא והגדלת יצוא.

ד. <u>פיתוח תשתית</u> - בנושאי תשתית יש לראות את ישראל והשטחים כמערכת אחת. <u>אנרגיה</u>: ההוצאות לטלילת כבישים תגדלנה באותו קצב כמו בישראל; <u>תשמל</u>: תהיה המחברות לרשת התשמל הישראלית לאורך עורקים ראשיים, ונשאף להביא תשמל לערבית המקומות שאין בהם כיום תשמל; <u>טלקומוניקציה</u>: חיסול והחלפת מרכזות ידניות בקצב של 4-5 לשנה בכ"א משנות החכנון, חיבור קוים למקומות אליהם אין כיום קשר טלפוני. יש לצפות לגידול מספר המינויים בהתאם לקצב הגידול של ההכנסה הלאומית; <u>גמל ורכבת בעזה</u>: לא תיעשנה פעולות לפיתוח הגמל ולחידוש התעלת הרכבת ברצועת עזה.

ה. <u>בנית</u> - התעילות בענף הבניה תחזור לרמה שהיתה קיימת בשטחים לפני המלחמה. רמת פעילות זו תושג, בין היתר, גם כתוצאה מעידוד ציבורי שיינתן לבניה לפגורים, בתורת של תיזור אוכלוסיה, שיקום עליים וכד', בהיקף מוגבל.

ו. <u>תחבורה</u> - מטרת הפיתוח בענף התחבורה תהיה מודרניזציה של הענף ע"י ריאורגניזציה הדרגתית ובקצב איטי, ע"י מתן הלוואות לחידוש משק הרכב וע"י הכנסת שיפורים טכנולוגיים בשדותי רכב. הפיתוח בענף התחבורה יונחה, בין השאר, ע"י שיקולים בפיתותיים.

ז. <u>תיירות</u> - יינתן עידוד ממשלתי לפיתוח תיירות המבוססת על סיורים ושהיות קצרות (אחרים, מזכרות וכו').

11. <u>הסקטור הציבורי</u>

א. <u>שרותים ציבוריים</u>

(1) <u>בריאות</u> - הגדלנה ההוצאות לבריאות באופן שהפער הקיים בין ההוצאות לנפש (מכל המקורות) בישראל ובשוחים ילך ויצטמצם.

(2) <u>חינוך</u> - ההוצאות להינוך יסודי, מכין ותיכוני תגדלנה רק בהתאם לגידול הטבעי. יינקטו פעולות בתחום החינוך העל-תיכוני, כולל הקמת מוסד להשכלה גבוהה והרחבת הקולג'ים הקיימים.

(3) <u>סעד</u> - השתיפה xxx היא לצמצם ככל האפשר את האוכלוסיה הנזקקת לסעד. בשרותי הסעד ובגורת התמיכות לא יחולו שינויים מהותיים-איכותיים.

ב. <u>הרשויות המוניציפליות</u>

כעקרון, יש להחזר לחיזוק השלטון המקומי כמוקד של עוצמה מקומית. לצורך זה יש להרחיב את הפונקציות הכלכליות שבמלא השלטון המקומי, הן בתחום השרותים והן בתחום הפיתוח הכלכלי והעירוני, להמנע מפגיעה במקורות ההכנסה הקיימים של הרשויות המקומיות ולהוסיף עליהם מקורות חדשים במידת האפשר. מפעלי מים וחשמל שבבעלות הרשויות המקומיות ימשיכו להיות מקור הכנסה, אפילו יוחלפו מקורות האספקה המקומיים בישראלים. שכר עובדי רשויות מקומיות יהיה צמוד לשכרם של עובדי ממשל (ר' סעיף 12 ג').

12. <u>חוקים מיסקליים ומוניטריים</u>

א. <u>הדינר</u> - יש להכונן לקראת ביטול מעמדו של הדינר כהילך חוקי ביהודה ושומרון.

ב. <u>מערכת המסים</u> - המסים הקיימים יהיו כמו אלו הנהוגים בישראל. לא יונהגו שינויים בתחיקה המיסקלית הקיימת בקשר למסים הישירים.

ג. <u>שכר עובדי ממשל</u> - יש איגטרס לשמור על מעמדם המועדף של עובדי הממשל המקומיים. אי-לכך, שכרם הריאלי יגדל בקצב הגידול של ההכנסה לנפש.

ד. <u>תנאי השקעות</u> - התנאים שיינתנו למשקיעים יהיו כמו הנהוג כיום. לא תהיה הבחנה בין האזורים לענין זה. תהיה הבחנה בין משקיע מקומי וישראלי.

13. <u>מוסדות ללא כוונת רווח</u>

א. <u>מס"ח</u> - לא יהיה גידול בהיקף ההוצאות של מס"ח בשטחים. עובדה זו תביא לצמצום בהיקף הפעולות של מס"ח. הממשל ישאף להעביר לתחום טיפולו נושאי טיפול של מס"ח במידת האפשר.

ב. <u>מתקדות בינלאומיים אחרים</u> - המגמה תהיה להמנע מהרחבת היקף פעילות של גורמים זרים בינלאומיים בשטחים.

مسئلہ ۔ ہر مستطیل کا رقبہ اس کی لمبائی اور چوڑائی کے حاصل ضرب کے برابر ہوتا ہے۔

ثبوت : دیا ہوا ہے (ضروری) ہمیں ثابت کرنا ہے (ضروری)

عمل (حل طلب)

مسئلہ ۔ ۱۷ کی ضرورت:

ہمیں ثابت کرنا ہے کہ مستطیل کا رقبہ = طول × عرض

مسئلہ ۔ ۱۷ کی ضرورت:

مستطیل ۔ ایسا متوازی الاضلاع جس کا ایک زاویہ قائمہ ہو۔

مربع ۔ ایسا مستطیل جس کے دو متصل اضلاع برابر ہوں۔

ثبوت

(۱) مستطیل ABCD میں AB = طول

(۲) مستطیل کی BC = عرض

کی ضرورت ہے۔

عمل ۔ ہمیں ثابت کرنا ہے کہ مستطیل ABCD کا رقبہ = AB × BC

ثبوت ۔ مستطیل ABCD کا رقبہ = ΔABC کا رقبہ + ΔADC کا رقبہ

= ΔABC کا رقبہ + ΔABC کا رقبہ

= ۲ × ΔABC کا رقبہ

= ۲ × $\frac{1}{2}$ × AB × BC

= AB × BC

= طول × عرض

مسئلہ ۔ ۱۸ کی ضرورت:

مسئلہ ۔ ۱۸ ہمیں بتاتا ہے کہ مثلث کا رقبہ = $\frac{1}{2}$ × قاعدہ × ارتفاع

ثبوت ۔ ہمیں ثابت کرنا ہے کہ ΔABC کا رقبہ = $\frac{1}{2}$ × BC × AD

عمل ۔ ΔABC کو مستطیل EBCF بنائیں جس کا ایک ضلع BC ہو اور AD اس کے متوازی ہو۔

ثبوت ۔ ΔABC کا رقبہ = $\frac{1}{2}$ × مستطیل EBCF کا رقبہ

= $\frac{1}{2}$ × BC × AD

ירדנה

אוכלוסיה — 4,5000 נפש לערך ורובם בעמק הירדן.

פעולה — הדלקה עצמית מסביב לבית הכנסת — התקהלות, [illegible] [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible].

כיוון הפעולה

(1) — פעולה מקומית. "התבוללות" מהתבוללות — [illegible] [illegible] [illegible] לא [illegible] המקומית [illegible] [illegible].

(2) — אין אנו עובדים בישובים [illegible] [illegible].
— [illegible] [illegible] לפעולה [illegible] [illegible]
— [illegible] [illegible] של פעולה [illegible] [illegible] [illegible] בישובים.
— [illegible] [illegible] "[illegible]" בישובים.

[illegible] [illegible] [illegible] — הלא [illegible] עובדים?

(3) [illegible] [illegible] לפעולה [illegible] —

— [illegible] [illegible] של [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] פעולה.

— [illegible] — [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

— הסברות מתקבלות בשיחותין

יחסי עולים עם ישראלים

— שילוב 2 קבוצות, שיחות מחבורה.

— לא הכירו שאינם מתחרים.

— מסולף תדמית [illegible] בהתנהגות חיצונית.

— עידוד נכונות ישראלים לצאת לקיבוצים [illegible] את ההנהגה של [illegible] מחוץ הקיבוץ.

יחסי עולים עם א. ערב

— תלוך יחסי 2 הקבוצות. עבודה לא תלך ויהלך. ויכוח בעבודה — קבוצה.

עבר

— להתנגד לביטול הטבר (שבוע [illegible] להצלה

אליהו שוקי [illegible]

פנינה [illegible]

תרגיל – ממערב: הבניין עומד להיות אשכול

רשימה מקומית – בהתאם אינדקס הנקודה שהשמש.

① ג׳ – ניסלק

ורדה (שינרוג)

- תשובה - מעט
- אין תגובה לגבי המשפחה. צ'ולה
- מבטא אי - תחושה עם משפחה ושמאלים.
- נראה קרוב לאידיאל הסוציאלי.
- אידיאלי שוויון - כן.
- יש לו מושג לשוויון חופשי של מעמד הפועלים.
- ויכוח [illegible] ושמאלני בסוף המשפט.
- עם - בעיה הגדולה [illegible] הקריה לא נכונה ושגרה לדעתם של [illegible].
- בעיה בבית - עבור לשמאל [illegible].
- כסף השתכר לאידאל שלו ומהרגשה.
- חשובה עבודה.
- [illegible]

שאלה

1. האם סעיף 1 "אוטונומיה" אינו עומד בסתירה לתקנה ד' משרדי הבטחון?

2. לתקנתו!

יניק?

הלוא זה הדבר הנכון!

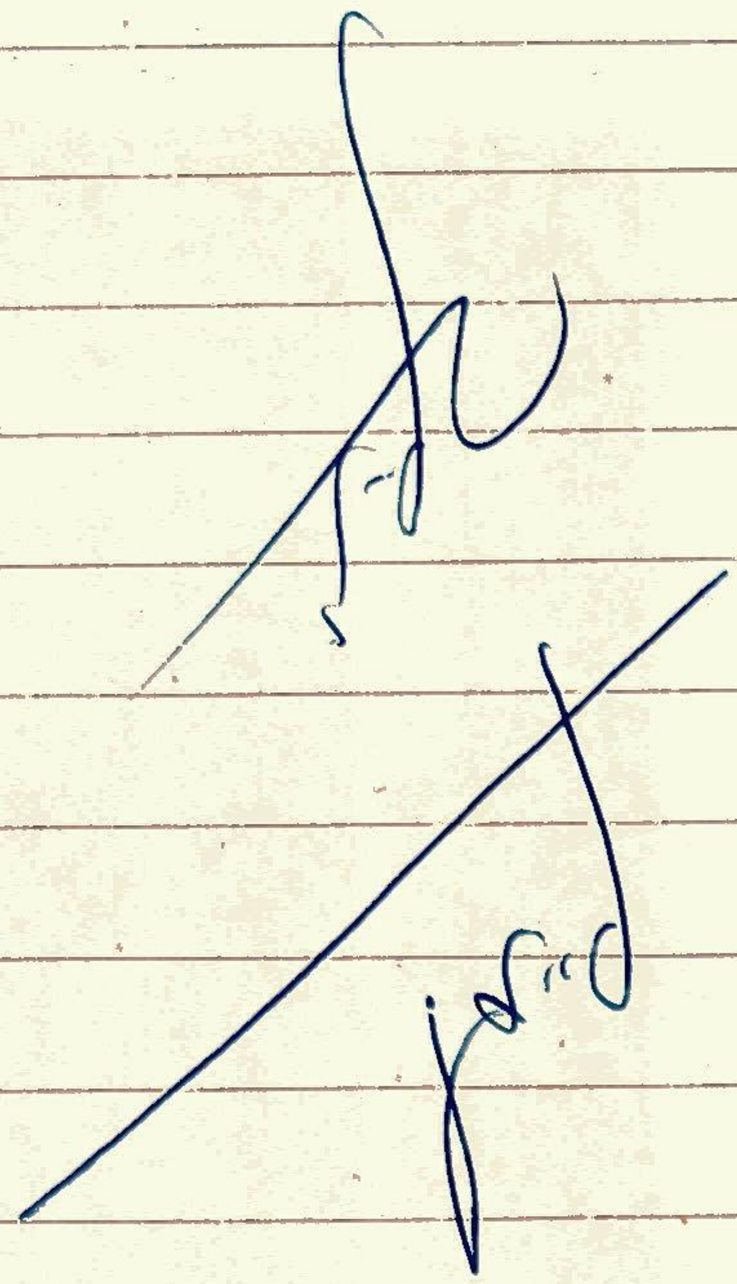

שלמה

מדינת ישראל
משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

הקריה, כ"ב כסלו תש"ל
2 דצמבר 1969
גמ/3228

ש מ ו ר

מפקד אזור יהודה ושומרון (3)
מפקד מרחב ממשל 64 (3)
ד"ר פ. זוסמן - יועץ כלכלי למערכת הבטחון

הנדון: תכנית רב-שנתית לשטחים המוחזקים

1. יש בכוונתנו לגבש לתכנון כלכלי רב-שנתי ליהודה ושומרון ולרצועת עזה. התכנון יתייחס לשנים 1970, 1971 ו-1972, ויתבסס על הנתונים לשנים 1968 ו-1969.

2. כצעד ראשון גבשנו בדיונים פנימיים הצעה להנחות ומטרות יסוד, שיהוו המסגרת לתחזית מקרו-כלכלית. עד כה טרם שולבו בדיונים משרדי הממשלה וגורמים אזרחיים אחרים, ואין, לכן, לשתף קמטי"ם בברורים מוקדמים על המסמך בשלב זה. יש להתייחס אל המסמך הרצ"ב כאל מסמך פנימי וראשוני בלבד.

3. כללית, הכוונה היא לבצע את התכנון בשלושה שלבים עיקריים : -

א. תחזית מקרו-כלכלית כללית.

ב. תכנון ענפי.

ג. אינטגרציה של התכנון והתחזית המקרו-כלכלית הכללית.

4. בימים הקרובים יש בדעתנו לזמן דיון בהשתתפות המכותבים להחלפת דעות בקשר למסגרת ההנחות. תאום המועד ייעשה טלפונית.

שלמה גזית - תת אלוף

ש מ ו ר

ח ל ק 1 - הנחות יסוד

1. לא יחול שינוי בסטטוס החוקי של השטחים המוחזקים, וממשלת ישראל תמשיך לראות עצמה כממשלה יחידה בשטח. בתוקף זה תדאג הממשלה לקיום רמת חיים סבירה ולמתן תעסוקה ללא הבחנה בין פליטים ושאינם פליטים.

2. תמשכנה בעיות הבטחון השוטף בחומרתן העכשווית, הן לאורך קוי הפסקת האש והן בתוך השטחים פנימה.

3. תמשכנה האחזויות והתנחלויות בשטחים, אך תוך נישול מינימלי של התושבים מאדמותיהם ותוך הספעה מזערית על כלכלת האזורים.

4. היקף הגירת תושבים מהשטחים המוחזקים יהיה קטן, ולא יינקטו אמצעים רדיקליים לעידוד ההגירה.

5. "הקו הירוק" ימשיך להיות פתוח למעבר סחורות, שרותים וגורמי יצור - חלקם בצורה מבוקרת וחלקם באופן חופשי.

6. חשיבותם הכלכלית של גשרי הירדן תלך ותפחת, ותחכן אף סגירה מוחלטת של הגשרים, הן למסחר והן לתנועת מבקרים.

7. בפיתוח תשתית בשטחים יש לראות את השטחים המוחזקים כמערכת משולבת בתשתית הישראלית.

8. יש לפעול לחיזוק מעמדם הכלכלי של הרשויות המקומיות ולצמצום יחסי בהיקף הפעולות של מוסדות ללא כוונת רווח בינלאומיים בשטחים המוחזקים.

9. לא יחולו שינויים גדולים בתחיקה הפיסקלית והמוניטרית. יש להביא בחשבון אפשרות של ביטול מעמדו של הדינר כהילך חוקי ביהודה ושומרון.

חלק 2 - פירוט ההנחות

1. אוכלוסיה

תחזית לגבי גודל האוכלוסיה לפי אזור ולפי קבוצות גיל ומין תוכן ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לגבי כ"א משנות התכנון. באשר לרבוי הטבעי תשמרנה ההנחות ששמשו את ל.מ.ס. בהכנת תחזית האוכלוסיה לשנת 1985. באשר להגירה יונח "עליה" של 4,500 נפש לשנה ביהודה ושומרון והגירה של 3,000 נפש לשנה ברצועת עזה וצפון סיני. הנ"ל - על בסיס הנתונים לשנת 1969.

2. פיזור גיאוגרפי של האוכלוסיה

המגמה היא לעודד הגירה פנימית מהרצועה ליהודה ושומרון. צורת העידוד תהיה ע"י יצירת תנאים מקילים למעבר עובדים וקליטתם, אך לא ע"י סיוע תקציבי ישיר שיבטיח שיכון והקצבה כספית לסידור ראשוני. מוצע להניח שמדי שנה יעברו 2,500 עובדים נוספים מהרצועה ליהודה ושומרון, באופן שבסוף תקופת התכנון יעבדו כ-12,500 עזתים ביהודה ושומרון. רק אחוז נמוך מן הנ"ל יעבירו מקום מגוריהם הקבוע ליהודה ושומרון.

3. כיווני הפיתוח בתוך האזורים

א. יהודה ושומרון

ההנחה הבסיסית היא, שככל שהאזורים קרובים יותר לישראל רמת התעסוקה וההכנסות תעלה באופן טבעי, ועל כן הפיתוח היזום צריך להיות מכוון לסיפורים ברמת הסרותים. ככל שהאזורים מרוחקים מישראל יתרונם היחסי בעבודה זולה בולט יותר, ועל כן הפיתוח היזום יהיה מכוון לניצול היתרון היחסי ע"י יצירת מקורות תעסוקה יצרניים.

ב. רצועת עזה

ככלל, פיתוח מקורות תעסוקה יצרניים ע"י הסקעות הון במקום יהיה בהיקף מוגבל בלבד. הנ"ל יהיה נכון במיוחד לגבי אזור אל-עריש. במחנות הפליטים ייעשו פעולות לשיפור תנאי הדיור והתנאים הסביבתיים. הבדואים יהוו קטגוריה נפרדת במסגרת התכנון.

4. רמת החיים

המגמה היא להביא להעלאת רמת החיים, במונחים של הכנסה לנפש. מיחסי הגומלין והקרבה שבין המשק הישראלי והשטחים מחבקש ענין בקיום קצב גידול של ההכנסה לנפש שיהיה גבוה מזה שהיה קיים בשטחים לפני המלחמה, ומזה הקיים בארצות ערב השכנות. כמו-כן יש צורך להביא באופן הדרגתי לצמצום הפער שבין רמת ההכנסה לנפש בקרב ערביי ישראל וחושבי השטחים. לנוכח האמור לעיל מוצע להניח, כי ממשלת ישראל תבטיח קצב גידול מינימלי של ההכנסה לנפש בשיעור של 4-5 אחוזים לשנה בב"א משנות התכנון. קצב הגידול הנ"ל יהיה זהה ביהודה ושומרון וברצועת עזה, וע"י כך תימנע העמקת הפער בין שני האזורים.

5. תעסוקה

שיעור ההשתתפות בכח העבודה יגדל, אך בתקופת התכנון עדיין לא יגיע לשיעור הקיים כיום בקרב ערביי ישראל. המועסקים יהוו תוך זמן קצר כ-93 אחוזים מכח העבודה. להרחבת מעגל השייכים לכח העבודה תחרום פעילות של הכשרה מקצועית.

2./..

התעסוקה היזומה תצומצם בשני האזורים, ביהודה ושומרון בקצב מהיר יותר, עד כדי ביטולה המוחלט עוד בתקופת התכנון.

6. יחסי הגומלין הכלכליים בין ישראל והשטחים

א. מעבר גורמי יצור

(1) עבודה - יהיה מעבר של עובדים מהשטחים לישראל, בהתאם לצרכי המשק הישראלי, שיוגבל ע"י שיקולים בטחוניים בלבד. היקף התעסוקה תושבי השטחים בישראל יתקבל כסאריח אחרי ניכוי התוספת לתעסוקה הטבעית בשטחים עצמם מכלל תוספת המועסקים. חנאי השכר של העובדים בישראל יהיו כפי שנהוג כיום. העובדים בישראל, ככלל, לא יורשו להתגורר בישראל, ועיקר הוצאותיהם ייעשו בשטחים.

(2) הון - השקעות ישראליות בשטחים תהיינה מבוקרות וכפופות לאישור ממשלתי. הקריטריונים שינחו מתן אישור להשקעות יהיו: העדפת פרוייקטים עתירי-עבודה, ועתירי-עבודת גברים בפרט, וכן העדפת פרוייקטים שאינם מתחרים במערכת היצור הישראלית. לא יינתנו תמריצים להשקעות מעבר לנהוג כיום.

(3) ידע - יינתן עידוד למעבר ידע ישראלי לשטחים בתחומים שונים, במיטרין באמצעות החקציב (הדרכה חקלאית, הכשרה מקצועית וכד'), ובעקיפין (ע"י תיווך בין יזמים בשטחים ובעלי ידע בישראל וכד').

ב. סחר במוצרים

(1) מוצרי תעשיה - ימשיך להחקיים מעבר חופשי של מוצרי תעשיה בשני הכיוונים. לא תינקט יזמה ממשלתית לסייע למסחר בדרך של הקמת ארגוני שיווק וכד'.

(2) מוצרי חקלאות - ימשיך להחקיים מעבר חופשי של מוצרי חקלאות מישראל לשטחים ומעבר מבוקר בכיוון ההפוך. החוצרת החקלאית של השטחים תהווה אחוז קבוע ברמה הקיימת בכלל השיווק הישראלי של מוצרים חקלאיים.

ג. סחר בשרותים

(1) תיירות - ביקורי ישראלים בשטחים יהיו ברמה הנמוכה של שנת 1969, בתוספת גידול הנובע מהגידול באוכלוסיה בישראל. ההוצאות של מבקרים ישראלים בשטחים יתרכזו לאורך העורקים הראשיים, ויינתן עידוד למקומיים להקים דוכני מכירה בצדי עורקים אלו. ביקורים של תיירים מחו"ל בשטחים ייאמדו עפ"י תחזית התיירות לישראל. ביקורים של תושבי השטחים בישראל יצטמצמו במידה ניכרת.

(2) תחבורה - היקף תעסוקת רכב תובלתי מהשטחים בישראל יגדל באופן יחסי לנפח המסחר בין השטחים וישראל. הובלת עובדים לישראל תעשה בחלקה ע"י רכב של השטחים - כמחצית העובדים מיהודה ושומרון בישראל, ופחות ממחצית העובדים מעזה בישראל יוסעו ע"י רכב מהשטחים. קישור בין ישראל והשטחים שלא למטרות עבודה ייעשה במסולב ע"י אוטובוסים ישראליים ומקומיים. הובלת נוסעים בתוך אזור יהודה ושומרון תעשה בלעדית ע"י רכב של השטחים. הובלת נוסעים בתוך רצועת עזה תעשה בחלקה ע"י רכב של השטחים, ובחלקה ע"י אוטובוסים ישראלים. קוי אוטובוסים ישראליים יונהגו בשטחים גם בקישור בין שתי נקודות בישראל (עפולה - באר-שבע, למשל). תעסוקת מוניות מהשטחים בישראל תצטמצם עד כדי שליש מרמתה הנוכחית.

(3) שרותים אחרים - בנקאות: לא יהיו בנקים ערביים בשטחים, ותגדל ההזדקקות לשרותי בנקים ישראליים; ביטוח: היקפי שרותי ביטוח יגדלו באופן יחסי למצבת כלי-הרכב בשטחים; בריאות: אשפוז וביקורים של תושבי השטחים במוסדות בריאות בישראל יגדלו לפי גידול האוכלוסיה וההכנסה לנפש; חינוך: אין לצפות למספרים גדולים של תלמידים מהשטחים במוסדות חינוך בישראל. יגדל מספר הלומדים בבתי ספר מקצועיים בישראל.

ד. החייבות ישראלית בשטחים

ההחייבות הישראלית בשטחים תיצור ביקוש לעובדי בנין מקומיים. מספר העובדים הנ"ל נכלל במספר העובדים בישראל. לא תהיינה השפעות משמעותיות אחרות מבחינה כלכלית להחייבות הישראלית בשטחים.

7. יחסי הגומלין הכלכליים בין השטחים וארצות ערב

א. מסחר - צפוי שיוגברו הפיקוח והבקורת בגשרי הירדן באופן שיכביד במידה רבה על הסחר וחנועת הביקורים, ותחכן אף סגירה מוחלטת. אי-לכך, היקף המסחר דרך הגשרים יגדל בקצב נמוך, כך שבסה"כ חשיבותם הכלכלית של הגשרים הפתוחים תלך ותפחת. חלק של המסחר דרך הגשרים יהיה סחר טרנזיט של סחורות שייובאו דרך נמלי ישראל וייוצאו לארצות ערב ללא עיבודים נוספים בשטחים ו/או בישראל. המדיניות המסחרית (תמריצים ומכסים) תישאר ללא שינוי.

ב. תיירות - היקף הביקורים של תושבי השטחים בארצות ערב והיקף ביקורים של תושבי ארצות ערב בשטחים יישאר ברמה של שנת 1969. גידול מסויים בהיקף הביקורים של תושבי ארצות ערב ינבע ממתן האפשרות לביקורים אצל ערביי ישראל. ההוצאה למבקר תהיה ברמה הקיימת.

ג. תחבורה - כלי רכב מהשטחים יעברו דרך הגשרים רק למטרות מסחר, והיקף תעסוקתם זו תגדל פרופורציונית להיקף הסחר דרך הגשרים.

ד. שרותים אחרים - בנקאות: היקף הפקדונות של תושבי השטחים בבנקים ערביים יגדל באופן יחסי לזרם התקבולים בדינרים; חינוך: יגדל מספר התלמידים מהשטחים בארצות ערב.

ה. העברות כספים - יציאת תושבי השטחים לעבודה בארצות ערב תלך ותקטן, ולכן החלק היחסי של העברות מבני משפחה העובדים בחו"ל ילך ויקטן. היקף תמיכות מפרטים לפרטים יישאר ברמתו הנוכחית. היקף העברות ממשלת ירדן לגדמ"ע יישאר אף הוא ברמתו הנוכחית.

8. יחסי הגומלין הכלכליים בין השטחים וחו"ל

א. מסחר - המדיניות המסחרית לגבי יצוא ויבוא דרך נמלי ישראל תהיה כמו זאת הנהוגה בישראל, בהבדל שהיבוא ימשיך להיות מוחנה ברשיון בכל מקרה ומקרה. חינקטנה פעולות לעידוד היצוא ע"י חיפוש שווקים וסיוע בשיווק.

ב. הון - למשקיעים מחו"ל יינתנו אותם התנאים הניתנים למשקיעים ישראלים בשטחים. יש לצפות ליבוא הון מחו"ל (מענקים והשקעות) בהיקף של עד 5 מליון דולר לשנה בכ"א משנות התכנון.

9. <u>יחסי הגומלין הכלכליים בין האזורים</u>

א. יחקיים מעבר חופשי של עובדים מעזה ליהודה ושומרון, ולא יהיה מעבר עובדים נכיוון ההפוך (ר' גם סעיף 2 לעיל).

ב. תחקיים זרימה חופשית של סחורות מכל הסוגים בין האזורים, ויינתן עידוד להחקשרויות מסחריות בין שני האזורים,

10. <u>מגמות הפיתוח בענפים</u>

א. <u>חקלאות</u> – מטרת הפיתוח החקלאי תהיה הרחבת גידולי יצוא, החלפת יבוא לישראל וגידולים תעשייתיים. היקף העובדים בחקלאות יישאר קבוע, ולכן יקטן חלקו של הענף בכלל המועסקים. יוכנסו בענף שיפורים טכנולוגיים ויגדל היקף קנית תשומות של הענף מישראל. ע"י כך יש לצפות לעליה ברמת היבולים לדונם.

ב. <u>מים</u> – פיתוח מקורות מים מקומיים ייעשה רק באזורים מרוחקים מישראל, על מנת לצמצם למינימום את הפגיעה בפוטנציאל המים של ישראל. החחברויות לרשת המים הישראלית ייעשו רק לשימושים שוליים (ולא למטרות השקיה). ברצועת עזה עלולה בעיית המים להוות מגבלה אפקטיבית על הפיתוח החקלאי.

ג. <u>תעשיה</u> – מטרת הפיתוח התעשייתי תהיה עידוד ענפים עתירי-עבודה בלתי-מקצועית, המתאימים ליתרונות היחסיים המקומיים, והעשויים לחסון מט"ח למשק הישראלי ע"י החלפת יבוא והגדלת יצוא.

ד. <u>פיתוח תשתית</u> – בנושאי תשתית יש לראות את ישראל והשטחים כמערכת אחת. <u>בבישים</u>: ההוצאות לסלילת כבישים תגדלנה באותו קצב כמו בישראל; <u>חשמל</u>: תהיה התחברות לרשת החשמל הישראלית לאורך עורקים ראשיים, ונשאף להביא חשמל למרבית המקומות שאין בהם כיום חשמל; <u>טלקומוניקציה</u>: חיסול והחלפת מרכזיות ידניות בקצב של 4-5 לשנה בכ"א משנות החכנון, חיבור קווים למקומות אליהם אין כיום קשר טלפוני. יש לצפות לגידול מספר המינויים בהתאם לקצב הגידול של ההכנסה הלאומית; <u>נמל ורכבת בעזה</u>: לא תיעשנה פעולות לפיתוח הנמל ולחידוש הפעלת הרכבת ברצועת עזה.

ה. <u>בניה</u> – הפעילות בענף הבניה תחזור לרמה שהיתה קיימת בשטחים לפני המלחמה. רמת פעילות זו תושג, בין היתר, גם כתוצאה מעידוד ציבורי שיינתן לבניה למגורים, במטרות של פיזור אוכלוסיה, שיקום פליטים וכד', בהיקף מוגבל.

ו. <u>תחבורה</u> – מטרת הפיתוח בענף התחבורה תהיה מודרניזציה של הענף ע"י ריאורגניזציה הדרגתית ובקצב איטי, ע"י מתן הלוואות לחידוש משק הרכב וע"י הכנסת שיפורים טכנולוגיים בשרותי רכב.

ז. <u>תיירות</u> – יינתן עידוד ממשלתי לפיתוח תיירות המבוססת על סיורים ושהיות קצרות (אחרים, מזכרות וכו').

11. <u>הסקטור הציבורי</u>

א. <u>שרותים ציבוריים</u>

(1) <u>בריאות</u> – חגדלנה ההוצאות לבריאות באופן שהפער הקיים בין ההוצאות לנפש (מכל המקורות) בישראל ובשטחים ילך ויצטמצם.

(2) <u>חינוך</u> – ההוצאות לחינוך תגדלנה רק בהתאם לגידול הטבעי.

(3) <u>סעד</u> – השאיפה היא לצמצם ככל האפשר את האוכלוסיה הנזקקת לסעד. בשרותי הסעד ובצורת התמיכות לא יחולו שינויים מהותיים-איכותיים.

5./..

ב. <u>הרשויות המוניציפליות</u>

כעקרון, יש לחתור לחיזוק השלטון המקומי כמוקד של עוצמה מקומית. לצורך זה יש להרחיב את הפונקציות הכלכליות שממלא השלטון המקומי, להמנע מפגיעה במקורות ההכנסה הקיימים של הרשויות המקומיות ולהוסיף עליהם מקורות חדשים במידת האפשר. מפעלי מים וחשמל שבבעלות הרשויות המקומיות ימשיכו להיות מקור הכנסה אפילו יוחלפו מקורות האספקה המקומיים בישראליים.

12. <u>חוקים פיסקליים ומוניטריים</u>

א. <u>הדינר</u> - יש להניח כי יבוטל מעמדו של הדינר כהילך חוקי ביהודה ושומרון.

ב. <u>מערכת המסים</u> - המסים העקיפים יהיו כמו אלו הנהוגים בישראל. לא יונהגו שינויים בתחיקה הפיסקלית הקיימת בקשר למסים הישירים.

ג. <u>שכר עובדי ממשל</u> - יש אינטרס לשמור על מעמדם המועדף של עובדי הממשל המקומיים. אי-לכך, שכרם הריאלי יגדל בקצב הגידול של ההכנסה לנפש.

ד. <u>תנאי התקשרות</u> - התנאים שיינתנו למשקיעים יהיו כמו הנהוג כיום. לא תהיה הבחנה בין האזורים לענין זה. תהיה הבחנה בין משקיע מקומי וישראלי.

13. <u>מוסדות ללא כוונת רווח</u>

א. <u>סטו"ת</u> - לא יהיה גידול בהיקף ההוצאות של סטו"ת בשטחים. עובדה זו תביא לצמצום בהיקף הפעולות של סטו"ת. הממשל יתאף להעביר לתחום טיפולו נושאי טיפול של סטו"ת במידת האפשר.

ב. <u>מוסדות בינלאומיים אחרים</u> - המגמה תהיה להמנע מהרחבת היקף פעילות של גורמים זרים בינלאומיים בשטחים.

מפקדת איזור יהודה והשומרון

סימול 34/-(967)9792

תאריך 5/12/64

הנדון

	לטיפול	לידיעה	לחוות דעת	תשובה לפונה	ראה הערות	חתימה	תאריך
המפקד							
סגן מפקד							
ע. מפקד							
רע"נ כלכלה							
רע"נ מינהל ושירותים							
קמט יחסי ציבור							
ק. אמ"ם							
ק. שלישות							
ק. אפסנאות							
חשב							

נא החזר בגמר הטיפול.

מן/34 (967) 9792

מדינת ישראל
משרד הבטחון

תאום הפעולה בשטחים

הקריה, כ"ב כסלו תש"ל
2 דצמבר 1969

גמ/3228

ש מ ו ר

מפקד אזור יהודה ושומרון (3)
מפקד מרחב ממשל 64 (3)
ד"ר פ. זוסמן - יועץ כלכלי למערכת הבטחון

הנדון: תכנית רב-שנתית לשטחים המוחזקים

1. יש בכוונתנו לגשת לתכנון כלכלי רב-שנתי ליהודה ושומרון ולרצועת עזה. התכנון יחייחס לשנים 1970, 1971 ו-1972, ויתבסס על הנתונים לשנים 1968 ו-1969.

2. כצעד ראשון גבשנו בדיונים פנימיים הצעה להנחות ומטרות יסוד, שיהוו המסגרת לתחזית מקרו-כלכלית. עד כה טרם שולבו בדיונים מטרדי הממשלה וגורמים אזרחיים אחרים, ואין, לכן, לשחף קמטי"ם בברורים מוקדמים על המסמך בשלב זה. יש להתייחס אל המסמך הרצ"ב כאל מסמך פנימי וראשוני בלבד.

3. כללית, הכוונה היא לבצע את התכנון בשלושה שלבים עיקריים: -

א. תחזית מקרו-כלכלית כללית.

ב. תכנון ענפי.

ג. אינטגרציה של התכנון והתחזית המקרו-כלכלית הכללית.

4. בימים הקרובים יש בדעתנו לזמן דיון בהשתתפות המכותבים להחלפת דעות בקשר למסגרת ההנחות. תאום המועד ייעשה טלפונית.

שלמה גזית - תת אלוף

ט מ ו ר

ח ל ק 1 - הנחות יסוד

1. לא יחול שינוי בסטטוס החוקי של השטחים המוחזקים, וממשלת ישראל תמשיך לראות עצמה כממשלה יחידה בשטח. בתוקף זה תדאג הממשלה לקיום רמת חיים סבירה ולמתן חעסוקה ללא הבחנה בין פליטים ושאינם פליטים.

2. תמשכנה בעיות הבטחון השוטף בחומרתן העכשווית, הן לאורך קוי הפסקת האש והן בתוך השטחים פנימה.

3. תמשכנה האחזויות והתנחלויות בשטחים, אך תוך נישול מינימלי של החושבים מאדמותיהם ותוך השפעה מזעריח על כלכלת האזורים.

4. היקף הגירת תושבים מהשטחים המוחזקים יהיה קטן, ולא יינקטו אמצעים רדיקליים לעידוד ההגירה.

5. "הקו הירוק" ימשיך להיות פתוח למעבר סחורות, שרותים וגורמי יצור - חלקם בצורה מבוקרת וחלקם באופן חופשי.

6. חשיבותם הכלכלית של גשרי הירדן חלך ותפחת, ותחכן אף סגירה מוחלטת של הגשרים, הן למשחר והן לתנועת מבקרים.

7. בפיתוח תשתית בשטחים יש לראות את השטחים המוחזקים כמערכת משולבת בתשתית הישראלית.

8. יש לפעול לחיזוק משקלם הכלכלי של הרשויות המקומיות ולצמצום יחסי בהיקף הפעולות של מוסדות ללא כוונת דווח בינלאומיים בשטחים המוחזקים.

9. לא יחולו שינויים גדולים בתחיקה הפיסקלית והמוניטרית. יש להביא בחשבון אפשרות של ביטול מעמדו של הדינר כהילך חוקי ביהודה ושומרון.

ח ל ק 2 - פירוט ההנחות

1. אוכלוסיה

תחזית לגבי גודל האוכלוסיה לפי אזור ולפי קבוצות גיל ומין תוכן ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לגבי כ"א משנות התכנון. באשר לרבוי הטבעי חשמרנה ההנחות שמשמו את ל.מ.ס. בהכנת תחזית האוכלוסיה לשנת 1985. באשר להגירה יונח "עליה" של 4,500 נפש לשנה ביהודה ושומרון והגירה של 3,000 נפש לשנה ברצועת עזה וצפון סיני. הנ"ל - על בסיס הנתונים לשנת 1969.

2. פיזור גיאוגרפי של האוכלוסיה

המגמה היא לעודד הגירה פנימית מהרצועה ליהודה ושומרון. צורת העידוד תהיה ע"י יצירת תנאים מקילים למעבר עובדים וקליטתם, אך לא ע"י סיוע תקציבי ישיר שיבטיח שיכון והקצבה כספית לסידור ראשוני. מוצע להניח שמדי שנה יעברו 2,500 עובדים נוספים מהרצועה ליהודה ושומרון, באופן שבסוף תקופת התכנון יעבדו כ-12,500 עזתים ביהודה ושומרון. רק אחוז נמוך מן הנ"ל יעבירו מקום מגוריהם הקבוע ליהודה ושומרון.

3. כיווני הפיתוח בתוך האזורים

א. יהודה ושומרון

ההנחה הבסיסית היא, שככל שהאזורים קרובים יותר לישראל רמת התעסוקה וההכנסות תעלה באופן טבעי, ועל כן הפיתוח היזום צריך להיות מכוון לשיפורים ברמת השרותים. ככל שהאזורים מרוחקים מישראל יחרונם היחסי בעבודה זולה בולט יותר, ועל כן הפיתוח היזום יהיה מכוון לניצול היחרון היחסי ע"י יצירת מקורות תעסוקה יצרניים.

ב. רצועת עזה

ככלל, פיתוח מקורות תעסוקה יצרניים ע"י השקעות הון במקום יהיה בהיקף מוגבל בלבד. הנ"ל יהיה נכון במיוחד לגבי אזור אל-עריש. במחנות הפליטים ייעשו פעולות לשיפור תנאי הדיור והתנאים הסביבתיים. הבדואים יהוו קטגוריה נפרדת במסגרת התכנון.

4. רמת החיים

המגמה היא להביא להעלאת רמת החיים, במונחים של הכנסה לנפש. מיחסי הגומלין והקרבה שבין המשק הישראלי והשטחים מחבקש ענין בקיום קצב גידול של ההכנסה לנפש שיהיה גבוה מזה שהיה קיים בשטחים לפני המלחמה, ומזה הקיים בארצות ערב השכנות. כמו-כן יש צורך להביא באופן הדרגתי לצמצום הפער שבין רמת ההכנסה לנפש בקרב ערביי ישראל ותושבי השטחים. לנוכח האמור לעיל מוצע להניח, כי ממשלת ישראל תבטיח קצב גידול מינימלי של ההכנסה לנפש בשיעור של 4-5 אחוזים לשנה בכ"א משנות התכנון. קצב הגידול הנ"ל יהיה זהה ביהודה ושומרון וברצועת עזה, וע"י כך חימנע העמקת הפער בין שני האזורים.

5. תעסוקה

שיעור ההשתתפות בכח העבודה יגדל, אך בתקופת התכנון עדיין לא יגיע לשיעור הקיים כיום בקרב ערביי ישראל. המועסקים יהוו תוך זמן קצר כ-93 אחוזים מכח העבודה. להרחבת מעגל השייכים לכח העבודה תחרום פעילות של הכשרה מקצועית.

2./..

התעסוקה היזומה תצומצם בשני האזורים, ביהודה ושומרון בקצב מהיר יותר, עד כדי ביטולה המוחלט עוד בתקופת התכנון.

6. יחסי הגומלין הכלכליים בין ישראל והשטחים

א. מעבר גורמי יצור

(1) עבודה - יהיה מעבר של עובדים מהשטחים לישראל, בהתאם לצרכי המשק הישראלי, שיוגבל ע"י שיקולים בטחוניים בלבד. היקף התעסוקה תושבי השטחים בישראל יתקבל כשארית אחרי ניכוי התוספת לתעסוקה הטבעית בשטחים עצמם מכלל תוספת המועסקים. חגאי השכר של העובדים בישראל יהיו כפי שנהוג כיום. העובדים בישראל, ככלל, לא יורשו להתגורר בישראל, ועיקר הוצאותיהם ייעשו בשטחים.

(2) הון - השקעות ישראליות בשטחים תהיינה מבוקרות וכפופות לאישור ממשלתי. הקריטריונים שינחו מתן אישור להשקעות יהיו: העדפת פרוייקטים עתירי-עבודה, ועתירי-עבודת גברים בפרט, וכן העדפת פרוייקטים שאינם מתחרים במערכת היצור הישראלית. לא יינתנו תמריצים להשקעות מעבר לנהוג כיום.

(3) ידע - יינתן עידוד למעבר ידע ישראלי לשטחים בתחומים שונים, במיטרין באמצעות התקציב (הדרכה חקלאית, הכשרה מקצועית וכד'), ובעקיפין (ע"י תיווך בין יזמים בשטחים ובעלי ידע בישראל וכד').

ב. סחר במוצרים

(1) מוצרי תעשיה - ימשיך להתקיים מעבר חופשי של מוצרי תעשיה בשני הכיוונים. לא תינקט יזמה ממשלתית לסייע למסחר בדרך של הקמת ארגוני שיווק וכד'.

(2) מוצרי חקלאות - ימשיך להתקיים מעבר חופשי של מוצרי חקלאות מישראל לשטחים ומעבר מבוקר בכיוון ההפוך. התוצרת החקלאית של השטחים תהווה אחוז קבוע ברמה הקיימת בכלל השיווק הישראלי של מוצרים חקלאיים.

ג. סחר בשרותים

(1) תיירות - ביקורי ישראלים בשטחים יהיו ברמה הנמוכה של שנת 1969, בתוספת גידול הנובע מהגידול באוכלוסיה בישראל. ההוצאות של מבקרים ישראלים בשטחים יתרכזו לאורך העורקים הראשיים, ויינתן עידוד למקומיים להקים דוכני מכירה בצדי עורקים אלו. ביקורים של תיירים מחו"ל בשטחים ייאמדו עפ"י תחזית התיירות לישראל. ביקורים של תושבי השטחים בישראל יצטמצמו במידה ניכרת.

(2) תחבורה - היקף תעסוקת רכב תובלתי מהשטחים בישראל יגדל באופן יחסי לנפח המסחר בין השטחים וישראל. הובלת עובדים לישראל תעשה בחלקה ע"י רכב של השטחים - כמחצית העובדים מיהודה ושומרון בישראל, ופחות ממחצית העובדים עזה בישראל יוסעו ע"י רכב מהשטחים. קישור בין ישראל והשטחים שלא למטרות עבודה ייעשה במסולב ע"י אוטובוסים ישראלים ומקומיים. הובלת נוסעים בתוך אזור יהודה ושומרון תעשה בלעדית ע"י רכב של השטחים. הובלת נוסעים בתוך רצועת עזה תעשה בחלקה ע"י רכב של השטחים, ובחלקה ע"י אוטובוסים ישראלים. קוי אוטובוסים ישראלים יונהגו בשטחים גם בקישור בין שתי נקודות בישראל (עפולה - באר-שבע, למשל). תעסוקת מוניות מהשטחים בישראל תצטמצם עד כדי שליש מרמתה הנוכחית.

(3) שרותים אחרים – בנקאות: לא יהיו בנקים ערביים בשטחים, ותגדל ההזדקקות לשרותי בנקים ישראלים; ביטוח: היקפי שרותי ביטוח יגדלו באופן יחסי למצבת כלי-הרכב בשטחים; בריאות: אספוז וביקורים של תושבי השטחים במוסדות בריאות בישראל יגדלו לפי גידול האוכלוסיה וההכנסה לנפש; חינוך: אין לצפות למספרים גדולים של תלמידים מהשטחים במוסדות חינוך בישראל. יגדל מספר הלומדים בבתי ספר מקצועיים בישראל.

ד. התיישבות ישראלית בשטחים

ההתיישבות הישראלית בשטחים תיצור ביקוש לעובדי בנין מקומיים. מספר העובדים הנ"ל נכלל במטפר העובדים בישראל. לא תהיינה השפעות משמעותיות אחרות מבחינה כלכלית להתיישבות הישראלית בשטחים.

7. יחסי הגומלין הכלכליים בין השטחים וארצות ערב

א. מסחר – צפוי שיוגברו הפיקוח והבקורת בגשרי הירדן באופן שיכביד במידה רבה על הסחר ותנועת הביקורים, ותתכן אף סגירה מוחלטת. אי-לכך, היקף המסחר דרך הגשרים יגדל בקצב נמוך, כך שבסה"כ חשיבותם הכלכלית של הגשרים הפתוחים תלך ותפחת. חלק יחל המסחר דרך הגשרים יהיה סחר טרנזיט של סחורות שייובאו דרך נמלי ישראל וייוצאו לארצות ערב ללא עיבודים נוספים בשטחים ו/או בישראל. המדיניות המסחרית (חמריצים ומכסים) תישאר ללא שינוי.

ב. תיירות – היקף הביקורים של תושבי השטחים בארצות ערב והיקף ביקורים של תושבי ארצות ערב בשטחים יישאר ברמה של שנת 1969. גידול מסויים בהיקף הביקורים של תושבי ארצות ערב ינבע ממתן האפשרות לביקורים אצל ערביי ישראל. ההוצאה למבקר תהיה ברמה הקיימת.

ג. תחבורה – כלי רכב מהשטחים יעברו דרך הגשרים רק למטרות מסחר, והיקף תעסוקתם זו תגדל פרופורציונית להיקף הסחר דרך הגשרים.

ד. שרותים אחרים – בנקאות: היקף הפקדונות של תושבי השטחים בבנקים ערביים יגדל באופן יחסי לזרם התקבולים בדינרים; חינוך: יגדל מספר התלמידים מהשטחים בארצות ערב.

ה. העברות כספים – יציאת תושבי השטחים לעבודה בארצות ערב תלך ותקטן, ולכן החלק היחסי של העברות מבני משפחה העובדים בחו"ל ילך ויקטן. היקף תמיכות מפרטים לפרטים יישאר ברמתו הנוכחית. היקף העברות ממשלת ירדן לגדמ"ע יישאר אף הוא ברמתו הנוכחית.

8. יחסי הגומלין הכלכליים בין השטחים וחו"ל

א. מסחר – המדיניות המסחרית לגבי יצוא ויבוא דרך נמלי ישראל תהיה כמו זאת הנהוגה בישראל, בהבדל שהיבוא ימזיך להיות מוחנה ברשיון בכל מקרה ומקרה. חינקטנה פעולות לעידוד היצוא ע"י חיפוש שווקים וסיוע בשיווק.

ב. הון – למשקיעים מחו"ל יינתנו אותם התנאים הניתנים למשקיעים ישראלים בשטחים. יש לצפות ליבוא הון מחו"ל (מענקים והשקעות) בהיקף של עד 5 מליון דולר לשנה בכ"א משנות החכנון.

4./..

9. יחסי הגומלין הכלכליים בין האזורים

א. יחקיים מעבר חופשי של עובדים מעזה ליהודה ושומרון, ולא יהיה מעבר עובדים בכיוון ההפוך (ר' גם סעיף 2 לעיל).

ב. תחקיים זרימה חופשית של סחורות מכל הסוגים בין האזורים, ויינתן עידוד להתקשרויות מסחריות בין שני האזורים,

10. מגמות הפיתוח בענפים

א. חקלאות - מטרת הפיתוח החקלאי תהיה הרחבת גידולי יצוא, החלפת יבוא לישראל וגידולים תעשייתיים. היקף העובדים בחקלאות יישאר קבוע, ולכן יקטן חלקו של הענף בכלל המועסקים. יוכנסו בענף שיפורים טכנולוגיים ויגדל היקף קנית תשומות של הענף מישראל. ע"י כך יש לצפות לעליה ברמת היבולים לדונם.

ב. מים - פיתוח מקורות מים מקומיים ייעשה רק באזורים מרוחקים מישראל, על מנת לצמצם למינימום את הפגיעה בפוטנציאל המים של ישראל. החחברויות לרשת המים הישראלית ייעשו רק לשימושים שוליים (ולא למטרות השקיה). ברצועת עזה עלולה בעיית המים להוות מגבלה אפקטיבית על הפיתוח החקלאי.

ג. תעשיה - מטרת הפיתוח התעשייתי תהיה עידוד ענפים עתירי-עבודה בלתי-מקצועית, המתאימים ליתרונות היחסיים המקומיים, והעשויים לחסון מט"ח למשק הישראלי ע"י החלפת יבוא והגדלת יצוא.

ד. פיתוח תשתית - בנושאי תשתית יש לראות את ישראל והשטחים כמערכת אחת. כבישים: ההוצאות לסלילת כבישים חגדלנה באותו קצב כמו בישראל; חשמל: תהיה התחברות לרשת החשמל הישראלית לאורך עורקים ראשיים. נשאף להביא חשמל למרבית המקומות שאין בהם כיום חשמל; טלקומוניקציה: חיסול והחלפת מרכזיות ידניות בקצב של 4-5 לשנה בכ"א מסנות התכנון, חיבור קווים למקומות אליהם אין כיום קשר טלפוני. יש לצפות לגידול מספר המינויים בהתאם לקצב הגידול של ההכנסה הלאומית; נמל ורכבת בעזה: לא תיעשנה פעולות לפיתוח הנמל ולחידוש הפעלת הרכבת ברצועת עזה.

ה. בניה - הפעילות בענף הבניה תחזור לרמה שהיתה קיימת בשטחים לפני המלחמה. רמת פעילות זו תושג, בין היתר, גם כתוצאה מעידוד ציבורי שיינתן לבניה למגורים, במטרות של פיזור אוכלוסיה, שיקום פליטים וכד', בהיקף מוגבל.

ו. תחבורה - מטרת הפיתוח בענף התחבורה תהיה מודרניזציה של הענף ע"י ריאורגניזציה הדרגתית ובקצב איטי, ע"י מתן הלוואות לחידוש משק הרכב וע"י הכנסת שיפורים טכנולוגיים בשרותי רכב.

ז. תיירות - יינתן עידוד ממשלתי לפיתוח תיירות המבוססת על סיורים ושהיות קצרות (אתרים, מזכרות וכו').

11. הסקטור הציבורי

א. שרותים ציבוריים

(1) בריאות - חגדלנה ההוצאות לבריאות באופן שהפער הקיים בין ההוצאות לנפש (מכל המקורות) בישראל ובשטחים ילך ויצטמצם.

(2) חינוך - ההוצאות לחינוך תגדלנה רק בהתאם לגידול הטבעי.

(3) סעד - השאיפה היא לצמצם ככל האפשר את האוכלוסיה הנזקקת לסעד. בשרותי הסעד ובצורת התמיכות לא יחולו שינויים מהותיים-איכותיים.

5./..

ב. הרשויות המוניציפליות

כעקרון, יש לחתור לחיזוק השלטון המקומי כמוקד של עוצמה מקומית. לצורך זה יש להרחיב את הפונקציות הכלכליות שבמלא השלטון המקומי, להמנע מפגיעה במקורות ההכנסה הקיימים של הרשויות המקומיות ולהוסיף עליהם מקורות חדשים במידת האפשר. מפעלי מים וחשמל שבבעלות הרשויות המקומיות ימשיכו להיות מקור הכנסה, אפילו יוחלפו מקורות האספקה המקומיים בישראליים.

12. חוקים פיסקליים ומוניטריים

א. הדינר - יש להניח כי יבוטל מעמדו של הדינר כהילך חוקי ביהודה ושומרון.

ב. מערכת המסים - המסים העקיפים יהיו כמו אלו הנהוגים בישראל. לא יונהגו שינויים בתחיקה הפיסקלית הקיימת בקשר למסים היקיריים.

ג. שכר עובדי ממשל - יש אינטרס לשמור על מעמדם המועדף של עובדי הממשל המקומיים. אי-לכך, שכרם הריאלי יגדל בקצב הגידול של ההכנסה לנפש.

ד. תנאי התקעות - התנאים שיינתנו למשקיעים יהיו כמו הנהוג כיום. לא תהיה הבחנה בין האזורים לענין זה. תהיה הבחנה בין משקיע מקומי וישראלי.

13. מוסדות ללא כוונת רווח

א. סטו"ת - לא יהיה גידול בהיקף ההוצאות של סטו"ת בשטחים. עובדה זו חביא לצמצום בהיקף הפעולות של סטו"ת. הממשל יתאף להעביר לתחום טיפולו נושאי טיפול של סטו"ת במידת האפשר.

ב. מוסדות בינלאומיים אחרים - המגמה תהיה להמנע מהרחבת היקף פעילות של גורמים זרים בינלאומיים בשטחים.

מפקד איזור יהודה ושומרון (3)
מפקד מספל 64 (3)
פרופ' ברונו - האוניברסיטה העברית
פרופ' מונדלק - המקולטה למקלאות
ע"ר ברגלס - אוניברסיטת ת"א
ד"ר זוסמן - יועץ כלכלי למערכת הבמחון
מר צ. זוסמן - מנץ ישראל, מח' מחקר

הנידון: תכנית רב-שנתית לשטחים המוחזקים

1. יש בכוונתינו לגבש תכנון כלכלי רב-שנתי ליהודה ושומרון ולרצועת עזה. התכנון יתיחס לשנים 1970, 1971 ו- 1972 ויתבסס על הנתונים לשנים 1968 ו- 1969.

2. בשלב ראשון גיבשנו ברוטים מנימיים הצעה לשנחות ומטרות יסוד, שיהוו המסגרת לתחזית מקרו-כלכלית. יש להתיחס את המסמך הדצ"ב כאל מסמך פנימי וראשוני בלבד.

3. כללית, הכוונה היא לבצע את התכנון בשלושה שלבים עיקריים: -

א. תחזית מקרו-כלכלית כללית.

ב. תכנון ענפי.

ג. אינטגרציה של התכנון והתחזית המקרו כלכלית הכללית.

4. בימים הקרובים יש בדעתינו לזמן דיון בהשתתפות כל המכותבים להחלפת דעות בקשר למסגרת ההנחות. תאום המועד יעשה טלפונית.

בברכה,

שלמה גזית - חת' אלוף

ח ל ק 1 - הנחות יסוד

1. לא יחול שינוי בסטטוס החוקי של השטחים המוחזקים וממשלת ישראל תמשיך לראות עצמה כממשלה יחידה בשטח. בתוקף זה תצטרך הממשלה לקיום רמת חיים סבירה, למתן תעסוקה ~~לאוכלוסיה שיבנתיים תיקבעים~~ לכל האוכלוסיה, ללא הבחנה בין יהודים ושאינם יהודים.

2. ~~תמיכך ההתפרות ויחסיות במצב הבטחון השוטף~~ יהודים לשמור על הסדר הציבורי.

3. תימשך האכיפה והמשילות ושמירת שלום, תוך מתן ביטוי מיוחד לתושבת ולתוך הטמעה מיוחדת על כוחות הביטחון.

3. היקף הגירות תושבים מהשטחים המוחזקים יהיה קטן, ולא ינקטו אמצעים רדיקליים לעידוד ההגירה.

4. "הקו הירוק" ימשיך להיות פתוח למעבר סחורות, שירותים וגורמי יצור - חלקם בצורה מבוקרת וחלקם באופן חפשי.

5. ~~גשרי הירדן ימשיכו להיות מתוחזקים להנדעת סחורות ומבקרים אך וחשיבותם~~ הכלכלית על כפתו תהלך ~~החשוחה~~. תושלטה ריבונות ישראלית בגדה המערבית, יתכן שלא יהיה צורך בהקמת מחסומים ובקרה

6. במיתוח תשומת לב יש לראות את ~~השטחים~~ המוחזקים כמערכת אחת. משלבי ההתפתחות הפוליטית.

7. יש לפעול לחיזוק משקלם הכלכלי של הרשויות המקומיות ולצמצום יחסי בהיקף הפעולות של מוסדות ללא כוונת רווח בינלאומיים בשטחים המוחזקים.

8. לא יחולו שינויים גדולים בחקיקה הפיסקלית והמוניסיפלית. הדינר ימשיך להיות החלך חוקי אך יש להביא בחשבון גם אפשרות של ביטול מעמדו זה.

ת ל ק 2 - פירוט ההנחות

1. אוכלוסיה

תחזית לגבי גודל האוכלוסיה לפי אזור ולפי קבוצות גיל ומין תוכן ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לגבי כ"א משנות התכנון. באשר לרבוי הטבעי השמרנה ההנחות ששמשו את ל.מ.ס. בהכנת תחזית האוכלוסיה לשנת 1985. באשר להגירה יונח "עליה" של 4,500 נפש לשנה ביהודה ושומרון והגירה של 3,000 נפש לשנה ברצועה עזה וצפון סיני. הנ"ל על בסיס הנתונים לשנת 1969.

2. סיזור גיאוגרפי של האוכלוסיה

המגמה היא לעודד הגירה פנימית מהרצועה ליהודה ושומרון. צורת העידוד תהיה ע"י יצירת תנאים קלים למעבר עובדים וקליטתם, אך לא ע"י סיוע תקציבי ישיר שיבטיח שיכון והקצבה כספית לסידור ראשוני. מוצע להניח שמדי שנה יעברו 2,500 עובדים נוספים מהרצועה ליהודה ושומרון, באופן שבסוף תקופת התכנון יעבדו כ-12,500 עזתים ביו"ש. רק אחוז נמוך מן הנ"ל יעבירו מקום מגוריהם הקבוע ליהודה ושומרון.

3. כיווני הפיתוח בתוך האזורים

א. יהודה ושומרון

ההנחה הבסיסית היא, שככל שהאזורים קרובים יותר לישראל רמת התעסוקה וההכנסות תעלה באופן טבעי, ועל כן הפיתוח היזום צריך להיות מכוון לשיפורים ברמת השרותים. ככל שהאזורים מרוחקים מישראל יתרונם היחסי בעבודה זולה בולט יותר, ועל כן הפיתוח היזום יהיה מכוון לניצול היתרון היחסי ע"י יצירת מקורות תעסוקה יצרניים.

ב. רצועת עזה וצפון סיני

ככלל, פיתוח מקורות תעסוקה יצרניים ע"י השקעות הון במקום יהיה בהיקף מוגבל בלבד. הנ"ל יהיה נכון במיוחד לגבי אזור אל-עריש. במחנות הפליטים ייעשו אפעולות לשיפור תנאי הדיור והתנאים הסביבתיים. הבדואים יהוו קטגוריה נפרדת במסגרת התכנון.

4. רמת החיים

ראה הערות על הנושא בהמשך

המגמה היא להביא להעלאת רמת החיים, במונחים של הכנסה לנפש. יש לשאוף לקצב גידול של ההכנסה לנפש שיהיה גבוה מזה שהיה קיים בשטחים לפני המלחמה, ומזה הקיים בארצות ערב השכנות. כמו-כן יש צורך להביא באופן הדרגתי לצמצום הפער שבין רמת ההכנסה לנפש בקרב ערביי ישראל ותושבי השטחים. לנוכח האמור לעיל מוצע להניח כי ממשלת ישראל תבטיח קצב גידול מינימלי של ההכנסה לנפש בשיעור של 4-5 אחוזים לשנה בב"א משנות התכנון. קצב הגידול הנ"ל יהיה זהה ביהודה ושומרון וברצועת עזה, וע"י כך תימנע העמקת הפער בין שני האזורים.

5. **חעסוקה**

שיעור ההשתתפות בכח העבודה יגדל, אך בתקופת התכנון עדיין לא יגיע לשיעור הקיים כיום בקרב ערביי ישראל. המועסקים יהוו תוך זמן קצר כ-93 אחוזים מכח העבודה. להדרגה מעגל השייכים לכח העבודה תתרום פעילות רחבה של הכשרה מקצועית. התעסוקה היזומה תבושל בסנני האזורים, ביו"ש בקצב מהיר יותר.

6. **יחסי הגומלין הכלכליים בין ישראל והשטחים**

א. **מעבר גורמי יצור**

(1) **עבודה** - יהיה מעבר של עובדים מהשטחים לישראל. היקף התעסוקה מושבי השטחים בישראל יתקבל כשארית אחרי ניכוי התוספת לתעסוקה הטבעית בשטחים עצמם מכלל תוספת המועסקים. תנאי השכר של העובדים בישראל יהיו כמי הנהוג כיום. העובדים בישראל לא יורשו להתגורר בישראל.

(2) **הון** - השקעות ישראליות בשטחים תהיינה מבוקרות וכפופות לאישור ממשלתי. הקריטריונים שינחו מתן אישור להשקעות יהיו: העדפת פרוייקטים עתירי-עבודה, עתירי עבודת גברים בפרט, וכן העדפת פרוייקטים שאינם מתחרים במערכת היצור הישראלית. לא יינתנו תמריצים להשקעות מעבר לנהוג כיום.

(3) **ידע** - יינתן עידוד למעבר ידע ישראלי לשטחים בתחומים שונים, במישרין באמצעות התקציב (הדרכה חקלאית, הכשרה מקצועית וכד') ובעקיפין (ע"י חיווך בין יזמים בשטחים ובעלי ידע בישראל וכד').

ב. **סחר במוצרים**

(1) **מוצרי תעשיה** - ישמין להתקיים מעבר חופשי של מוצרי תעשיה בשני הכיוונים. לא תינקט יוזמה ממשלתית לסייע למסחר בדרך של הקמת ארגוני שיווק וכד'.

(2) **מוצרי חקלאות** - ימשיך להתקיים מעבר חופשי של מוצרי חקלאות מישראל לשטחים ומעבר מבוקר בכיוון ההפוך. התוצרת החקלאית של השטחים תהווה אחוז קבוע ברמה הקיימת בכלל השיווק הישראלי של מוצרים חקלאים.

ג. **סחר בשרותים**

(1) **תיירות** - ביקורי ישראלים בשטחים יהיו ברמה הנמוכה של שנת 1969, בתוספת גידול הנובע מהגידול באוכלוסיה בישראל. ההוצאות של מבקרים ישראלים בשטחים יתרכזו לאורך העורקים הראשיים, ויינתן עידוד למקומיים להקים דוכני מכירה בצדי עורקים אלו. ביקורים של תיירים מחו"ל בשטחים ייאמדו עפ"י תחזית התיירות לישראל. ביקורים של תושבי השטחים בישראל יצטמצמו במידה ניכרת.

(2) <u>התחבורה</u> - היקף העסוקה רכב תובלה מהשטחים בישראל יגדל באופן יחסי לנפח המסחר בין השטחים וישראל. רכב להובלת נוסעים (של השטחים) יעסוק בעיקר בהובלת עובדים לישראל. ~~קבוצת המעלה~~ ממחצית העובדים מיו"ש בישראל, רשמת מחות ממחצית העובדים מעזה בישראל יוסעו ע"י רכב מהשטחים. העסוקה מוניות מהשטחים בישראל תצטמצם עד כדי שליש מרמתה הנוכחית. קווי אוטובוסים ישראליים יונהגו בשטחים רק בקישור בין שתי נקודות בישראל (עפולה - באר-שבע, למשל).

(3) <u>שירותים אחרים</u> - <u>בנקאות</u>: לא יהיו בנקים ערביים בשטחים ותגדל ההזדקקות לשרותי בנקים ישראליים; <u>ביטוח</u>: היקפי שרותי ביטוח יגדלו באופן יחסי למצבת כלי-הרכב בשטחים; <u>בריאות</u>: אישפוז וביקורים של תושבי השטחים במוסדות בריאות בישראל יגדלו למי גידול האוכלוסיה וההכנסה לנפש. <u>חינוך</u>: אין לצפות למספרים גדולים של תלמידים מהשטחים במוסדות חינוך בישראל. יגדל מספר הלומדים בבתי ספר מקצועיים בישראל.

ד. <u>התיישבות ישראלית בשטחים</u>

ההתיישבות הישראלית בשטחים תיצור ביקוש לעובדי בנין מקומיים. מספר העובדים הנ"ל נכלל במספר העובדים בישראל. לא תהיינה השפעות משמעותיות אחרות מבחינה כלכלית להתיישבות הישראלית בשטחים.

ז. <u>יחסי הגומלין הכלכליים בין השטחים וארצות ערב</u>

א. <u>מסחר</u> - גשרי הירדן ימשיכו להיות פתוחים והמדיניות המסחרית (תעריפים ומכסים) תשאר ללא שינוי. היקף המסחר דרך הגשרים יגדל בקצב נמוך, כך שבסה"כ חשיבותם הכלכלית של הגשרים הפתוחים תלך ותמחת. חלק של המסחר דרך הגשרים יהיה סחר טרנזיט של סחורות שיובאו/יצאו צרך נמלי ישראל וייצאו לארצות ערב ללא עיבודים נוספים בשטחים ו/או בישראל.

ב. <u>תיירות</u> - היקף הביקורים של תושבי השטחים בארצות ערב והיקף ביקורים של תושבי ארצות ערב בשטחים יישאר ברמה של שנת 1969. גידול מסויים בהיקף הביקורים של תושבי ארצות ערב יגבע ממתן האפשרות לביקורים אצל ערביי ישראל. ההוצאה למבקר תהיה ברמה הקיימת.

ג. <u>התחבורה</u> - כלי רכב מהשטחים יעברו דרך הגשרים רק למטרות מסחר, והיקף העסוקתם זו תגדל פרופורציונית להיקף המסחר דרך הגשרים.

ד. <u>שרותים אחרים - בנקאות</u>: היקף הפקדונות של תושבי השטחים בבנקים ערביים יגדל באופן יחסי לזרם התקבולים בדינרים; <u>חינוך</u>: יגדל מספר התלמידים מהשטחים בארצות ערב.

ה. <u>העברות כספים</u> - יציאת תושבי השטחים לעבודה בארצות ערב תלך ותקטן, ולכן החלק היחסי של העברות מבני משפחה העובדים בחו"ל ילך ויקטן. היקף הסיכות מפרסים לפרסים יישאר ברמתו הנוכחית. היקף העברות ממשלת ירדן לגדמ"ע יישאר אף הוא ברמתו הנוכחית.

8. <u>יחסי הגומלין הכלכליים בין השטחים וחו"ל</u>

א. <u>מסחר</u> - המדיניות המסחרית לגבי יצוא ויבוא דרך נמלי ישראל תהיה כמו זאת הנהוגה בישראל, בהבדל שהיבוא ימשיך להיות מוחנה ברשיון בכל מקרה ומקרה. תוקצנה פעולות לעידוד היצוא ע"י חיפוש שווקים וסיוע בשיווק.

ב. <u>הון</u> - למשקיעים מחו"ל יינתנו אותם התנאים הניתנים למשקיעים ישראלים בשטחים. יש לצפות לנטוא הון מחו"ל (מענקים והשקעות) בהיקף של 35 מליון דולר לשנה בב"א משנות התכנון.

9. <u>יחסי הגומלין הכלכליים בין האזורים</u>

א. ימקיים מעבר חופשי של עובדים מעזה ליו"ש, ולא יהיה מעבר עובדים בכיוון ההפוך (ר' גם סעיף 2 לעיל).

ב. מתקיים זרימה חופשית של סחורות מכל הסוגים בין האזורים, ויינתן עידוד להחקשרויות מסחריות בין שני האזורים.

10. <u>מגמות בפיתוח בענפים</u>

א. <u>חקלאות</u> - מטרת הפיתוח החקלאי תהיה הרחבת גידולי יצוא, (חל)פת יבוא לישראל וגידולים מעשייתיים. היקף העובדים בחקלאות יישאר קבוע, ולכן יקטן חלקו של הענף בכלל המועסקים. יוכנסו בענף שיפורים טכנולוגיים ויגדל היקף קניית השומות של הענף מישראל. ע"י כך יש לצפות לעליה ברמת היבולים לדונם.

ב. <u>מים</u> - פיתוח מקורות מים מקומיים ייעשה רק באזורים מרוחקים מישראל על מנת לצמצם למינימום את הפגיעה במוסנציאל המים של ישראל. ההחבדויות לרשת המים הישראלית יעשו רק לשימושים שוליים (ולא למטרות השקיה). ברצועת עזה עלולה בעית המים להוות מגבלה אפקטיבית על הפיתוח החקלאי.

ג. <u>חשמל</u> - מטרת הפיתוח החשמלי תהיה עידוד ענפים עתירי-עבודה בלתי-מקצועית, המתאימים ליתרונות היחסיים המקומיים, והעשויים לחסוך מש"ח למשק הישראלי ע"י החלפת יבוא והגדלת יצוא.

ד. <u>תיתות ושתית</u> - בנושאי תשתית יש לראות את ישראל והשטחים כמערכת אחת. <u>בבישים</u> - ההוצאות לסלילת כבישים תגדלנה באותו קצב כמו בישראל; <u>חשמל</u> - תהיה התחברות לרשת החשמל הישראלית לאורך עורקים ראשיים, ונשתף להביא חשמל למרבית המקומות שאין בהם כיום חשמל; <u>טלקומוניקציה</u> - חיסול והחלפת מרכזיות ידניות בקצב של 4-5 לשנה בכ"א משנות התכנון, חיבור קוים למקומות אליהם אין כיום קשר טלפוני. יש לצפות לגידול מספר המינויים בהתאם לקצב הגידול של ההכנסה הלאומית; <u>גמל ורכש בעזה</u> - לא ייעשו פעולות לפיתוח הנמלא ולחידוש הפלת הרכבת ברצועת עזה.

ה. <u>בניה</u> - הפעילות בענף הבניה תחזור לרמה שהיתה קיימת בששחים למני המלחמה. רמת פעילות זו תאפשר, בין היתר, גם כתוצאה מעידוד ציבורי שיינתן לבניה למגורים, בממרות של מיזור אוכלוסיה, שיקום בליסים וכד', בהיקף מוגבל.

ו. <u>תחבורה</u> - מטרת הפיתוח בענף התחבורה תהיה מודרניזציה של הענף ע"י ריאורגניזציה הדרגתית ובקצב איטי, ע"י מתן הלוואות לחידוש משק הרכב וע"י הכנסת שיפורים טכנולוגיים בשרותי רכב.

ז. <u>תיירות</u> - יינתן עידוד ממשלתי לפיתוח תיירות המבוססת על סיורים ושהיות קצרות (אתרים, מזכרות וכו').

11. <u>הסקטור הציבורי</u>

א. <u>שרותים ציבוריים</u>

(1) <u>בריאות</u> - תגדלנה ההוצאות לבריאות באופן שהפער הקיים בין ההוצאות לנפש (מכל המקורות) בישראל ובששחים תלך ותצטמצם.

(2) <u>חינוך</u> - ההוצאות לחינוך יגדלו רק בהתאם לגידול הטבעי.

(3) <u>סעד</u> - השאיפה היא לצמצם ככל האפשר את האוכלוסיה הנזקקת לסעד. בשרותי הסעד ובצורת התמיכות לא יחולו שינויים מהותיים-איכותיים.

ב. <u>הרשויות המוניציפליות</u>

כעקרון יש לחתור לחיזוק השלטון המקומי כמוקד של עוצמה פוליטית. לצורך זה יש להרחיב את הפונקציות הכלכליות שבמלא השלטון המקומי, להפנע מגביה במקורות ההכנסה הקיימים של הרשויות המקומיות ולהוסיף עליהם מקורות חדשים במידת האפשר. מעלי פים וחשמל שבבעלות הרשויות המקומיות ישמיכו להיות מקור הכנסה אפילו יותלפו מקורות האספקה המקומיים בישראליים.

12. <u>חוקים פיסקליים ומוניטריים</u>

א. <u>הדינר</u> - לא תידרש ידועה לביסול מעמדו של הדינר כחילוף חוקי, אך יש לתביא אסמכתה כזאת בחשבון. בניגוד מעמד בדבר

ב. <u>מערכת המסים</u> - המסים העקיפים יהיו כמו אלו הנהוגים בישראל. לא יונהגו שינויים בתחיקה הפיסקלית הקיימת בקשר למסים הישירים.

ג. <u>שכר עובדי ממשל</u> - יש איזמרם לשמור על מעמדם המועדף של עובדי הממשל המקומיים. אי-לכך שכרם הריאלי יגדל בקצב הגידול של ההכנסה לנפש.

ד. <u>תנאי השקעות</u> - התנאים שיינתנו למשקיעים יהיו כמו הנהוג כיום. לא תהיה הבחנה בין האזורים לענין זה. תהיה הבחנה בין משקיע מקומי וישראלי.

13. <u>מוסדות ללא כוונת רווח</u>

א. <u>סטו"ם</u> - לא יהיה גידול בהיקף ההוצאות של סטו"ם בששתים. עובדה זו תביא לצמצום בהיקף הפעולות של סטו"ם. הממשל ישאף להעביר לתחום טיפולו נושאי טיפול של סטו"ם במידה האפשר.

ב. <u>מוסדות בינלאומיים אחרים</u> - המגמה תהיה להמנע מהרחבת היקף פעילות של גורמים זרים בינלאומיים בששתים.

29.9.69

תא"ל שלמה גזית
ד"ר פנחס זוסמן
מר מנדי פורת

הנדון: תכנית רב שנתית – מטרות והנחות יסוד

1. רצ"ב הצעה למערכת מטרות והנחות לתכנית רב-שנתית.

2. בשלב זה מוצעת רק רשימת נושאים בהם דרושה הגדרה של מטרות והנחות, ולגבי כל נושא מציינות מספר מטרות והנחות אפשריות. מתוך הנ"ל מוצע לבחור מערכת יחידה של מטרות והנחות, שתהווה המסגרת לעבודת התכנון.

3. נראה, שבמרבית הנושאים מתאימות המטרות וההנחות לשני האזורים – יהודה ושומרון ורצועת עזה – ולכן אין ההצעה כוללת שתי מערכות נפרדות, אלא מציינת בגוף ההנחות את השוני בהנחות לגבי כל אזור, במידה ונראה שיש לכך מקום.

4. בדומה לעבודת התכנון בכללותה, גם הגדרת המטרות והנחות היסוד צריכה להעשות בשני שלבים. השלב הראשון – הרצ"ב – עוסק במטרות והנחות כלליות בלבד, ולכן לגבי ענפי המשק השונים הסתפקנו בציון הכיוון הכללי של התפתחותם. בשלב השני יהיה צורך להגדיר ביתר פירוט מטרות והנחות לגבי כל ענף בנפרד.

יעקב לִיפשיץ

תכנית רב-שנתית - מטרות והנחות יסוד

(מצע לדיון)

1. <u>אוכלוסיה</u>

תחזית לגבי גודל האוכלוסיה לפי אזור ולפי קבוצות גיל הוכנה ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בשתי אלטרנטיבות: העדר הגירה כלל והגירה בהיקף של 25,000 נפש לשנה. הנתונים לשמונת החודשים הראשונים של שנת 1969 מצביעים על קיום הגירה נטו שלילית (במלים אחרות, מספר הנכנסים במסגרת איחוד משפחות, מבצע 7,000 וחילופי תושבים בקנטרה גדול ממספר המהגרים לצמיתות). התמונה שונה לשני האזורים - על בסיס שנתי ביהודה ושומרון קיימת "עליה" של כ-4,500 נפש, ואילו ברצועת עזה - הגירה של כ-3,000 נפש.

לאור הנ"ל מוצעות האפשרויות הבאות : -

א. לקבל את תחזית ל.מ.ס. המניחה העדר הגירה.

ב. להניח " עליה" בהיקף האמור לגבי יהודה ושומרון, והגירה בהיקף האמור לגבי עזה, ולבקש את ל.מ.ס. לתקן התחזית בהתאם.

ג. לקבוע אומדנים אחרים כלשהם להגירה מיהודה ושומרון ומעזה, ולבקש את ל.מ.ס. לתקן התחזית בהתאם.

חשוב להבין, כי בחירה באחת מן האפשרויות דלעיל מניחה באופן סמוי משהו לגבי מדיניות עידוד ההגירה (או אי-עידוד הגירה), שיש בכוונתנו לנקוט. הצעדים המרכיבים מדיניות כזאת עשויים להיות בעלי משמעות לגבי חלקים אחרים של התכנית הרב-שנתית, ויהיה צורך להביאם בחשבון.

2. <u>פיזור גיאוגרפי של האוכלוסיה</u>

א. <u>בין האזורים</u>

בנוסף לשיקולים פוליטיים, הכרוכים בביטול מחנות הפליטים ובבינול אוכלוסית הפליטים בקרב התושבים, גם שיקולים כלכליים תומכים בעידוד הגירה פנימית מהרצועה ליהודה ושומרון. דרושה, איפוא, הנחה לגבי ההיקף השנתי הצפוי של מעבר תושבים מהרצועה ליהודה ושומרון.

קיימות שתי אפשרויות : -

(1) <u>העדר עידוד ממשלתי</u> - בהנחה כזאת אפשר יהיה לקבל את היקף מעבר העובדים תוך כדי תהליך התכנון עצמו, ולא דרושה הנחה אקסוגנית. סביר להניח, שרק חלק קטן מן העובדים יעתיק מקום מגוריו הקבוע מהרצועה ליהודה ושומרון בחנאים אלו, ויהיה צורך להעריך חלק זה באופן שרירותי.

(2) <u>עידוד ממשלתי</u> - בהנחה זאת דרושה הנחה אקסוגנית לגבי צורות העידוד הממשלתי והיקפו. נראה שהעידוד הממשלתי צריך להתבטא בעיקר ביצירת מקורות פרנסה, מתן שיכון והקצבה כספית לסידור ראשוני (דו"ח ברונו העריך ההשקעה הכרוכה בקליטת משפחת פליטים, כולל דיור, בכ-20 אלף ל"י).

2./..

ב. <u>בתוך האזורים</u>

במידה ומשיקולים לא-כלכליים יש ענין לפתח חלקים מסויימים של האזור בקצב מהיר יותר, יש להניח זאת במפורש. הנחה כזאת תשפיע על כיוון ההתפתחות הכללי של האזור בגלל הבדלים ביתרונות היחסיים בין החלקים השונים של האזור. החלוקה המוצעת לצורך זה היא כדלקמן : -

ביהודה ושומרון : -

(1) הר חברון

(2) בית-לחם - רמאללה

(3) שכם

(4) ג'נין - טול-כרם

(5) בקעת יריחו

ברצועת עזה : -

(1) עזה

(2) חן-יונס - רפיח

(3) צפון סיני

3. <u>רמת חיים</u>

הנחת היסוד היא שממשלת ישראל אחראית לקיום רמת חיים סבירה בשטחים המוחזקים. המודד הרלבנטי של רמת חיים במשק שבו ההכנסה האישית לנפש שונה במידה ניכרת מההכנסה הלאומית לנפש, כתוצאה מקיום העברות בהיקף גדול, היא התצרוכת לנפש. ההגדרה של רמת חיים סבירה בשטחים המוחזקים יכולה להעשות בדרכים הבאות : -

א. מתוך השוואה לישראל - האם מעוניינים לשמור על פער קבוע בין התצרוכת לנפש בישראל ובשטחים? האם מעוניינים לצמצם פער זה, ובאיזה קצב?

ב. מתוך השוואה לערביי ישראל - שאלות כנ"ל.

ג. שמירת קצב הגידול בתצרוכת לנפש שהיה קיים בשטחים לפני המלחמה, או החשתו, ובאיזה שיעור.

ד. מתוך השוואה לארצות ערב (ירדן).

אפשרויות ב - ד דלעיל סובלות מן החסרון של העדר נתונים טובים. בנושא זה יש גם לשקול אם רוצים להציב כמטרה קצב גידול שווה לשני האזורים או קצב גידול שונה ובאיזו מידה.

4. <u>תעסוקה</u>

א. דרושות הנחות אקסוגניות לגבי הגידול בשיעור ההשתתפות בכח העבודה ולגבי שיעור התעסוקה. לגבי שיעור ההשתתפות בכח העבודה נראה, שהבסיס המתאים ביותר הוא השיעור בקרב ערביי ישראל. לגבי שיעור התעסוקה אפשר להשתמש שוב בנתונים המקבילים אצל ערביי ישראל, או לקבוע שיעור רצוי כלשהו באופן בלתי-תלוי.

ב. הגדלת השייכים לכח העבודה מותנה במידה רבה בהיקף ובסוג ההכשרה המקצועית שתיזום ממשלת ישראל בשטחים המוחזקים. דרושות, איפוא, הנחות לגבי היקף ההכשרה וחלוקתה המקצועית. באופן כללי נראה, שקיימות 3 מגמות אפשריות של הכשרה מקצועית: הכשרה מקצועית המכוונת לעידוד הגירה אל מחוץ לשטחים; הכשרה מקצועית המכוונת להכשרת עובדים בישראל והכשרה מקצועית המכוונת להכשרת עובדים בשטחים. להדגשים שונים של המגמות הנ"ל תהיה השפעה שונה על הגדלת השייכים לכח העבודה.

ג. מוצע להציב כמטרה את ביטולה ההדרגתי של התעסוקה היזומה ביהודה ושומרון, למעט, אולי, באזור הר חברון, ואת צמצומה ההדרגתי של התעסוקה היזומה ברצועת עזה בקצב שיש לקובעו אקסוגנית.

5. <u>יחסי הגומלין הכלכליים בין ישראל והשטחים</u>

א. <u>מעבר גורמי יצור</u>

(1) <u>עבודה</u> – מוצע להניח מעבר חופשי של עובדים מהשטחים לישראל בהתאם לצרכים ולכושר הקליטה של המשק הישראלי. תנאי השכר של העובדים בישראל יהיו כפי הנהוג כיום. העובדים בישראל לא יורשו להתגורר בישראל. אלטרנטיבית אפשר להניח מעבר מבוקר של עובדים, ואז יש להניח במפורט את צורת ההגבלות. דרך אפשרית אחת להגביל את מעבר העובדים היא ע"י קביעת חסם עליון על האחוז שיהוו עובדים מן השטחים מכלל העובדים בישראל, במשק כולו או בענפים מסויימים בלבד.

(2) <u>הון</u> – מוצע להניח מעבר מבוקר של הון מישראל לשטחים. דהיינו, השקעות ישראליות בשטחים תהיינה כפופות לאישור ממשלתי, ולא יינתנו תמריצים להשקעות מעבר לנהוג כיום. במידה ומקבלים הנחה זאת יש לנסות להגדיר, באופן כללי לפחות, את העקרונות שינחו מתן או אי-מתן אישור ממשלתי להשקעות ישראליות בשטחים (ענפים מועדפים; אזורים מועדפים; הגבלה על שווקים מסויימים, כמו למשל אישור מפעלים המייצרים ליצוא בלבד, וכד').

(3) <u>ידע</u> – מוצע להניח שהממשלה תעודד מעבר ידע ישראלי לשטחים בתחומים שונים, בין אם במישרין באמצעות התקציב (הדרכה חקלאית, הכשרה מקצועית וכד'), ובין אם בעקיפין (ע"י תיווך בין יזמים בשטחים ובעלי ידע בישראל וכד').

ב. <u>סחר במוצרים</u>

(1) <u>מוצרי תעשיה</u> – מוצע להניח מעבר חופשי של מוצרי תעשיה בשני הכיוונים. יש לקבוע הנחה לגבי מתן או אי-מתן עידוד וסיוע לשיווק מוצרי השטחים בישראל. הכוונה, למשל, לסיוע ע"י הקמת חברות שיווק משותפות בענפים מסויימים.

(2) <u>מוצרי חקלאות</u> – מוצע להניח מעבר חופשי של מוצרי חקלאות מישראל לשטחים, ומעבר מבוקר בכיוון ההפוך. יש להניח במפורש אם המעבר המבוקר יחול על כל המוצרים החקלאיים או על חלקם בלבד, תוך פירוט.

4./..

ג. <u>סחר בשרותים</u>

(1) <u>תיירות</u> - יש לקבוע הנחות לגבי המגמות הצפויות בהיקף ההוצאות של ישראלים בשטחים מצד אחד, ובהיקף ההוצאות של תושבי השטחים בישראל מצד שני. להנחות אלו שני מרכיבים - הנחות לגבי היקף תנועת המבקרים, והנחות לגבי גודל ההוצאה של מבקר. לגבי הוצאות תושבי השטחים בישראל מוצע להניח הן גידול בתנועת המבקרים והן גידול בהוצאה הממוצעת של מבקר. לגבי הוצאות תושבי ישראל בשטחים מוצע להניח המשך מגמת הירידה שהסתמנה החל ממחצית 1968. סעיף נוסף בנושא זה הוא הוצאות תיירים מחו"ל בשטחים. כיוון התפתחותו של גודל זה מותנה בהנחות לגבי פיתוח התיירות בשטחים, ולגבי ארגון סיורים משולבים (בישראל ובשטחים) ע"י חברות התיירות הישראליות. אומדן גודל זה ייעשה ע"י ניתוח הרכב התיירות החזוי לישראל, הנחה לגבי החלקים מכל מרכיב כזה המבקרים גם בשטחים והנחה לגבי גודל הוצאתם הממוצעת בשטחים.

(2) <u>תחבורה</u> - יש לקבוע הנחות לגבי היקף תעסוקת כלי רכב מהשטחים בישראל : -

(א) היקף תעסוקת רכב תובלתי

(ב) קוים משותפים בתחבורה ציבורית

(ג) היקף תעסוקת מוניות

(3) <u>שרותים אחרים</u> - דרושות הנחות לגבי : -

(א) היקף שרותי בנקים ישראלים בשטחים

(ב) היקף שרותי ביטוח

(ג) בריאות - היקף אשפוז וביקורים של תושבי השטחים במוסדות בריאות ישראלים.

(ד) חינוך - תלמידים מן השטחים במוסדות להשכלה גבוהה, למשל.

ד. <u>התישבויות ישראליות בשטחים</u>

דרושה הנחה על היקף היחסים הכלכליים העשויים להתפתח בין התישבויות ישראליות בשטחים ובין תושבי השטחים שבסביבתם.

6. <u>יחסי גומלין כלכליים בין השטחים ובין ארצות ערב</u>

א. <u>מסחר</u> - מוצע להניח קיום גשרים פתוחים המאפשרים מעבר חופשי של סחורות בשני הכיוונים. דרושות הנחות לגבי המדיניות המסחרית שתנקוט הממשלה - מדיניות עידוד או אי-עידוד היצוא דרך הגשרים, מדיניות המכסים על היבוא דרך הגשרים (מכסים ישראליים בכל מקרה או עידוד היבוא ע"י צמצום מכסים במקרים בהם ניתן לחסון מט"ח למשק הישראלי או במקרים אחרים).

דרושה בהקשר זה גם הנחה לגבי היקפו ומהותו של סחר טרנזיט דרך ישראל. באיזו מידה יתקיים סחר טרנזיט של מוצרים מוגמרים בלבד, ובאיזו מידה ייובאו דרך ישראל מוצרים שיעברו עיבוד נוסף לפני שיווקם לגדמ"ד בשטחים. הנחות כאלו הן פועל יוצא של העידוד הממשלתי שיינתן או לא יינתן לפעולות אלו.

ב. <u>תיירות</u> - דרושות הנחות לגבי המגמות הצפויות בהיקף הביקורים של תושבי השטחים בארצות ערב מחד, ושל מבקרים מארצות ערב בשטחים מאידך. בנוסף להיקף צריך לקבוע הנחות גם לגבי הרכב המבקרים (לדוגמא, האם המבקרים מארצות ערב יהיו בעיקר קרובי משפחה שהוצאתם בשטח קטנה יחסית?).

ג. שרותים אחרים – סעיפים חשובים נוספים ביחסי הגומלין בין השטחים וארצות ערב הם השימוש בשרותי בנקאות בירדן ויציאה ללימודים בארצות ערב. את היקף שרותי הבנקאות אפשר יהיה לאמוד תוך תהליך התכנון, אך דרושה לשם כך הנחה על גורלם של הבנקים הערביים בשטחים. לגבי יציאה ללימודים – כבסיס לאומדן ישמשו מספרי בוגרי בתיה"ס התיכוניים בשטחים, אך דרושה הנחה לגבי טיב מדיניות הממשלה (עידוד או אי-עידוד) ובאיזו מידה.

ד. תחבורה – יש לקבוע הנחה לגבי מעבר כלי רכב מהשטחים לארצות ערב ולהיפך. האם סוגים מסויימים יורשו וסוגים אחרים לא? לאיזה תקופות?

ה. העברות כספים

(1) ע"י ממשלת ירדן – האם נמשיך לאפשר מעבר בלתי-רשמי וחופשי של כספים מממשלת ירדן לפרטים ולמוסדות? אם נקבע הגבלות ובאיזה כיוון?

(2) ע"י קרובים – דרושה הנחה לגבי היקף העברות מפרטים לפרטים בעתיד. משתנה חשוב לענין זה הוא היקף היוצאים לעבודה בארצות ערב והמדיניות שתינקט ביחס אליהם.

7. יחסי הגומלין הכלכליים בשטחים וחו"ל

א. מסחר

דרושות הנחות לגבי המדיניות המסחרים שתנקוט ממשלת ישראל בקשר ליצוא וליבוא של השטחים דרך נמלי ישראל. האם ננקוט מדיניות של עידוד יצוא לחו"ל, תוך סיוע בשיווק וכד'? האם ננקוט מדיניות של הגבלת היבוא (במט"ח) מעבר לנהוג לגבי יבוא ישראלי?

ה. הון

דרושה הנחה לגבי מדיניות עידוד השקעות מחו"ל בשטחים. האם תנאי ההשקעות שיוצעו למשקיעים מחו"ל יהיו זהים לאלו המוצעים למשקיעים ישראלים? האם יש לצפות להיווצרות מגבלות מיוחדות לפיתוח השטחים בחו"ל?

8. יחסי הגומלין הכלכליים בין האזורים

א. מוצע להניח עידוד למעבר עובדים חופשי מרצועת עזה ליהודה ושומרון, והגבלת מעבר עובדים בכיוון ההפוך.

ב. מוצע להניח זרימה חופשית של סחורות מכל הסוגים בין האזורים, ומתן עידוד ממשלתי להתקשרויות מסחריות בין שני האזורים.

ג. דרושה הנחה לגבי השקעות הון מיהודה ושומרון בעזה ולהיפך. האם מעוניינים לעודד מעבר הון, באיזה כיוון ובאלו תנאים.

9. <u>מגמות הפיתוח בענפים</u>

א. <u>חקלאות</u>

המטרה בפיתוח החקלאות לא יכולה להיות קליטת עובדים, שכן בענף החקלאות בשטחים קיימת אבטלה מוסווית, והרמה הטכנולוגית בו נמוכה. שיפורים טכנולוגיים עשויים אף להביא לפליטת עובדים מענף זה. אי לכך מוצע להגדיר כמטרת הפיתוח החקלאי הרחבת גידולי יצוא, תחליפי יבוא לישראל וגידולים תעשייתיים שיחסכו מט"ח למשק הישראלי.

המיגבלה העיקרית על פיתוח החקלאות בשטחים היא מיגבלת המים. דרושה, איפוא, הנחה על קצב והיקף פיתוח מקורות מים מקומיים, ועל התחברות לרשת המים הישראלית.

ב. <u>תעשיה</u>

כמטרת פיתוח התעשיה מוצע להגדיר עידוד ענפים עתירי עבודה (בלתי-מקצועית), המתאימים ליתרונות היחסיים המקומיים, והעשויים לחסון מט"ח למשק הישראלי ע"י החלפת יבוא והגדלת יצוא.

ג. <u>פיתוח תשתית</u>

(1) <u>כבישים</u> - יש להגדיר המטרות וסדר העדיפויות בפיתוח רשת הכבישים בשטחים: קישור לישראל, התאמת איכות הכבישים לסטנדרטים ישראליים, דרכי גישה לכפרים וכד'. בעקבות הגדרת המטרות והעדיפויות דרושות הנחות לגבי קצב הביצוע של עבודות הפיתוח הנ"ל.

(2) <u>חשמל</u> - יש לקבוע הנחות לגבי היקף פיתוח רשת החשמל בשטחים, האם הוא ייעשה ע"י התחברות לרשת הישראלית, פתרונות מקומיים ע"י גנרטורים וכד'. חשוב לציין, כי בשלב מסויים של הפיתוח התעשייתי מצב רשת החשמל עלול להוות מיגבלה אפקטיבית.

(3) <u>מים</u> - ראה בסעיף על החקלאות.

(4) <u>טלקומוניקציה</u> - קצב והיקף הפיתוח של רשת הטלפונים.

(5) <u>נמל עזה, רכבת</u> - האם יש להניח פיתוח של נמל עזה, ובאיזה היקף? האם יש להניח חידוש הפעלת הרכבת ברצועה?

ד. <u>בניה</u>

בענף הבניה נראה שקיימות האפשרויות הבאות : -

(1) פעילות מצומצמת ברמה המתחייבת מצרכי חידוש המלאי ומהביקוש הטבעי, שימשיך להיות נמוך.

(2) חזרה לרמת הפעילות מלפני המלחמה או לחלק כלשהו ממנה.

(3) בנוסף לסעיף (1) דלעיל, גם עידוד ציבורי לבניה למגורים (במטרות של פיזור האוכלוסיה, שיקום פליטים וכד').

ה. <u>תחבורה</u>

כמטרת פיתוח התחבורה מוצע להגדיר מודרניזציה של הענף ע"י ריאורגניזציה, חידוש משק הרכב, שיפורים טכנולוגיים בשרותי רכב וכד'.

7./..

ו. <u>תיירות</u>

התיירות ניתנת לפיצוח בשני הדגשים (המשלימים זה את זה בדרך כלל) : -

(1) תיירות המבוססת על שהות ממושכת של המבקרים (כפרי נופש וכד').

(2) תיירות המבוססת על סיורים ושהיות קצרות (אתרים, מזכרות וכד').

לטווח התכנון נראה מעשי יותר להציב כמטרה את פיתוח התיירות בהדגש השני.

10. <u>קסקטור הציבורי</u>

א. <u>שרותים ציבוריים</u>

נראה, שהמיגבלה העיקרית על שיפור רמת השרותים הציבוריים בשטחים היא המחסור בכח אדם מקצועי ברמה מתאימה. יש, לפיכך, לשקול אם שיפור רמת השרותים צריך להעשות בדרך של הרחבת היקף השרותים, הכרוכה בתוספת כ"א, או בדרך של שיפורים איכותיים ומודרניזציה, שיושגו בעיקר ע"י השקעות הון.

ב. <u>רשויות מוניציפליות</u>

יש לקבוע הנחות לגבי היקף הפעילות של הרשויות המונוציפליות. האם ננקוט במדיניות של עידוד פעילות זו? האם יש לצפות להעברת פונקציות מסויימות מהשלטון המרכזי לשלטון המקומי? המדיניות כלפי מפעלי המים והחשמל של העיריות, המשך ההסדרים הפיסקליים הקיימים, וכד'.

11. <u>חוקים פיסקליים ומוניטריים</u>

א. דרושה הנחה לגבי המשך או אי-המשך קיומו של הדינר כהילך חוקי בגדה המערבית. במידה ומניחים כי הדינר ימשיך להיות הילך חוקי, יש להניח גם מה יהיה שער החליפין בינו ובין הל"י.

ב. <u>מערכת המסים</u> - מערכת המסים הישירים הנהוגה כיום בשטחים היא זו שהיתה נהוגה גם לפני המלחמה, ואילו המסים העקיפים הושוו לאלו הנהוגים בישראל. האם יימשך מצב זה? מהם כיווני השינויים הצפויים?

ג. <u>שכר עובדי ממשל</u> - מבנה השכר של עובדי הממשל נשאר כפי שהיה בתקופה שלפני המלחמה. (מבחינת דירוג, תוספות וכד'). האם נמשיך לקיים מבנה זה? אם לא - מהם כיווני השינויים הצפויים? האם נאמץ עקרון של מתן תוספת יוקר בשטחים?

ד. <u>תנאי השקעות</u> - דרושות הנחות לגבי התנאים שיינתנו למשקיעים בשטחים. האם יהיו הבדלים בתנאים שיינתנו למשקיעים ביהודה ושומרון לעומת עזה? האם יהיו הבדלים בין משקיעים מקומיים, ישראליים וזרים?

12. <u>מוסדות ללא כוונת רווח</u>

א. <u>סס"ת</u> - דרושה הנחה לגבי היקף ואופי פעילות סס"ת. האם יצומצם היקף פעולותיה או יתרחב, ובהתאם למה? האם ניזום שינוי בסוגי הפעילות של סס"ת מתוך כוונה להפנות משאבים אלו למטרות המועדפות על ידנו?

ב. <u>מוסדות בינלאומיים אחרים</u> - דרושות הנחות כנ"ל.

מדינת ישראל
משרד הבטחון

ר

תאריך: כ"ז באב חשכ"ט
11 באוגוסט 1969

מספר: אד/ 179

1. לפשיץ
תא"ל ש. גזית
מר מנדי פורת

הנדון: <u>תכנית רב שנתית לשטחים המוחזקים - מצע לדיון ראשוני</u>

להלן הערותי לנ"ל (מכתבך מיום 4.8.69)

1. נראה לי כי כדאי להוסיף צוות של "תכנון פיזי כללי " שיהיה אחראי לכל נושא תכנון בנין ערים, שכון, דרכים וכו' כבר מלכתחילה.

2. בצוות התקלאות צריך לכלול גם אלמנט לנושא המים.

3. אני ממליץ להתחיל לעבוד באפן מיידי על קביעת "מערכת המטרות והנחות היסוד שתהווה מסגרת לתכנון" ועל ריכוז נתוני היסוד הסטטיסטיים לחתזית המקרו-כלכלית הכללית.

4. כן רצוי להתחיל במגע עם הגורמים שיהיו אחראים להפעלת הצוותים הענפיים.

ב ב ר כ ה ,

ד"ר פנחס זוסמן
היועץ הכלכלי למשרד הבטחון

138

משק - ע"י
שיגעל
ס/ב - שלבי

4.8.69

תא"ל ש. גזית
סר מנדי פורת
ד"ר זוסמן

הנדון: תכנית רב-שנתית לשטחים המוחזקים - מצע לדיון ראשוני

כ ל ל י

1. המטרה היא להכין תכנית רב-שנתית בתחומי הכלכלה והשירותים. התכנית תשמה בנפרד לגבי רצועת עזה ויהודה ושומרון.

2. לאור המגבלה הפוליטית הבלתי-ודאית מוצע אופק תכנון של שלוש שנים בלבד. במידה, מוצע להשתמש בנתונים לשנת 1968 כנקודת מוצא "ולכסות" את השנים 1970, 1971, ו- 1972 תוך התחשבות במגמות הנצפות בשנת 1969.

3. מוצע שלא לנקוט בשיטה של בדיקת אלטרנטיבות אלא להגדיר מערכת של ממרות והנחות יסוד שתהווה מסגרת לתכנון. נראה שמסגרת זאת צריכה להנות מהסכמה רחבה.

ה ש י ט ה

4. התכנון יעשה בשלשה שלבים: -

א. תחזית מקרו-כלכלית כללית.
ב. תכנון ענפי.
ג. אינטגרציה של התכניות הענפיות והתחזית המקרו-כלכלית הכללית.

5. שלב א' יעשה ע"י היחידה לתיאום המעולה בשטחים, שתשמש לצורך זה בתחזיות הרשות לתכנון כלכלי לגבי המשק הישראלי, ובתחזית האוכלוסיה בשטחים של ל.מ.ס. מטרת שלב זה להציג תחזית של תשבונות לאומיים ומאזן התשלומים של כ"א מן האיזורים לתקופת התכנון. שיומא ראשונה של התחזית הכללית הזאת תושלם תוך חודשיים ותוצג בפני סורום בין-משרדי להערות. התחזית המתוקנת לאור ההערות הנ"ל תשמש מסגרת לתכנון הענפי.

6. בתקופה זאת יש להקים צוותות-תכנון ענפיים. עד להשלמת התחזית הכללית יעסקו צוותות אלו באיסוף הנתונים הדרושים כבסיס לתכנון. מוצע להקים צוותות תכנון כנ"ל לענפים תבאים: חקלאות, תעשיה, התעורה, חינוך, בריאות, דואר - טלקומוניקציה, ותיירות (ובמידה והמטרות והנחות היסוד יחייבו זאת - גם צוות תכנון בנושא שיכון). צוותות אלה יפעלו בתיאום עם משב"ש/חיח' לתיאום המעולה בשטחים, ועם מקדות האיזורים. מטרת שלב ב' זה להציג תכנית פיזית עם משמעויות כספיות לכ"א מן הענפים דלעיל, ובנפרד לכל איזור ואיזור. שלב זה יימשך כשמה חודשים.

בשלב ב' ראוי

7. בשלב ג' תבוצע התאמה בין התכניות הענפיות והתחזית הכללית, ויערך "סיבוב נוסף" ברמת הצוותות הענפיות, שמטרתו להשיג התאמה כזאת. התכניות הענפיות המותאמות והתחזית הכללית יהוו בסיס למסמך מסכם שיובן ע"י משב"ש/תיאום המעולה בשטחים. מסמך זה יוצג בפני סורום בין-משרדי להערות לפני חתימתו.

ב ב ר כ ה ,

יעקב לימשין

4

משרד הבטחון

ארכיון צה"ל ומערכת הבטחון

סוף התיק

28/אד

5000 (1.70)